

ЧАРЛС
БУКОВСКИ

Post Office

*Ovo delo predstavlja plod mašte
i nije posvećeno nikome*

Načelnik 1.januar 1970.
Memo742

*Poštanska služba Sjedinjenih Američkih Država
Los Angeles, Kalifornija*

ETIČKI KODEKS

Skrećemo pažnju svim zaposlenima na Etički Kodeks poštanskih službenika, naveden u Odeljku 742 Poštanskog priručnika, i na Ponašanje nameštenika naglašenim u Odeljku 744 Poštanskog priručnika.

Poštanski službenici su tokom godina uspostavili lepu tradiciju odanog služenja Naciji, neprevaziđenu od drugih grupa. Svaki službenik treba da bude veoma ponosan na ovu tradiciju odanosti službi. Svi mi treba da težimo tome da kroz stalno napredovanje Poštanske službe doprinesemo opštem dobru.

Svi poštanski nameštenici moraju biti nepokolebljivog integriteta i potpune odanosti opštem dobru. Od poštanskih nameštenika se očekuje da poseduju najviše moralne principe i da poštuju zakone Sjedinjenih Američkih Država i pravila Poštanske službe. Zahteva se ne samo moralno ponašanje, već i to da funkcioneri i nameštenici moraju biti pripravnici da izbegavaju radnje koje bi mogle da spreče ispunjenje poštanskih obaveza. Zadate dužnosti moraju se ispunjavati savesno i efikasno. Poštanska služba poseduje privilegiju dnevnog opštenja sa većinom pripadnika Nacije i ona je, na mnogo načina, njihova neposredna veza sa Saveznom vladom. Time postoji posebna prilika i odgovornost svakog poštanskog službenika da se vlada s ponosom i dostojanstvom vrednim poverenja javnosti; pružajući čast i ugled Poštanskoj službi i celokupnoj Saveznoj vladi.

Mole se svi službenici da ponove Odeljak 742 Poštanskog priručnika, Osnovne norme moralnog vladanja, Lično ponašanje službenika, Ograničenja političkih aktivnosti, itd.

Načelnik!

I 1

Počelo je kao greška.

Jednom, u vreme Božića, saznao sam od pijanca s brda koji je taj trik izvodio svake godine da će, bogamu, zaposliti skoro bilo koga, tako da sam otišao i sledeće što sam znao bilo je kako prtim neku kožnu torbu i kako pešačim i dokoličarim. Koji posao, mislio sam. Banja! Daju ti samo da obiđeš ćošak ili dva, a ako bi uspeo to da obaviš, redovni poštunoša ti da za još jedan ili se vratiš da ti nadzornik da još, ali ni tu nije bilo nikakve žurbe, polagano bi turao božićne čestitke u proreze.

Mislim da je to bilo drugog dana otkako sam počeo da radim kao božićni privremeni kada je izašla jedna bedevija i stala da obilazi oko mene dok sam uručivao pisma. Pod ogromnim podrazumevam to da je njeno dupe bilo ogromno i da su njene sise bile ogromne i da je bila ogromna na svim pravim mestima. Izgledala je pomalo luda, ali ja sam samo gledao njeno telo i nije me bilo briga.

Ona je pričala, i pričala, i pričala. Onda je izletelo. Njen muž je bio oficir na nekom ostrvu daleko i ona je, eto, bila usamljena i živela je u nekoj kućici pozadi, skroz sama.

„U kojoj kućici?” pitao sam.

Napisala mi je adresu na parčetu papira.

„I ja sam usamljen,” rekoh, „svratiću i pričaćemo večeras.”

Imao sam neku ribu, ali ona je dolazila i odlazila, tako da sam bio poprilično usamljen.

Bio sam usamljen za to ogromno dupe što je stajalo pored mene.

„U redu,” reče, „vidimo se večeras.”

Bila je sasvim dobra, dobro se jebala, ali kao kod svih jebulja, prestala je da me zanima posle treće ili četvrte noći, pa više nisam odlazio.

Ali, nisam mogao da prestanem da razmišljam; bože, ti poštari samo ubacuju pisma i povaljuju. Ovo je posao za mene, o da da da.

2

I tako sam polagao ispit i prošao, polagao fizičko, prošao, i eto me – rezervni poštonoša. Počelo je lako. Poslali su me na stanicu Zapadni Ejvon i bilo je isto kao za Božić, samo što nisam tucao. Svaki dan sam iščekivao tucanje, ali od toga ništa. Jedino što je nadzornik bio miran, tako da bih se šetkao naokolo obilazeći tu i tamo poneki kvart. Nisam imao čak ni uniformu, samo kapu. Nosio sam svoje svakodnevno odelo. Način na koji smo moja riba, Beti, i ja pili, teško da je ostavljao para za odeću.

Onda su me prebacili u stanicu Oukford. Tamo je nadzornik bio neki silos po imenu Džonstoun. Bila im je potrebna pomoć, a razumeo sam i zašto. Džonstoun je voleo da nosi crvene košulje – što je značilo opasnost i krv. Bilo nas je sedmorica rezervnih – Tom Moto, Nik Peligrini, Herman Stratford, Rouzi Anderson, Bobi Hansen, Harold Vajli i ja, Henri Kinaski. Javljanje na dužnost je bilo izjutra u pet, a ja sam bio jedini pijanac. Pio sam uvek do iza ponoći, a ujutro u pet sedeli smo i čekali da počnemo da radimo, čekali da neki redovni javi da je bolestan. Redovni su se uvek javljali ako je padala kiša, ili za vreme toplotnog talasa, ili dan posle praznika, kada je tovar pošte bio udvostručen.

Bilo je 40 ili 50 rejona, svaki od njih sasvim različit, tako da nijedan nisi mogao da upoznaš kako valja, a pošta je morala da se do osam sati podigne i spremi za otpravak kamionima jer Džonstoun nije priznavao nikakva opravdanja. Rezervni bi razvrstavali časopise po uličnim ćoškovima, odlazili bez ručka i umirali na ulicama. Džonstoun bi nas pustio da sređujemo rejone 30 minuta kasnije – vrteći se na stolici u svojoj crvenoj košulji – „Kinaski na rejon 539!” Krenuli bismo sa pola sata zakašnjenja, a ipak se od nas očekivalo da razdelimo svu poštu i da se vratimo na vreme. Jednom ili dvaput nedeljno, već sasvim iznureni, izmrcvareni i izjebani, morali bismo da odlazimo na noćnu smenu, a tamo je raspored bio nemoguć – kamion nije mogao toliko brzo da ide. U prvom krugu bi morao da propustiš četiri-pet kutija tako da su u sledećem bile pretrpane, a ti bi sav obliven znojem zaudarao i nabijao poštu u džakove. Bio sam sjeban načisto. Džonstoun se pobrinuo za to.

Rezervni su, povinujući se njegovim nemogućim naredbama, sami stvorili takvog Džonstouna. Nisam mogao da shvatim kako je čoveku sa toliko očigledne okrutnosti moglo biti dopušteno da radi na tom mestu. Redovne je bilo baš briga, sindikalac je bio bezvredan pa sam u slobodnim danima sastavio izveštaj od trideset strana i poslao jedan primerak Džonstounu, a drugi odneo u Državnu upravu. Pisar mi je rekao da sačekam. Čekao sam, i čekao, i čekao. Čekao sam jedno sat i trideset minuta i onda su me uveli kod nekog sedokosog čovečuljka sa očima boje pepela od cigareta. Nije me pustio ni da sednem. Počeo je da se dere na mene dok sam ulazio na vrata.

„Izigravaš pametnjakovića, je li, kurvin sine?”

„Gospodine, radije bih da me ne psujete!”

„Pametan kurvin sin, ti si jedan od onih kurvinih sinova što vole svoj bogati rečnik da prosipaju naokolo!”

Mahao je mojim papirima. I vrištao: „GOSN. DŽONSTOUN JE JEDAN FINI ČOVEK!” „Nemojte biti blesavi. On je očigledan sadista,” rekoš.

„Koliko dugo radite na pošti?”

„Tri nedelje.”

„GOSN. DŽONSTOUN RADI NA POŠTI TRIDESET GODINA!” „Kakve to veze ima?”

„Rekao sam, GOSN. DŽONSTOUN JE JEDAN FINI ČOVEK!”

Verujem da je ovaj jadničak, u stvari, želeo da me ubije. Mora da su on i Džonstoun spavali zajedno.

„U redu”, rekoš, „Džonstoun je fin čovek. Zajebi celu stvar.” Onda sam ustao i uzeo slobodan dan. Neplaćeno, naravno.

4

Kad me je narednog jutra u pet Džonstoun ugledao, samo se obrnuo u svojoj stolicivртеšci, a lice i košulja bile su mu iste boje. Ali nije ništa rekao. Nije me bilo briga. Te noći sam do dva pio i jebao se sa Beti. Naslonio sam se i zaklopio oči. U sedam, Džonstoun se ponovo zavrteo. Svi ostali rezervni bili su dobili zadatke ili su poslani na ostale stanice kojima je trebala pomoć.

„To je sve, Kinaski. Za tebe, danas ništa.”

Gledao sam to lice. Do đavola, nije me bilo briga. Sve što sam želeo bilo je da odem u krevet i da se ispavam.

„Okej, Stoun”, rekoh. Poštunoše su ga među sobom zvale „Stoun”^[1], ali ja sam bio jedini koji mu se obraćao na taj način.

Izašao sam, kresnuo stari auto i uskoro sam ponovo bio u krevetu sa Beti.

„O, Henk! Divno!”

„Nego šta, dušo!” Pribio sam se uz njenu toplu guzu i zaspao za četrdeset pet sekundi.

5

Ali, sledećeg jutra bilo je isto:

„To je sve, Kinaski. Za tebe danas ništa.”

Tako je išlo cele nedelje. Svakog jutra sam sedeo od pet do osam i na kraju nisam dobio platu. Čak su mi skinuli ime sa spiska za noćno dežurstvo.

Onda mi je Bobi Hansen, po dužini staža jedan od starijih rezervnih, rekao:

„Jednom je to meni učinio. Pokušao je da me izmori glađu.”

„Briga me. Neću da ga ljubim u dupe. Ili ću da batalim ili da izglednim, šta bilo.”

„Ne moraš. Javlaj se u stanicu Prel svako več. Reci nadzorniku da ne dobijaš nikakve zadatke i možeš da sediš tamo kao specijalni redovni dostavljač.”

„Mogu to? Nema pravila protiv toga?”

„Ja sam dobijao platu svake dve nedelje.”

„Hvala, Bobi.”

6

Zaboravio sam kada je počinjalo. U šest ili sedam uveče. Tako nešto.

Sav posao se sastojao u tome da za šačicu pisama proučiš plan ulica za svoj krug. Vozačima je trebalo mnogo više vremena da prouče svoje i ja sam se držao njih. Izlazio sam kada su svi izlazili i vraćao se kad su se svi vraćali.

Onda bih napravio još jedan krug. Bilo je vremena za kafanu, novine, čovek se osećao pristojno. Bilo je čak vremena za ručak. Kad god bih poželeo slobodan dan, dobio bih ga. Na jednom rejonu nalazila se neka mesina koja je svake večeri dobijala specijalan dopis. Bavila se proizvodnjom seksi haljina i spavaćica, a i nosila ih je. Oko jedanaest uveče ustrčao bih uz njeno strmo stepenište i dao joj specijalni. Pustila bi sićušan dahtaj, nešto kao, „Oooooooooooooooooo oooooooooooooooooooooo!” a stajala bi skroz uz tebe i ne bi te pustila da odeš dok ne pročita; i onda bi rekla: „Ooooooooooh, laku noć, hvala VAM!” „Da gospođo,” rekao bih, kaskajući sa kurcem kao u bivola.

Ali to nije potrajalo. Posle otprilike nedelju i po slobode, došlo je poštom

„Dragi gosn. Kinaski:

Javite se odmah u stanicu Oukford. U slučaju da odbijete, sledi vam moguć disciplinski postupak ili otkaz.

A. E. Džonstoun, Nadz., Stanica Oukford.”

Ponovo sam se našao na krstu.

7

„Kinaski! Na rejon 539!”

Najžešći u stanici. Stambene zgrade sa sandučićima izgrebanih imena ili bez ikakvih imena, postavljenim pod sićušnim sijalicama u mračnim hodnicima. Uvele gospođe stajale su po tim hodnicima, po ulicama, pitajući jedno te isto, kao da su sve one jedna osoba sa jednim glasom:

„Poštaru, je l' ima nešto pošte za mene?”

Poželeo bi da vrisneš, „Gospođo, kako *do đavola* da znam ko ste Vi ili ko sam ja ili ko je bilo ko?”

Znoj je curio, mamurluk, nemoguć raspored, a Džonstoun u svojoj crvenoj košulji znao je to, uživao pretvarajući se da čini sve da bi smanjio izdatke. Ali svi su znali zbog čega je to činio. O, finog li čoveka! Ljudi. Ljudi. I psi.

Da vam kažem nešto o psima. Bilo je to jednog od onih dana na 40 stepeni Celzijusa dok sam oznojen, bolestan, deliričan, mamuran,

jurcao okolo. Zaustavio sam se kod neke male stambene zgrade ispred koje je, na pločniku, bilo sanduče. Otključao sam ga. Ni zvuka u blizini. Onda sam osetio kako mi se nešto zabija među noge. Dobro me nataklo. Okrenuo sam se i video odraslog nemačkog ovčara, njuške dopola zavučene u moje dupe. Jedan škljocaj i odoše mi jaja. Odlučih da ti ljudi ne dobiju poštu toga dana, a možda i nikad više. Čoveče, mislim, stvarno je šljakao tim nosom. Njuš! Njuš! Njuš!

Vratio sam poštu u kožnu torbu i onda veoma polako napravio polukorak napred. Nos je pratio. Napravio sam još jedan polukorak drugom nogom. Nos je pratio. Onda sam polako, sasvim polako, napravio pun korak. Onda još jedan. Onda sam stao. Nos je bio napolju. A ovaj je stajao i gledao u mene. Možda nikad nije onjušio ništa slično, a ja nisam znao šta da radim.

Tiho sam otišao.

8

Bio je tu još jedan nemački ovčar. Leto je bilo vruće i on je dojurio iz dvorišta pozadi i vinuo se kroz vazduh. Zubi su škljocnuli, za dlaku promašivši moju žilu kucavicu.

„O, Isuse!”, dreknuo sam. „O, ISUSE HRISTE! UBISTVO! UBISTVO! UPOMOĆ! UBISTVO!”

Zver se okrenula i ponovo skočila. Odalamio sam ga, onako dobro, poštanskom torbom po glavi, i to u vazduhu, a pisma i časopisi poleteše naokolo. Spremao se ponovo da skoči kada izađoše dvojica vlasnika i ščepaše ga. Onda sam se sagnuo, i dok je on gledao i režao, pokupio pisma i časopise koje sam morao da preraspodelim na verandi sledeće kuće.

„Jebem vam mater blesavu,” rekoh onoj dvojici. „Taj pas je ubica. Ratosiljajte ga se ili ga sklonite sa ulice!”

Potukao bih se sa njima ali onaj pas je stalno režao i trzao se. Otišao sam na sledeću verandu i na kolenima preraspodelio poštu.

Kao i obično, nisam imao vremena ni da ručam, čak sam bio četrdeset minuta u zakašnjenju.

Stoun je pogledao na sat.

„Kasniš četrdeset minuta.”

„Tebi ceo život kasni.”

„To je za ukor.”

„Kako da ne, Stoun.”

Već je bio uvukao formular u mašinu. Dok sam razvrstavao poštu, prišao je i bacio ga pred mene. Bio sam umoran od njegovih primedbi, a od onog mog odlaska u centralu znao sam da je bilo kakva žalba beskorisna. I ne pogledavši ga, bacio sam formular u korpu za đubre.

9

Svaki rejon je imao svoje zamke i samo su redovne poštonoše znale za njih. Svaki novi dan donosio je novo prokletstvo i uvek si bio spreman za silovanja, ubistva, pse, ili ludilo neke vrste. Redovni nisu odavali svoje male tajne. To je bila jedina prednost koju su imali – pored toga što su svoja kretanja znali napamet. Sve to je novim ljudima izgledalo veoma revnosno, pogotovu onima koji su noću pili, posle celonoćnog tucanja i pevanja odlazili u krevet oko dva, dizali se u pet i uz sve to uspevali da ostanu čitavi.

Jednog dana mi je dobro išlo, iako sam bio na novom rejonu, i pomislio sam, Isuse Hriste, možda ću po prvi put za dve godine uspeti da ručam.

Bio me je spopao užasan mamurluk, ali ipak je sve išlo dobro dok nisam zahvatio šaku pisama adresiranih na neku crkvu. Na adresi nije bilo uličnog broja, samo naziv neke crkve i bulevar na kome se nalazila. Pošao sam uz stepenice, mamuran. Unutra nisam mogao da nađem nikakvo sanduče, niti bilo kakve ljude. Neke sveće su gorele. Male ćase da u njima brčkaš prste. I prazna propovedaonica koja me je gledala, i sve neke statue, bledocrvene i plave i žute, svi prozori zatvoreni, zadah vrelog jutra.

O, Isuse Hriste, pomislih.

Obišao sam crkvu sa strane i našao stepenište na dole. Vrata su bila otvorena i ja uđoh unutra. Je l' znate šta sam video? Red klozeta. I tuševa. Ali bilo je mračno. Sva svetla su bila pogašena. Kako, do đavola, očekuju da čovek u mraku nađe poštansko sanduče? Onda sam ugledao prekidač. Okinuh po njemu i sva se svetla po crkvi popališe, iznutra i spolja. Pođoh u drugu sobu gde su

na jednom stolu bile prostrte sveštenečke mantije. Bila je tu i boca vina.

Za ime boga, mislio sam, samo sam ja toliko proklet da budem uhvaćen u ovakvoj sceni.

Podigao sam bocu vina, dobro povukao, ostavio pisma na mantijama i pošao natrag ka tuševima i klozetima. Pogasio sam svetla i u mraku se iskenjao i ispušio cigaretu. Pomislih da se istuširam, ali prikazaše mi se naslovi: POŠTAR UHVAĆEN KAKO PIJE HRISTOVU KRV I TUŠIRA SE, GO, U RIMOKATOLIČKOJ CRKVI.

I tako, na kraju, nisam imao vremena da ručam, a kada sam se vratio Džonstoun me zapisao što sam dvadeset i tri minuta iskočio iz rasporeda. Kasnije sam saznao da se pošta za crkvu dostavlja parohiji iza ugla. Ali od sada ću, naravno, znati gde da kenjam i da se tuširam kada sam u kurcu.

10

Počela je sezona kiša. Većina para odlazila je na piće pa su mi đonovi na cipelama bili bušni, a mantil pocepan i star. Pri svakom dužem pljusku bio sam prilično mokar, mislim, mokar – skroz do raskvašenih i natopljenih gaća i čarapa. Redovni su uzimali bolovanje, javljali su se svim stanicama u gradu, tako da je na stanici Oukford, a i na svim ostalim, svaki dan bilo posla. Čak su i rezervni otkazivali zbog bolesti. Tog jutra su me poslali na stanicu Ventli. Bilo je to za vreme jedne od onih petodnevnih oluja, kada se kiša sručuje kao nepregledni zid vode i kada ceo grad digne ruke, sve digne ruke, kanalizacija ne može dovoljno brzo da proguta svu vodu, voda se preliva preko ivičnjaka, a na nekim mestima preko travnjaka i u kuće.

Poslali su me na stanicu Ventli.

„Rekoše da im treba dobar čovek,” doviknu mi Stoun dok sam gazio kroz prevlaku od vode.

Vrata se zatvoriše. Kako je stari auto upalio, eto mene na Ventliju. Ali bez obzira – da se auto nije pokrenuo bacili bi me na autobus. Noge su mi već bile mokre. Nadzornik na Ventliju me je postavio ispred jednog rafa. Već je bio nakrcan, ali ja sam uz pomoć jednog rezervnog trpao još pošte unutra. Nikad nisam video takav raf! Bio je to otrcan štos. Izbrojao sam 12 pomoćnih pregrada. Taj raf mora da

je pokrivaio pola grada. Nisam još ni znao da se taj rejon prostirao skroz po strmim brdima. Ko god je to zamislio, mora da je bio lud.

Izneli smo sve napolje, i baš kada je trebalo da krenem, nadzornik priđe i reče:

„Nemam da ti dam pomoćnika.” „U redu je”, rekoh.

Kurac je u redu. Tek kasnije sam saznao da je to Džonstounov najbolji ortak.

Rejon je počinjao kod stanice. Prvi od dvadeset zavoja. Zakoračih u gaz i krenuh nizbrdo. Bio je to siromašan deo grada – kućice sa malim dvorištima, sa poštanskim sandučićima što vrve od paukova; poštanski sandučići visili su na jednom ekseru; u kućama babuskere su zavijale cigarete i žvakale duvan, mrmlijale nešto svojim kanarincima i zurile u tebe, idiota zagubljenog na kiši.

Kada se gaće nakvase one skliznu dole, dole do polutki guzice, kao mokar prsten koji se drži samo zahvaljujući pantalonama. Kiša je ispirala mastilo sa pisama: cigarete nisu htele da gore. Stalno si morao da se tegliš da bi dohvatio časopis iz torbe. Posle prvog zavoja već sam bio umoran. Imao sam na cipelama hrpu blata pa sam ih osećao kao čizme. Tu i tamo bih naletao na klizavicu i umalo padao.

Jedna vrata se otvoriše i neka baba izgovori pitanje koje sam slušao sto puta dnevno:

„Gde je *redovni* poštar danas?”

„Gospođo, MOLIM VAS, otkud *ja* mogu da znam?”

Otkud, *do đavola*, mogu ja da znam? Tu sam ja, a on je negde drugde!”

„O, *ala ste vi neki siledžija!*”

„Siledžija?”

„Da. ”

Nasmejao sam se, stavio joj podebelo raskvašeno pismo u ruku i nastavio dalje. Možda će gore na brdu biti bolje, mislio sam.

Neka druga usedelica, u želji da bude fina, upita me, „Želite li da uđete na šolju čaja i da se osušite?”

„Gospođo, zar ne shvatate da nemamo vremena čak ni gaće da podignemo?”

„Da podignete gaće?”

„DA, DA PODIGNEMO GAĆE! ” vrisnuo sam na nju i odšetao u zid vode.

Završio sam prvi zavoj. Trebalo mi je oko sat. Još jedanaest zavoja, to je još jedanaest sati. Nemoguće, mislio sam. Mora da su mi odmah nakačili najteže.

Uzbrdo je bilo gore jer si morao da vučeš i sopstvenu težinu. Podne dođe i prođe. Bez ručka. Bio sam na četvrtom ili petom zavoju. Čak i po suvom danu rejon je bio nemoguć. Ovako je i u snu bio nemoguć.

Napokon sam bio toliko moker da sam pomislio da se davim. Našao sam neku verandu koja je samo malo prokišnjavala, stao i uspeo da zapalim cigaretu. Povukao sam tri dima u miru kad iza sebe začuh glas sićušne starice:

„Poštaru! Poštaru!”

„Da, gospođo?”, upitah.

„KISNE VAM POŠTA!”

Spustih pogled na torbu i, naravno, kožni poklopac je bio otvoren. Kap ili dve su upale unutra kroz rupu na krovu verande.

Udaljio sam se. Ovo je prevršilo, mislio sam, samo idiot bi prolazio kroz šta ja prolazim. Sad ću da nađem telefon i da im kažem da dođu i da pokupe svoju poštu i da se jebu s ovim poslom. Džonstoun je pobedio.

Onog trenutka kad sam odlučio da dam ostavku, osetio sam se mnogo bolje. Kroz kišu sam u podnožju brda video zgradu koja je izgledala kao da bi tu mogao biti neki telefon. Ja sam bio na pola brda. Kad sam sišao videh da je to neka kafanica. Unutra je grejala peć. Jebi ga, mislio sam, mogao bih i da se osušim. Skinuo sam kišni mantil i kapu, bacio poštansku torbu na pod i naručio šolju kafe.

Kafa je bila sasvim crna. Zgotovljena od starog soca. Najgora kafa koju sam ikad okusio, ali bila je vruća. Popio sam tri šolje i sedeo tamo ceo sat, sve dok nisam bio potpuno suv. Onda sam pogledao napolje: kiša je prestala da pada! Izašao sam, pošao uzbrdo i počeo sa uručivanjem pošte. Ne žureći mnogo, završio sam rejon. Na dvanaestom zavoju bio je već suton. Kad sam se vratio u stanicu pala je noć.

Ulaz za poštonoše bio je zaključan.

Tresnuo sam po limenim vratima.

Pojavio se mali topli službenik i otvorio vrata.

„Šta si se, kog đavola, zadržao toliko?”, izdrao se na mene.

Otišao sam do rafa i zbacio mokru torbu punu neuručene i neraspoređene pošte. Onda sam izvadio ključ i zafrljačio ga na raf. Za ključ si morao da se potpišeš i u odlasku i u povratku. Nisam hteo da se gnjavim s tim. On je samo stajao.

Pogledao sam ga.

„Momče, ako kažeš još jednu reč, ako mi samo kineš, tako mi boga, ubiću te!” Momak nije rekao ništa. Otkucao sam karticu i izašao.

Sledećeg jutra čekao sam da se Džonstoun okrene i kaže nešto.

Ponašao se kao da se ništa nije dogodilo. Kiša je prestala i niko od redovnih više nije bio bolestan. Tri rezervna, od kojih sam jedan bio ja, Stoun je vratio kući. Skoro da sam ga voleo zbog toga.

Ušao sam i pričvrljio se uz Betino toplo dupe.

11

Ali onda su ponovo počele kiše. Stoun me poslao na nešto što se zvalo Nedeljna sabirka. Ako ste pomislili na crkvu, varate se. Uzeo bih tablu sa rasporedom i krenuo kamionom iz Zapadne garaže. Tabla je govorila u koje vreme u kojim ulicama da budeš i kako da stigneš do sledećeg javnog sandučeta. Recimo 2.32, Bičer i Avalon, L3 D2 (što je značilo tri bloka levo, dva desno), 2.35 i pitao bi se kako da isprazniš jedno sanduče, pređeš pet blokova za tri minuta i da već imaš ispražnjeno drugo sanduče. A ni table nisu bile precizne. Čas im je ulica neki sokak, a čas sokak neka ulica. Nikad ne znaš gde si.

Bilo je to za jedne od onih neprekidnih kiša, ne jakih, ali od onih koje *nikad* ne prestaju. Nisam poznavao područje kojim sam vozio, ali makar je bilo dovoljno svetla da se čita tabla. Padao je, međutim, mrak i sandučići se više nisu razaznavali. Sve teže sam čitao uz svetlo instrument-table. Voda na ulicama je rasla i nekoliko puta sam ugazio do članaka.

Onda je nestalo svetla na instrument-tabli. Ni da čitam više nisam mogao. Nisam imao predstave gde sam. Bez table, bio sam kao čovek izgubljen u pustinji. Ali nesreća nije bila tolika – ne još. Imao sam dve kutije šibica i pre nego bih krenuo ka novom sandučetu, upalio bih šibicu, zapamtio pravac i nastavio. Bar jedanput da uspem

da nadmudrim Zlu Kob, tog Džonstouna gore na nebu što je gledao dole, posmatrao me.

Onda sam zavio oko jednog ugla, izleteo da rasteretim sanduče i kada sam se vratio, table nije BILLO!

Nebeski Džonstoune, imaj Milosti! Bio sam izgubljen, u mraku i na kiši. *Jesam* li ja, u stvari, neki idiot? Jesam li ja sam to sebi činio. Moguće. Moguće je da sam polunormalan, da je sreća što sam uopšte živ.

Tabla s rasporedom je bila privezana kod instrumenta. Ukapirao sam da je pri poslednjem oštrom zaokretu sigurno izletela iz kamiona. Izašao sam napolje i sa pantalonama zavrnutim do kolena zagazio kroz pedalj duboku vodu. Bio je mrak. Prokletstvo, nikad je neću naći. Hodao sam, palio šibice – ali ništa, ništa. Bila je otplovila. Kada sam stigao do ugla, bio sam dovoljno razuman da uočim u kom pravcu ide struja i da je pratim. Videh neki predmet kako pluta, upalih šibicu, i to je bila ona. Tabla! *Nemoguće!* Došlo mi je da je poljubim. Pregazio sam natrag do kamiona, ušao, spustio nogavice i sad stvarno *vezao* tablu za instrumente. Naravno, zaostajao sam za rasporedom, ali sam barem našao njihovu odvratnu tablu. Nisam bio izgubljen negde bogu iza leđa. Neću imati nigde da zvonim i pitam kuda se ide za poštinu garažu.

Prosto sam mogao da čujem nekog jebca kako mi drobi iz svog predsoblja:

„Pazi, pazi. Vi radite u pošti, *zar ne?* Ne umete da se vratite u svoju sopstvenu garažu?”

I tako sam vozio, palio šibice, zaletao se u virove i praznio sandučiće. Umoran i moker i mamuran, ali ja sam takav obično i bio. Gazio sam kroz umor kao kroz vodu. Stalno sam mislio na toplu kupku, Betine fine noge i – na nešto što me je držalo – kao: ja u stolici za ljuljanje, piće u ruci, prilazi mi pas, ja ga gladim po glavi.

Ali do toga je trebalo stići. Činilo se da na rasporedu ima beskonačno mnogo stanica. Kada sam stigao do dna table pisalo je „okreni” i kada sam okrenuo na poledini je, naravno, bio još jedan spisak.

Sa poslednjom šibicom stigao sam do poslednje stanice, oslobodio se pošte na određenom mestu – koja je to gomila bila – i onda krenuo natrag do Zapadne garaže. Bilo je to u zapadnom kraju

grada, a u zapadnom kraju grada tlo je veoma ravno. Odvodni sistem nije mogao da primi svu vodu. Bilo kad i bilo koliko da je padala kiša, imali su nešto što su nazivali „poplavom”. Opis je bio tačan.

Kako sam odmicao, voda se dizala sve više i više. Svuda sam primećivao zaglavljena i napuštena kola. Baš šteta. Sve što sam želeo jeste da sa onom čašom viskija u ruci uskočim u onu stolicu i gledam Betino dupe kako migolji po sobi. Kod semafora sam sreo Toma Mota, jednog od Džonstounovih rezervnih.

„Kojim putem se vraćaš?”, pitao je Moto.

„Najkraća razdaljina između dve tačke, tako su me učili, jeste prava linija.” – odgovorio sam mu.

„Bolje nemoj”, reče mi. „Znam taj kraj. Tamo je pravi okean.”

„Jes' kurac,” rekoah. „Trebalo samo imati petlju. Imaš šibicu?” Upalio sam i ostavio ga kod semafora.

Beti, dušo, dolazim!

Aha. Voda je bivala sve viša i viša ali poštanski kamioneti su pravljani da budu visoko iznad zemlje. Pošao sam prečicom kroz stambenu četvrt, punom brzinom; voda je prskala svud oko mene. Kiša je nastavljala da pada, jako. Okolo nije bilo kola. Ja sam jedina stvar u pokretu.

Beti dušo. Aha.

Neki tip na verandi mi se nasmejao i dobacio: „POŠTA MORA DA PROĐE!” Opsovao sam ga i pokazao mu kurac.

Primetio sam da se voda dizala do iznad poda, pljusajući mi oko nogu, ali nastavio sam da vozim. Još tri bloka!

Onda je kamion stao.

Oh. Oh. Sranje!

Sedeo sam i pokušavao da ga upalim. Kresnuo je jednom, onda se udavio. Sedeo sam i gledao u vodu. Mora da je bila dve stope duboka. Šta je trebalo da radim? Da sedim tu dok ne pošalju ekipu za spasavanje?

Šta je pisalo u Poštanskom priručniku? *Gde je on stajao* ? Ne znam nikog ko je to ikada video.

Jebeno.

Zaključao sam kamion, stavio ključeve u džep i zagazio u vodu – bila mi je skoro do pojasa – i počeo da se probijam do Zapadne

garaže. Kiša je još uvek padala. Iznenada, voda se digla za još tričetiri inča. Hodao sam po nekom travnjaku, došao do ivičnjaka i koraknuo. Kamion je bio parkiran na nečijem travnjaku.

Učinilo mi se na trenutak da bi bilo brže plivati, a onda pomislih, ne, to bi izgledalo da pukneš od smeha. Uspeo sam da stignem do garaže. Pridoh otpravniku. Stajao sam da mokriji ne mogu biti, a on me je gledao.

Bacio sam mu ključeve od motora i od prtljažnika.

Onda sam na parčetu papira napisao: Mauntvju Plejs 3435.

„Kamion vam je na toj adresi. Idite po njega.”

„Hoćeš da kažeš da si ga ostavio tamo?”

„Hoću da kažem da sam ga ostavio tamo.”

Odšetao sam, otkucao svoju karticu, svukao se do gaća i stao ispred peći. Odelo sam obesio preko peći. Onda sam pogledao po sobi, a tamo, kod druge peći, stajao je Tom Moto, takođe u gaćama.

Obojica smo se nasmejali.

„Pakleno, zar ne?” – upita.

„Neverovatno.”

„Misliš da je sve to Stoun isplanirao?”

„Nego šta! I kišu je naterao!”

„Zaglavio si se, a?” „Jasno”, rekoh.

„I ja.”

„Čuj, stari”, rekoh, „moja kola su 12 godina stara. Ti imaš nova. Šta kažeš da me gurneš da upalim?”

„Okej.”

Obukli smo se i izašli. Moto je tri nedelje ranije bio kupio nov model auta. Čekao sam da upali svoj motor. Ni zvuka. O, Hriste, pomislih.

Kiša je napadala skroz do poda.

Moto izađe.

„Ne valja. Mrtav.”

Bez ikakve nade pokušah svoj. Akumulator je reagovao, bacio varnicu, mada slabu. Nadrukao sam gas i ponovo kresnuo. Upalio je. Pustih ga da grmi. POBEDA! Dobro sam ga zagrejao. Onda sam pošao unazad i počeo da guram Motina nova kola. Gurao sam ga celu milju. Njegova stvar nije htela ni da prдне. Odgurao sam ga u garažu, ostavio ga tamo i birajući više delove grada i suve ulice uspeo da se vratim Betinoj guzi.

12

Stounov omiljeni poštonoša bio je Metju Betls. Betls nikad nije došao na posao u izgužvanoj košulji. U stvari, sve što je nosio bilo je novo, izgledalo je novo. Cipele, košulje, pantalone, kapa. Cipele su mu se zaista sjajile, a odeća je izgledala tako kao da nikada nije bila čak ni na jednom pranju ili čišćenju. Kad bi mu se košulja ili pantalone iole uprljale, bacao bi ih.

Stoun nam je često govorio dok je Metju prolazio:

„Eto *to* je poštonoša!”

I stvarno je mislio to. Do đavola, oči su mu prosto sijale od ljubavi.

A Metju bi stajao na svom mestu, uspravan i čist, izriban i ispavan, i dok bi mu cipele pobjednički blještale, s uživanjem bi raspoređivao pisma.

„Metju, ti si pravi poštonoša!”

„Hvala, gosn Džonstoun!”

Došao sam jednog jutra u pet i stao u red iza Stouna. Sav se bio srozao u svojoj crvenoj košulji.

Moto je bio pored mene. Reče mi:

„Juče su ćapili Metjua.”

„Ćapili?”

„Aha, zbog krađe. Otvarao je pisma za Nekalajlin hram i vadio novac iz njih. Posle 15 godina staža.”

„Kako su ga maznuli, kako su otkrili?”

„Babe. Neke babe koje su Nekalajli slale pisma s novcem nisu dobijale zahvalnice, niti bilo kakvog odgovora. Nekalajla je to rekao ovima iz Pošte, a ovi su bacili oko na Metjua.

Našli su ga kod automata kako otvara pisma i vadi novac.”

„Sereš?”

„Ne serem. Uхватili su ga usred bela dana.” Naslonio sam se.

Nekalajla je bio sagradio neki ogromni hram i okrećio ga u zeleno od koga ti se povraćalo, valjda ga je to podsećalo na novac. Imao je kancelarijsku službu sa 30 ili 40 ljudi koji su jedino otvarali kovertе, zapisivali sumu, pošiljaoca, datume i tome slično. Drugi su radili na slanju knjiga i pamfleta koje je pisao Nekalajla. Na zidu je stajala njegova fotografija, i to ogromna fotografija Nekalajle u sveštениčkoj

odori, sa bradom. Tu, na zidu, nad celom kancelarijom, bio je i Nekalajlin portret, takođe veoma velik i gledao je unaokolo.

Nekalajla je tvrdio da je sreo Isusa Hrista dok je jednom hodao kroz pustinju, tvrdio je da mu je Isus Hrist sve rekao. Seli su zajedno na neki kamen i I.H. mu je sve izneo. Sada je on prenosio tajne na one koji su mogli da plate. Držao je i službu svake nedelje. Njegovi pomoćnici, u isto vreme i njegovi sledbenici, imali su svoje radno vreme.

Možete misliti – Metju Betls pokušava da nadmudri Nekalajlu koji je u pustinji sreo Isusa Hrista!

„Je l' neko rekao nešto Stounu?” – upitah.

„Šališ se?”

Sedeli smo otprilike sat. Metjuov posao je preuzeo jedan rezervni. Ostali rezervni su dobili druge zadatke. Sedeo sam iza Stouna. Onda sam ustao i prišao njegovom stolu.

„Gosn. Džonstoun?”

„Da, Kinaski?”

„Gde je Metju danas? Bolestan?”

Glava mu klonu. Gledao je u papir u ruci i pretvarao se da ga čita. Vratio sam se i seo.

U sedam, Stoun se okrenu:

„Za tebe danas, ništa, Kinaski.” Ustao sam i pošao ka vratima. Zastao sam u dovratku. „Do viđenja, gosn. Džonstoun. Prijatno.”

Nije odgovorio. Otišao sam do prodavnice pića i uzeo pljosku jeftinog viskija. Za doručak.

13

Glasovi ljudi bili su isti. Kuda god da krenem, stalno bih slušao isto.

„Malo ste zakasnili, zar ne?”

„Gde je redovni poštonoša?”

„Ćao, Ujka Seme!”

„Poštare! Poštare! Ovo ne ide ovde!”

Ulice su bile pune bezumnih i tupavih ljudi. Većina ih je živela u finim kućama i izgledalo je kao da ništa ne rade; to me je čudilo. Bio je tu neki tip koji nije dozvoljavao da mu guraju poštu u sanduče.

Stao bi ispred kuće i gledao kako mu se izdaleka približavaš i onda bi pružene ruke nastavio da stoji.

Pitao sam ostale sa tog rejonu:

„Šta je sa onim tipom što stalno stoji ispred kuće i pruža ruku?”
„Koji tip što stoji i pruža ruku?”

I ovi su svi imali onaj isti glas.

Jednog dana na rejonu, čovek-koji-pruža-ruku bio se malo spustio niz ulicu. Pričao je sa komšijom. Onda se okrenuo, video me na dnu ulice i ocenio da ima vremena da se vrati i da me sačeka. Kada mi je opet okrenuo leđa, potrčao sam. Ne verujem da sam ikada tako hitro dostavljao poštu. Stvarno sam se bio zaletio, nisam čak ni na jednom mestu zastao. Došlo mi je bilo da ga ubijem. Bio sam do pola ugurao pismo u njegovo sanduče, kad se okrenuo i video me.

„O NE NE NE! – vrisnu. „NE SPUŠTAJTE GA U SANDUČE!”

Potrčao je uz ulicu ka meni. Video sam samo obrise njegovih stopala. Mora da je imao devet sekundi na sto jardi.

Stavio sam mu pismo u ruku. Gledao sam kako ga otvara, prelazi preko verande, otvara vrata i ulazi u kuću. Šta je sve to značilo moraće neko drugi da mi objasni.

14

Ponovo sam bi na novom rejonu. Stoun mi je uvek dodeljivao teške rejone, ali tu i tamo, zahvaljujući okolnostima, bio je primoran da me stavi na neki manje ubistven. Rejon 511 se fino topio i opet sam počeo da razmišljam o ručku, o *ručku* koji nikako da doživim.

Bio je to prosečan stambeni kraj. Bez zgrada. Samo porodične kuće sa dobro održavanim travnjacima. Ali bio je to *novi* rejon i sve vreme dok sam hodao pitao sam se gde je zamka. Čak je i vreme bilo lepo.

Bože, mislio sam, uspeću! Ručak i povratak na vreme! Život je, napokon, bio podnošljiv.

Ovi ljudi nisu čak ni pse imali. Niko nije stajao napolju i čekao poštu. Satima nisam čuo ljudski glas. Mora da sam bio dostigao poštansku zrelost, šta god da je to. Lagano sam koračao. Bio sam tako efikasan, skoro posvećen.

Setio sam se kako mi je jedan od starijih poštonoša, pokazujući na srce, pričao:

„Kinaski, jednoga dana će ti doći, doći će ti baš *tu!*”

„Infarkt?”

„Posvećenost poslu. Videćeš. Bićeš ponosan na to.”

„Muda labudova!”

Ali, čovek je bio iskren.

Koračajući, mislio sam na njega.

Tada sam izvadio preporučeno pismo koje je trebalo da se vrati pošiljaocu.

Prišao sam i pozvonio. Na vratima se otvorio prozorčić. Nisam mogao da vidim lice.

„Preporučeno pismo!”

„Odbij!” – reče ženski glas. „Odbij, da ti vidim lice!” Dakle, evo opet, pomislih, još jedna ludaja.

„Slušajte gospođo, *nema potrebe* da mi vidite lice. Ostaviću ovu potvrdu u sandučetu, a vi posle podignite vaše pismo u pošti. Ponesite potrebne isprave.”

Ubacio sam potvrdu u sanduče i počeo da silazim sa verande.

Vrata se otvoriše i ona istrča napolje. Na sebi je imala jedan od onih providnih negližea, bez brushaltera. Samo teget gaćice. Kosa joj je bila neočešljana i štrčala je u nameri da pobegne od nje. Izgleda da je imala neku kremu na licu, najviše ispod očiju. Koža joj je bila bela kao da nikad svetlo dana nije ugledala, a lice sasvim nezdravo. Usta razjapljena. Imala je nešto karmina na usnama, ali, kako je bila građena...

Sve ovo spazio sam dok je jurila ka meni. Upravo sam vraćao njeno preporučeno u torbu.

„Daj mi moje pismo!” – vrištala je.

Rekoh: „Gospođo, moraćete da...”

Ščepala je pismo, otrčala do vrata, otvorila ih i utrčala unutra.

Do đavola! Nisam smeo da se vratim bez pisma i bez potpisa. Sve je išlo na potpis.

„Ej!” Pojurio sam za njom i taman na vreme uspeo da preprečim vrata nogom.

„EJ, BOGA LI TI PROKLETOG!”

„Odlazi! Odlazi! Ti si jedan zao čovek!”

„Slušajte gospođo! Pokušajte da razumete! Morate da potpišete za to pismo! Ne mogu tek tako da vam ga dam! Pljačkate poštu Sjedinjenih Država!”

„Odlazi, zli čoveče!”

Naslonio sam se svom snagom na vrata i provalio unutra. Bilo je mračno. Sve roletne spuštene. Sve roletne na kući spuštene.

„NEMAŠ PRAVA DA ULAZIŠ U MOJU KUĆU! NAPOLJE!”

„Ni vi nemate prava da pljačkate poštu! Ili mi vratite pismo ili potpišite ovde. Onda ću da odem.”

„U redu! U redu! Potpisaću.”

Pokazao sam joj gde da potpiše i dao joj hemijsku. Gledao sam u njene grudi i sve ostalo i mislio kakva greota što je luda, kakva greota, kakva greota.

Vratila mi je hemijsku, a potpis – Žvrljotina. Otvorila je pismo i, dok sam ja odlazio, počela je da čita.

Odjednom se našla ispred vrata, raširenih ruku. Pismo je bilo na podu.

„Zli, zli, zli čoveče! Došao si ovde da me siluješ!”

„Slušajte, gospođo, pustite me da prođem.”

„NA ČELU TI PIŠE DA SI ZAO!”

„Zar ne pomišljate da ja to možda i znam? A sada me pustite odavde!”

Pokušao sam da je odgurnem rukom. Zaparala mi je noktima jednu stranu lica. Ispustio sam torbu, kapa mi je pala i dok sam maramicom brisao krv, pridigla se i izrovala drugu stranu.

„PIZDULJO! ŠTA TI JE, KOG ĐAVOLA!”

„Je l' vidiš! Je l' vidiš! Ti si zao!”

Priljubila se uz mene. Ščepao sam je za bulju i pritisnuo usta na njena. One grudi me obujmiše, sva me je obujmila. Onda odmače glavu.

„Nasilnik! Nasilnik! Zli nasilnik!”

Ustima sam posegnuo dole, našao jednu sisu, onda prešao na drugu.

„Silovanje! Silovanje! Siluje me!”

Bila je u pravu. Smaknuo sam joj gaćice, otkopčao šlic, ugurao joj ga i unatraške je prošetao do kauča. Svalili smo se preko njega.

Visoko je podigla noge.

„S_ILOVANJE!” – vrištala je.

Dokrajčio sam je, zakopčao šlic, podigao svoju poštansku torbu i ostavio je da u tišini zuri u plafon...

Propustio sam ručak i opet nisam stigao na vreme.

„Kasniš 15 minuta”, reče Stoun.

Ja nisam ništa rekao.

Stoun me pogleda.

„Svemogući bože, šta ti je bilo s licem?” – upita.

„Šta je bilo s tvojim?” – upitah ga.

„Kako to misliš?”

„Ma, nema veze.”

15

Opet sam bio mamuran; naišao je još jedan toplotni talas – nedelju dana na 40 Celzijusa. Pilo se svako večer, a rano ujutro i danju bio je tu i Stoun i sve ostale nemogućnosti.

Ostali momci nosili su afričke kacige i naočare za sunce, ali ja, ja sam bio otprilike na istom, po kiši ili suncu – odrpana odeća, a cipele toliko iznošene da su mi se ekseri stalno zarivali u stopala. Stavljao sam parčiće kartona u njih. Ali, to bi mi pomoglo samo privremeno – ubrzo bi mi ekseri ponovo glodali pete.

Viski i pivo su curili iz mene, šikljajući ispod miške, a ja sam furao, tegleći svoj krst, izvlačio časopise, isporučivao hiljade pisama, posrtao, zavaren za sunce.

Neka žena drala se na mene:

„POŠTARU! POŠTARU! OVO NE IDE TU!”

Osvrnuo sam se. Bila je skroz na dnu brda, a ja sam po rasporedu već kasnio.

„Slušajte, gospođo, stavite pismo ispod sandučeta! Pokupićemo ga sutra!”

„NE! NE! HOĆU DA GA UZMETE SADA!” Mahala je s tim po vazduhu.

„Gospođo!”

„DOĐITE DA GA UZMETE! OVO NE PRIPADA OVDE!” O, bože.

Spustio sam torbu. Onda sam skinuo kapu i bacio je na travu. Otkotrljala se na ulicu.

Ostavio sam je tamo i pošao ka onoj ženi. Pola bloka.

Sišao sam dole i istrgnuo joj ono iz ruke, okrenuo se, pošao nazad. Bila je to reklama! Pošta četvrte klase. Nešto o rasprodaji odeće.

Podigao sam kapu sa ulice i stavio je na glavu. Smestio sam torbu na levu stranu grbače, krenuo iz početka. Četrdeset stepeni.

Prolazio sam pored jedne kuće, kad neka žena istrča za mnom.

„Poštaru! Poštaru! Zar nemaš pismo za mene?”

„Gospođo, ako ništa nisam stavio u vaše sanduče, to znači da za vas nema pošte.”

„Ali ja znam da imaš pismo za mene!”

„Šta vas nagoni da kažete to?”

„Zato što me je sestra zvala i rekla da će da mi piše.”

„Gospođo, nemam pismo za vas.”

„Znam da imate! Znam da imate! Znam da je tu!” Stade da izvlači šaku pisama.

„GOSPODO, NE DIRAJTE POŠTU SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA! ZA VAS DANAS NEMA NIŠTA!”

Okrenuo sam se i otišao.

„ZNAM DA IMATE MOJE PISMO!”

Neka druga žena stajala je na verandi.

„Kasnite danas.”

„Da, gospođo.”

„Gde je redovni danas?”

„Umire od raka.”

„Umire od raka? Harold umire od raka?” „Tačno”, reko.

Pružio sam joj poštu.

„RAČUNI! RAČUNI!” – vrisnu. „TO JE SVE ŠTO MI DONOSITE? OVE RAČUNE?” „Da, gospođo, to je sve što vam donosim.” Okrenuo sam se i nastavio dalje.

Nisam ja bio kriv što su koristili telefon i plin i struju i kupovali sve na kredit. Ipak, kad sam im donosio račune, vrištali su na mene – kao da sam ih ja nagovorio da priključe telefone, ili da naruče televizore od 350 dolara.

Sledeća je bila jedna mala dvospratnica, prilično nova, sa nekih desetak, dvanaestak soba. Sanduče sa bravom je bilo ispred, pod nadstrešnicom. Najzad, malo hlada. Uvukao sam ključ u bravu i otvorio.

„ZDRAVO, UJKA SEME! KAKO SI DANAS?”

Prosto je zagrmelo. Nisam očekivao glas tog čoveka iza sebe. Dreknuo je na mene, a ja, onako mamuran, bio sam nervozan. Skočio sam, prepadnut. To je bilo previše. Izvukao sam ključ iz sandučeta i okrenuo se. Jedino što sam mogao da vidim bila su mrežasta vrata za komarce. Neko je bio tamo, iza. Klimatizovan i nevidljiv.

„Proklet bio!” – rekoh. „Ne nazivaj me Ujka Semom! Nisam ja Ujka Sem!”

„Opa, ti si neki pametnjaković, a? Sad ću da izađem da ubijem boga u tebi!”

Tresnuh torbu o zemlju. Časopisi i pisma se raspršiše svuda okolo. Moraću ponovo da sređujem celu torbu. Skinuh kapu i zafrljačih je na beton.

„IZADI ODATLE, BARABO JEDNA! O, SVEMOGUĆI BOŽE, UMOLJAVAM TE! IZADI ODATLE! IZADI, IZADI ODATLE!”

Bio sam spreman da ga ubijem.

Niko nije izašao. Ni glasa. Posmatrao sam vrata. Ništa. Kao da je stan bio prazan. Na trenutak pomislih da uđem. Onda sam se okrenuo, kleknuo i počeo da sređujem pisma i časopise. Očajan posao. Posle dvadesetak minuta, pošta je bila spremna. Turio sam neka pisma u sanduče, okrenuo se, ponovo osmotrio vrata za komarce. Još uvek ni zvuka.

Završio sam turu i uz put razmišljao, eto, telefoniraće i reći Džonstounu da sam mu pretio. Spremi se na najgore kada se budeš vratio.

Otvorio sam vrata, širom, i Stoun je bio tamo, za svojim stolom; čitao je nešto. Stajao sam, gledao ga odozgo, i čekao.

Stoun baci pogled na mene, onda ga vrati na ono što je čitao.

Ja sam još uvek stajao i čekao. „Dakle”, najzad rekoh, „šta je bilo?” „Šta, šta je bilo?” – podiže pogled.

„TELEFONSKI POZIV! RECI MI ŠTA JE BILO SA TELEFONSKIM POZIVOM! ŠTA SAMO SEDIŠ TU!”

„Kakav telefonski poziv?”

„Nisu zvali zbog mene?”

„Poziv? Šta se desilo? Šta si to uradio, tamo napolju? Šta si radio to?”

„Ništa.”

Prešao sam preko i odjavio se.

Onaj tip nije zvao. Samo što to nije bilo iz milosrđa. Verovatno je mislio da ću se vratiti ako bude telefonirao.

Prošao sam pored Stouna na putu do rafa.

„Kinski, šta si to *radio* napolju?”

„Ništa.”

Moj nastup je toliko zbunio Stouna da je zaboravio da mi kaže da kasnim trideset minuta i da me zapiše zbog toga.

16

Rano jednog jutra razvrstavao sam poštu pored Dži Džija. Tako su ga zvali: Dži Dži. Ime mu je, u stvari, bilo Džordž Grin. Ali, već godinama su ga zvali prosto Dži Dži i posle izvesnog vremena izgledao je kao Dži Dži. Bio je poštonoša od svoje dvadesete, a sada je bio blizu sedamdesete. Glas mu se bio izgubio. On nije govorio. On je graktao. A kada je graktao, nije mnogo kazivao. Nisu ga ni voleli, ni mrzeli. Jednostavno, bio je tu. Lice mu se bilo izgužvalo u čudne pukotine i hrpe odbojnog mesa. Nikakav sjaj na licu. Bio je samo stari dobri ortak koji je obavljao svoj posao: Dži Dži. Oči su mu ličile na komadiće mutne gline spuštene u očne duplje. Bilo je najbolje ne misliti na njega i ne gledati ga.

Ali, pošto su Dži Džiju uvek davali prednost držao je jedan od najlakših rejona, tačno na ivici bogate četvrti. U stvari, mogla bi i da se nazove bogatom četvrti. Iako su kuće bile stare, bile su velike, većina na dva sprata. Široke travnjake kosili su i održavali baštovani Japanci. Nekolicina filmskih zvezda živelo je tu. Čuveni karikaturista. Pisac bestselera. Dva bivša guvernera. U tom kraju niko ti se nije obraćao. Nikad nikog ne bi ugledao. Jedina mogućnost da vidiš ljude bila je na početku rejona gde su kuće bile manje skupe, a i to su, uglavnom, bila deca koja te zamajavaju. Treba reći da je Dži Dži bio neženja. I imao je neku pištaljku. Na početku rejona bi se uspravio, izvukao pištaljku, ogromnu, i dunuo u nju, a pljuvačka bi letela na sve strane. Time je deci davao do znanja da je tu. Nosio je bombone za decu. Onda bi deca istrčala i on bi im, spuštajući se niz ulicu, davao bombone. Stari dobri Dži Dži. Za bombone sam saznao kada sam prvi put dobio taj rejon. Stoun nije voleo da me raspoređuje na

tako lake rejone, ali neki put je baš morao. I tako, išao sam kad izađe neki dečarac i upita me:

„Ej, gde je bombona za mene?”

„Kakva bombona, mali?”

„*Moja* bombona! Hoću *moju* bombonu!”

„Slušaj, klinac”, reko, „morada si pošandrciao. Zar te majka tek tako pušta s lanca?”

Klinja me čudno pogleda.

Ali jednog dana Dži Dži se uvalio u nevolju. Stari dobri Dži Dži. Sreo je neku novu devojčicu u tom kraju. I dao joj bombonu. I rekao joj: „Bože, što si ti jedna *lepa* devojčica! Što bih voleo da si ti moja devojčica!”

Majka je sve to slušala s prozora i uz vrisak istrčala napolje optužujući Dži Džija da maltretira decu. Nije znala za Dži Džija, tako da joj je, kad ga je videla kako devojčici daje bombonu i govori joj ono, bilo sasvim dovoljno.

Stari dobri Dži Dži. Optužen da maltretira decu.

Kad sam ušao, čuo sam Stouna kako telefonom pokušava da objasni majci da je Dži Dži pošten čovek. Dži Dži je sedeo ispred svog ormara, užasnut. Kada je Stoun završio i prekinuo vezu, rekao sam mu:

„Šta se uvlačiš toj ženi. Znaš da ima prljavu maštu. Pola majki u Americi, sa svim svojim dragocenim pizdurinama i dragocenim ćerkicama, pola majki u Americi ima prljavu maštu. Reci joj da ga turi. Dži Džiju se mačor ne diže, znaš i sam.”

Stoun zavrte glavom. „Ne, javnost ti je kao dinamit! Dinamit je to!”

To je bilo sve što je mogao da kaže. I ranije sam viđao Stouna kako folira i moli; bio je spreman da se objašnjava sa svakim ludakom koji je zbog bilo čega nazvao...

Razvrstavao sam poštu pored Dži Džija na rejonu 501, što i nije bilo tako loše. Morao sam da se borim da bih je spremio, ali bilo je izvodljivo, a to je davalo neku nadu.

Iako je Dži Dži znao svoj odeljak napamet, ruke su mu postajale sporije. Jednostavno, utrpao je suviše pisama u svom životu – čak se i njegovo otupelo telo napokon bunilo. Tog jutra sam nekoliko puta video kako posrće. Zastao bi, povio se, na čas bi pobenavio, onda bi se trgao i nastavio da trpa pisma. Meni se taj čovek nije

nešto posebno sviđao. Život mu nije bio baš slavan, a i on sam se, manje-više, na kraju pokazao kao govнар. Ali, svaki put kad bi posrnuo nešto bi me kosnulo. Bio je kao verni konj koji više ne može da povuče. Ili kao stari auto koji se jednog jutra jednostavno predao.

Pošta je bila teška i dok sam gledao Dži Džija, osetio sam smrtonosnu jezu. Po prvi put u četrdeset godina će možda morati da propusti jutarnju isporuku! Za čoveka kao što je Dži Dži, toliko ponosnog na svoj posao i rad, to bi mogla biti tragedija. Ja sam propustio gomilu jutarnjih isporuka i neki put sam morao svojim kolima da delim poštu, ali, ipak, moj stav je bi malo drukčiji.

Opet je posrnuo.

O, svemogući bože, pomislih, zar niko osim mene ne primećuje ovo?

Pogledao sam okolo, nikoga se nije ticalo. Svi oni su s vremena na vreme izjavljivali kako ga vole – „Dži Dži je dobar čovek.” Ali, „stari dobri tip” je tonuo i nikoga nije bilo briga. Na kraju, ispred mene je bilo manje pošte nego ispred Dži Džija.

Možda bih mogao da mu pomognem da sredi časopise, mislio sam. Ali, onda je došao neki službenik i spustio još pošte ispred mene tako da sam skoro bio izjednačen sa Dži Džijem. Biće to čupava borba. Na tren sam posrnuo, onda stegao zube, razmakao noge, zgurio se kao neko ko je upravo primio jak udarac i počeo da ubacujem hrpe pisama.

Dva minuta pre isteka vremena za pripremu, i ja i Dži Dži sredili smo svako svoju poštu, rasporedili i povezali časopise i spremili avionsku poštu. Uspeli smo, obojica. Brinuo sam nizašta. Onda je došao Stoun. Nosio je dve gomilice cirkulara. Jednu je dao Dži Džiju, a drugu meni.

„Ovo mora da se ubaci”, rekao je i otišao.

Stoun je znao da ne možemo da uradimo cirkulare i da na vreme stignemo na isporuku. Sav klonuo, presekao sam vrpce na njima i počeo da ih razvrstavam. Dži Dži je samo sedeo i zurio u svoju gomilu cirkulara.

Onda je spustio glavu, položio je na ruke i tiho počeo da plače.

Nisam mogao da verujem.

Osvrnuo sam se oko sebe.

Ostale poštunoše nisu gledale Dži Džija. Izvlačili su svoja pisma, vezivali ih, pričali i smejali se među sobom.

„Ej”, rekoh par puta, „ej!”

Ali njima nije bilo do toga da gledaju Dži Džija.

Otišao sam do Dži Džija. Dodirnuo sam ga za ruku: „Dži Dži”, rekoh, „je l’ mogu da učinim nešto za tebe!”

Iskočio je iz svog odeljka i otrčao uz stepenice do svlačionice. Posmatrao sam ga.

Izgledalo je da niko ništa ne primećuje. U bacio sam još nekoliko pisama, a onda i sam otrčao gore.

Sedeo je za jednim od stolova, glave zarivene u šake. Samo, sada nije plakao tiho. Jecao je i cvilio. Celo telo mu se treslo u grčevima. Nije mogao da se zaustavi.

Strčao sam niz stepenice i, pravo pored poštunoša, do Stounovog stola.

„Ej, ej, Stoun! Isuse Hriste, Stoun!” „Šta je?” – upita.

„Dži Dži ga je otkaćio! I nikoga nije briga! Eno ga gore, plače! Daj da mu pomognemo!”

„Ko je preuzeo njegov rejon?”

„Ma, zabole me za to! Kažem ti, *nije mu dobro!* Treba mu pomoći!”

„Moram da nađem nekog da ga zameni!”

Stoun ustade sa stola i poče da kruži okolo gledajući svoje poštunoše, kao da će tu naći nekog ko je višak. Onda jurnu natrag do stola.

„Slušaj, Stoun, neko mora da odvede tog čoveka kući. Reci mi gde stanuje i ja ću sam da ga odvezem kući – van radnog vremena. Onda ću da ti raznesem tu prokletu poštu.” Stoun podiže pogled.

„Ko tebe zamenjuje na rafu?”

„O, jebem ti raf!” „IDI NA SVOJ RAF!”

Onda je telefonom nazvao drugog nadzornika: „Halo, Edi? Čuj, treba mi jedan čovek ovde...”

Danas neće biti bombona za decu. Povukao sam se. Ostale poštunoše su već bile otišle. Počeo sam da trpam cirkulare. Preko puta, na Dži Džijevom rafu, stajali su njegovi, još uvek svezani. Opet sam unapred kasnio. Bez prevoza. Kada sam se tog popodneva vratio, sa zakašnjenjem, Stoun me zapisao.

Nikad više nisam video Dži Džija. Niko nije znao šta se desilo s njim. Niko ga više nikad nije čak ni spomenuo. Taj „dobar čovek”. Posvećeni čovek. Došla mu je glave šaka cirkulara iz obližnje bakalnice – sa specijalnim ponudom: za kupovinu preko 3 dolara, besplatna kutija poznatog sapuna za veš, uz to kupon.

17

Posle tri godine, postao sam „redovni”. To je značilo plaćeni odmor (rezervni nisu imali plaćeni odmor) i četrdesetočasovnu radnu nedelju sa dva slobodna dana. Stoun je, pored toga, morao da odredi mene da budem čovek za ispomoć na pet različitih rejona. To je bilo sve što sam radio – pet različitih rejona. Vremenom sam na svakom od njih naučio prečice i zamke. Svakim danom bilo je sve lakše. Mogao sam da počnem da gajim onaj otmeni izgled.

Nekako, nisam baš bio presrećan. Nisam baš bio čovek u potrazi za bolom, posao je još uvek bio dovoljno težak, ali falila mu je, nekako, veličanstvenost onih dana dok sam bio rezervni šta-li-će-kog-đavola sledeće da se desi.

Nekolicina redovnih priđoše da mi stisnu šaku.

„Čestitamo”, rekoše. „Aha”, rekoše.

Čestitke za šta? Nisam ništa radio. Sada sam bio član kluba. Bio sam jedan od momaka. Mogao sam godinama da ostanem tu, konačno i da izradim svoj sopstveni rejon. Da dobijem božićne poklone od svojih ljudi. A kada bih zbog bolesti otkazao, nekom rezervnom bedniku bi govorili: „Gde je *redovni* danas? Kasnite. Redovni nikad ne kasni.”

I, eto, tu sam se našao. Onda je stiglo obaveštenje da kape i oprema ne smeju da se drže na rafovima. Većina momaka ih je tamo držala. Ništa to nije smetalo, i nisi morao džabe da odlaziš u svlačionicu. Tri godine sam kapu držao gore i sada mi kažu da to više ne smem.

E, pa, ja sam još uvek dolazio mamuran i na stvari kao što su kape jednostavno nisam mislio. I tako, dan pošto je izašla naredba, moja kapa je stajala gore. Dotrčao je Stoun sa svojim ukorom. Pisalo je da je protivpropisno držati opremu na rafovima.

Strpao sam ukor u džep i nastavio da uguravam pisma. Stoun se vrteo u stolici, gledajući me. Ostale poštunoše stavile su svoje kape u ormariće. Osim mene i nekog Martija. Onda je Stoun otišao do Martija i rekao: „Čuj, Marti, pročitaj naredbu. Kapa ne treba da ti stoji na rafu.”

„O, izvinite, gospodine. Znade, navika. Izvinite.” Marti skinu svoju kapu sa rafa i otrča gore u svlačionicu da je stavi u ormarić.

Sledećeg jutra ponovo sam se zaboravio. I ponovo se Stoun pojavio sa ukorom.

Pisalo je da je protivpropisno držati opremu na rafovima.

Strpao sam ga u džep i nastavio da uguravam pisma.

Sledećeg jutra, kada sam ušao, video sam da me Stoun gleda. Namerno me gledao. Čekao je da vidi šta ću da uradim sa kapom. Pustio sam ga malo da čeka. Onda sam skinuo kapu s glave i stavio je na raf.

Stoun dotrča sa svojim ukorom.

Nisam ga pročitao. Bacio sam ga u korpu, ostavio kapu gore i nastavio da uguravam poštu.

Mogao sam da čujem Stouna za pisaćom mašinom. U zvuku tipki osećao se bes.

Pitao sam se kako li je uspeo da nauči da kuca? Razmišljao sam.

Opet je došao. Dao mi i drugi ukor.

Pogledao sam ga.

„Ne moram da ga čitam. Znam šta piše. Piše da nisam pročitao prvi ukor.” Baci i drugi ukor.

Stoun otrča do pisaće mašine.

Dade mi treći ukor.

„Slušaj”, reko, „znam šta piše na svim tim stvarčicama. Prvi ukor bio je zato što sam stavio kapu na raf. Drugi ukor zato što nisam pročitao prvi. Treći zato što nisam pročitao ni prvi ni drugi.”

Pogledao sam ga, i onda, ne čitajući, spustio ukor u korpu.

„Vidiš, mogu da ih bacam jednako tako brzo kako ih ti kucaš. Ovo može da potraje satima, i uskoro će jedan od nas početi da izgleda smešno. Na tebi je da odlučiš.”

Stoun krenu natrag i sede u svoju stolicu. Nije više kucao. Samo je sedeo i gledao me.

Sutradan nisam otišao. Spavao sam do podne. Nisam se javio. Onda sam otišao u Državnu upravu. Smestiše me za sto neke mršave starice. Kosa joj je bila seda i imala je strašno tanak vrat koji se na sredini iznenada krivio. Naginjao joj je glavu napred, a ona me je gledala preko svojih naočara.

„Da?”

„Hoću da dam ostavku.”

„*Ostavku.*”

„A redovni ste poštonoša?” „Da”, reko.

„C, c, c, c, c, c, c,” – starica stade svojim suvim ustima da pravi zvukove.

Dala mi je potrebne papire i ja sedoh da ih popunim.

„Koliko ste dugo u poštanskoj službi?” „Tri godine.

„C, c, c, c, c, c, c,” – nastavi ona – „c, c, c, c.”

I tako je to bilo. Odvezoh se kući, Beti, i načesmo flašu.

Nisam imao blage veze da ću da se vratim i da ću kao činovnik, sav zgrbljen u stolici, raditi skoro dvanaest godina.

II

1

U međuvremenu dešavale su se stvari. Htelo me je na trkama. Osećao sam neko samopouzdanje. Svaki dan bih ganjao dobitak, negde između 15 i 40 komada. Nisam preterivao. Ako mi ne bi uletelo odmah, kladio bih se još malo, dovoljno da, ako konj uđe u cilj, budem u plusu. Iz dana u dan sam se vraćao kao pobednik i, parkirajući kola, palcem nagore bih Beti pokazivao ishod.

Onda se Beti zaposlila kao daktilografinja, a kada takve ribe dobiju posao, odmah primetiš razliku. Nastavili smo da pijemo noću i ona bi ujutru, sva mamurna, odlazila pre mene. Sada je znala kako to izgleda. Ja bih ustao oko pola jedanaest, ležerno popio šolju kafe i smazao par jaja, onda bih se igrao s psom, muvao se sa mladom ženom mehaničara koji je živeo u dvorištu i gluvario sa striptizetom koja je živela napred. Otišao bih na hipodrom oko jedan, vratio se sa dobitkom, i onda na autobuskoj stanici sa psom čekao da se Beti vrati s posla. Bio je to dobar život.

Onda mi je jedne večeri, Beti, moja ljubav, posle prvog pića, sve istresla:

„Henk, ne mogu da podnesem to!”

„Dušo, šta ne možeš da podneseš?”

„Situaciju.”

„Koju situaciju, srce?”

„To, da ja radim, a *ti* da se izležavaš. Sve komšije misle da te izdržavam.”

„Jebi ga, dok sam ja radio *ti* si se izležavala.”

„To je drugo. Ti si muškarac. Ja sam žena.”

„O, nisam znao to. Koliko znam, vi pizdulje stalno drečite za jednakim pravima?” „Znam sve šta se dešava sa onom sisatom od pozadi, izbacila sifone pa se stalno muva oko tebe...”

„Izbacila *sifone*? ”

„Da, SIFONE! Velika bela kravlja vimena!”

„Hmm... Veliki jesu.”

„Eto! Vidiš!”

„Pa šta onda, koj' kurac!”

„Imam ja prijateljica ovde. One vide šta se dešava!”
„Nisu to prijateljice. To su samo blebetave tračare.”
„I ona kurva što se predstavlja kao balerina.”
„Ona je kurva?”
„Pojebala bi sve što ima kurac.”
„Ti si podilejisala.”
„Jednostavno, neću da svi ovi ljudi misle da te ja izdržavam. Komšije...”
„Zajebi komšije! Šta nas boli šta misle komšije? Dosad nas nije bilo briga šta misle komšije. Osim toga, *ja* plaćam kiriju. *Ja* kupujem hranu. *Ja* dobijam na konjima. Tvoj novac je tvoj. Nikad ti nije bilo ovako dobro.”
„Ne, Henk, svršeno je. Ne mogu da podnesem to.” Ustao sam i prišao joj.
„Nemoj tako, dušo, samo si malo uznemirena večeras.” Pokušao sam da je zagrlim. Odgurnula me je.
„U redu, do kurca!” – rekoh.
Vratio sam se u stolicu, ispio piće, zatim još jedno.
„Svršeno je,” reče ona, „više ne idem u krevet s tobom.”
„U redu. Čuvaj pičku. Nije ni nešto naročita.”
„Hoćeš da zadržiš kuću ili da se iseliš?” – upita.
„Ti zadrži kuću.”
„A psa?”
„Ti zadrži psa”, rekoh.
„Nedostajaćeš mu.”
„Drago mi je što ću bar nekome da nedostajem.”
Ustao sam, otišao do kola i iznajmio prvu gajbu na koju sam naišao. Uselio sam se isto veče.
Upravo sam izgubio tri žene i psa.

2

Dok sam se obrnuo, imao sam u krilu jednu mladu Teksašanku. Ne bih da ulazim u detalje kako sam je sreo. Tako je ispalo. Ona, dvadeset tri godine. Ja, trideset šest. Imala je dugu plavu kosu i bila je dobra mesina. U to vreme nisam znao da ima i brdo nara. Nije pila, ali ja jesam. U početku smo se puno smejali. I zajedno išli na

hipodrom. Bila je dobra riba, i svaki put kada bih se vratio na svoje mesto, neki drkadžija bi polako klizao ka njoj. Po tuce bi ih došlo. Približavali bi se sve bliže i bliže. Džojks bi samo sedela. Rešio bih ih se na jedan ili drugi način. Ili bi se pomerili, ili bih rekao tipu: „Slušaj, drugar, ova je zauzeta! A sad se miči!”

Ali bilo je suviše u isto vreme terati vukove i kladiti se na konje. Stalno sam gubio. Profesionalac na trke ide sam. Samo, ja sam mislio da sam izuzetak. Otkrio sam da uopšte nisam bio izuzetan. Gubio sam novac isto toliko brzo kao i svi ostali.

Onda je Džojks zatražila da se venčamo.

Jebeš ga. I ovako sam pečen, mislio sam.

Odvezao sam je u Las Vegas na jeftino venčanje i odmah je vratio natrag.

Prodao sam kola za deset dolara, seli smo u autobus za Teksas i kad smo stigli u džepu sam imao sedamdesetpet centi. Bio je to sićušan gradić, broj stanovnika, mislim, ispod dve hiljade. Stručnjaci su u nekom časopisu tvrdili da je to poslednji grad u SAD na koji bi bilo koji neprijatelj bacio atomsku bombu. Videlo se i zašto.

Sve ovo vreme, nisam toga ni bio svestan, krčio sam sebi put natrag ka poštanskoj službi. Ta prokletinja.

Džojks je imala neku kućicu gde smo se samo izležavali, tucali se i klopali. Dobro me je hranila, podgojila me i u isto vreme smekšala. Nikad joj nije bilo dosta. Džojks, moja žena, bila je nimfomanka.

Išao sam u kratke šetnje gradom, sam, samo da se klonim nje; tragovi zuba bili su svuda po grudima, vratu i ramenima, i još negde gde me je više brinulo i gde je bilo prilično bolno. Živog me izjela.

Giljao sam gradom a svi su gledali znajući za Džojks, njen seksualni nagon, znajući da njen otac i njen deda imaju više novca, zemlje, jezera, lovišta nego svi oni zajedno. U isto vreme su me sažaljevali i mrzeli.

Jednog jutra poslali su nekog kepeca da me izvuče iz kreveta i on me je vozikao okolo pokazujući mi ovo i ono, gospodin taj i taj, Džojksin otac, vlasnik je ovoga, a gospodin taj i taj, Džojksin deda, vlasnik je onoga...

Vozili smo se celo jutro. Neko je pokušavao da me zaplaši. Bilo mi je dosadno. Sedeo sam pozadi, a kepec je mislio da sam maher, da

sam se oženio za milione. Nije znao da je to slučajnost i da sam ja bivši poštonoša sa sedamdeset pet centi u Džepu.

Kepec, jadničak, imao je neurozu i vozio veoma brzo; svaki čas bi se stresao i gubio kontrolu nad kolima. Išla su s jedne strane puta na drugu i jednom su sto metara grebala uz neku ogradu dok kepec nije uspeo da se sabere.

„EJ! MIRAN TAMO, SINKO!” – drao sam se sa zadnjeg sedišta.

To je prevršilo. Pokušavali su da me se otarase. Kepec je bio oženjen strašno lepom curom. Kada je bila klinka zaglavila je bocu od koka-kole u ribi i morala je da ide kod doktora da je izvadi; i kao u svakoj selendri, pronela se reč o koka-koli, jadnicu su svi izbegavali i kepec je bio jedina prilika. Zapalo mu najbolje meso u gradu.

Zapalio sam cigaru koju mi je dala Džojs i rekao kepecu: „To bi bilo sve, sinko. A sada se potrudi da me vratiš. I vozi polako. Ne bih sada da pokvarim ovu igru.” „Razumem, gosn. Kinaski. Razumem!” Divio mi se. Smatrao me je za bitangu.

Kad sam se vratio, Džojs upita: „Pa, jesi li sve video?”

„Video sam dovoljno”, rekao sam, misleći da su pokušali da me se otarase. Nisam znao da li je Džojs bila s njima ili ne.

Onda je, gurajući me ka krevetu, počela da ljušti odeću s mene.

„Čekaj, stani malo, dušo! Već smo dva puta prošli kroz to, a nije još ni dva po podne!” Samo se zakikotala i nastavila da me gura.

3

Njen otac me je istinski mrzeo. Mislio je da sam tu samo zbog njegovog novca. Nisam želeo njegov prokleti novac. Nisam čak želeo ni njegovu prokletu dragocenu ćerku. Jedini put kad sam ga video bilo je jednog jutra oko deset kada je ušao u našu spavaću sobu. Džojs i ja smo ležali u krevetu i odmarali se. Srećom, već smo bili završili.

Gvirio sam ispod pokrivača. Onda nisam mogao da se obuzdam. Nasmehio sam mu se i namignuo.

Izleteo je iz kuće gundajući i psujući.

Da je mogao da me ukloni, sigurno bi se potrudio oko toga.

Dedica je bio mirniji. Išli smo kod njega, pili viski i slušali njegove stare kaubojske ploče. Njegova bakuta je jednostavno bila

ravnodušna. Nije me ni volela, ni mrzela. Često se svađala sa Džojs i jednom ili dvaput sam joj držao stranu. To ju je osvojilo. Ali dedica je bio miran. Mislim da je i on bio deo zavere.

Bili smo na ručku u nekoj kafani, deda, baba, Džojs i ja. Svi su buljili u nas i ulagivali nam se.

Onda smo seli u kola i vozikali se okolo.

„Henk, jesi nekad video bufala?” – upita me dedica.

„Ne, Vali, nisam.”

Zvao sam ga Vali. Stari ortaci po piću. Kur moj.

„Imamo ih ovde.”

„Mislio sam da su skoro izumrli?”

„A, ne, imamo ih koliko hoćeš.”

„Ne verujem.”

„Pokaži mu ih, deda Vali”, reče Džojs.

Koja kokoška. Zvala ga je „deda Vali”. Ma, kakav deda.

„Važi.”

Vozili smo se dok nismo došli do praznog, ograđenog polja. Teren je bio valovit tako da nije mogao da se vidi drugi kraj polja. Bilo je na milje dugo i široko. Nije bilo ničeg osim niske, zelene trave.

„Ne vidim nikakvog bufala”, rekoh.

„Vetar je dobar” reče Vali. „Preskoči samo, i idi malo dalje. Moraš da odeš malo dalje da bi ih video.”

U polju nije bilo ničeg. Umislili su da su strašno duhoviti, lože gradskog zalizanka.

Preskočio sam ogradu i krenuo napred.

„Pa, gde su bufala?” – viknuo sam.

„Tu su. Idi još malo.”

O, do đavola, sad će na meni da primene onaj aj’-da-ispalimo fazon. Prokleti farmeri. Sačekaće da odmaknem i onda će da furnu, smejući se. Neka ih. Mogao sam da se vratim peške. Bar ću malo da se odmorim od Džojs.

Brzo sam grabio u polje, iščekujući da ih čujem kako odlaze. Nisam ništa čuo. Pošao sam još dublje, onda se okrenuo, okružio usta šakama i dreknuo: „ONDA? GDE JE TAJ BUFALO?”

Odgovor je došao otpozadi. Čula su im se kopita po zemlji. Bilo ih je tri, velika, baš kao na filmu, trčali su, približavali se, i to brzo! Jedan je bio ispred ostalih. Nije bilo sumnje na koga su se zaleteli.

„O, sranje!” – reko.

Okrenuo sam se i potrčao. Ograda se činila daleko ispred. Izgledalo je nemoguće. Nisam čak imao vremena ni da se okrenem. To bi mi pomoglo. Leteo sam, razrogačenih očiju. Stvarno sam furao! Ali polako su me pristizali! Osećao sam kako se trese tlo, kako tabaju zemlju, tu, odmah iza mene. Slušao sam ih kako balave, slušao sam kako dišu. Poslednjim snagama sam se ukopao i prešao ogradu. Nisam je preskočio. Preleteo sam je. Sleteo sam na leđa u neki jarak. Jedna od onih strvina je gurnula glavu preko ograde i gledala me.

U kolima, svi su se smejali. Bilo je to nešto najsmješnije što su ikada videli. Džoj se smejala najglasnije od svih.

Glupa zver je kružila i onda odskakutala.

Izvukao sam se iz jarka i ušao u kola.

„Video sam bufala,” reko. „Ajmo sad na piće.”

Sve vreme puta su se smejali. Prestali bi i onda bi neko ponovo počeo, a onda bi svi nastavili. Vali je jednom morao da zaustavi kola. Nije više mogao da vozi. Otvorio je vrata, otkotrljao se na zemlju i smejao se. Čak se i bakuta pridružila, zajedno sa Džoj.

Kasnije se priča raširila po gradu i nisam smeo da se onoliko šepurim. Trebalo je da se ošišam. Kazao sam Džoj.

Rekla mi je: „Idi u berbernicu.”

A ja njoj: „Ne mogu. Zbog bufala.” „Plašiš se onih ljudi u berbernici?”

„Zbog bufala”, rekao sam.

Ošišala me je Džoj.

Unakazila me.

4

Onda je Džoj poželela da se vrati u grad. Uprkos svim nezgodama, život u ovoj selendri je, šišao se ja ili ne, bio bolji od gradskog. Bilo je tiho. Imali smo svoju kuću. Džoj me je dobro hranila. S dosta mesa. Bogato, dobro pečeno meso. Reći ću nešto za tu kuću.

Umela je da kuva. Kuvala je bolje nego bilo koja žena koju sam znao. Hrana je dobra za živce i za duh. Hrabrost ide iz stomaka –

sve ostalo je očaj.

Ali ne, ona je htela da ide. Bakuta joj se bila nakačila na grbaču, pa je ispizdela. Ja, ja sam prilično uživao glumeći zlikovca. Primorao sam njenog brata od tetke, lokalnog silosa, da me se kloni. To nikad niko pre mene nije postigao. Na Dan farmerki svi su morali da nose farmerke ili bi ih bacali u jezero. Obukao sam svoje jedino odelo, stavio mašnu, i lagano, kao Bili Kid, sve oči uprte u mene, lagano sam šetao gradom, gledao izloge, čak sam stao da kupim cigare. Slomio sam tu selendru napola, kao šibicu.

Kasnije sam na ulici sreo lokalnog doktora. Sviđao mi se. Uvek je bio nafiksan. Ja nisam mario za droge, ali u slučaju da sam morao da, na nekoliko dana, pobegnem od sebe, znao sam da od njega mogu da dobijem bilo šta.

„Moraćemo da odemo”, rekao sam mu.

„Trebate da ostanete ovde”, reče mi. „Dobar je to život. Ideš u lov, na pecanje. Vazduh je dobar. I nema pritiska. Osvojio si ovaj grad”, rekao je. „Znam, doco, ali ona je ta koja nosi pantalone.”

5

I tako, dedica je napisao Džojs jedan oveći ček, iznajmili smo kućicu na brdu i onda je Džojs spopao neki glupavi moralizam.

„Trebate oboje da se zaposlimo”, reče Džojs, „da im dokažemo da nisi zapeo za njihov novac. Da im dokažemo da smo sami sebi dovoljni.”

„Dušo, to je prosto ko pasulj. Svaka budala može da izmoli neki posao; samo mudri mogu da ne rade ništa. Mi to ovde zovemo ‚provlačenje’. Voleo bih da umem dobro da se provlačim.”

Nije htela to.

Onda sam joj objasnio da posao ne može da se nađe ako nemaš kola. Džojs je sela na telefon i dedica je poslao pare. Nisam se ni osvestio, a već sam sedeo u novom Plimutu.

Izbacila me je na ulicu obučenog u novo odelo, cipele od četrdeset dolara, i mislio sam, jebeš ga, ajde da se protegnem malo. Brodarski ćata, to sam bio. Kada ne znaš ništa da radiš, postaneš to – brodarski ćata, šalterski ćata, magacioner. Javio sam se na dva

oglasa, otišao na dva mesta i na oba su me uzeli. Prvo je zaudaralo na rad, pa sam izabrao drugo.

I tako, radio sam u nekoj umetničkoj radnji na aparatu za pakovanje. Bilo je lako. Bilo je posla samo sat-dva dnevno. Slušao sam radio, sagradio malu kancelariju od šperploče, smestio unutra neki stari sto, telefon, i sedeo tamo čitajući izveštaj sa hipodroma. Neki put bi mi postalo dosadno pa bih se spustio niz ulicu u kafe i sedeo tamo, pio kafu, jeo pitu i muvao se sa kelnericom.

Onda bi došli kamiondžije:

„Gde je Kinaski?”

„Eno ga dole, u kafeu.”

Sišli bi dole, popili kafu, pa bismo se zajedno vratili gore da odradimo malo, utovarili bi ili istovarili par kutija. Nešto sa tovarnog lista.

Nikako da me otpuste. Čak me je i prodavac voleo. Potkradali su gazdu na sitno, ali ja ništa nisam govorio. Bila je to njihova mala igra. Nije me zanimala. Nisam bio sitni lopov. Želeo sam ili ceo svet ili ništa.

6

Ono mesto na brdu, bila je to sama smrt. Znao sam to od prvog dana, kada sam kroz zadnja vrata izašao u dvorište. Saleteo me zvuk 10.000 muva koje su se istog trenutka podigle sa zemlje. Sva dvorišta su imala muve – bilo je tu visoke zelene trave u kojoj su se gnezdile. Obožavale su je.

O, Isuse Hriste, mislio sam, nema nijednog pauka pet milja unaokolo!

Dok sam stajao tu, 10.000 muva stalo je da se spušta s neba u travu, na ogradu, na zemlju, na moju kosu, ruke, svuda. Jedna od hrabrijih me ujela.

Opsovao sam, odjurio i kupio najveći sprej za muve koji ste ikada videli. Satima smo se borili, besno, muve i ja, i satima kasnije, kašljući, zgađen onim otrovom za muve, osvrnuh se oko sebe, a muva je bilo isto kao i pre. Za svaku koju sam ubio, odgajili su još dve. Digao sam ruke.

Spavaća soba je imala neku pregradu oko kreveta. Na njoj su bile neke saksije, a u saksijama geranijumi. Kada smo Džojs i ja prvi put probali krevet, primetio sam da se table talasaju i tresu.

Onda plop.

„Oh, oh!” – rekoh.

„Šta je sad?” – upita Džojs. „Nemoj da prestaješ! Nemoj da prestaješ!”

„Srce, upravo mi je pala na bulju jedna saksija sa geranijumom.”

„Nemoj da prestaješ! Nastavi!”

„U redu, u redu!”

Nastavio sam da džaram, i to prilično dobro, kad...

„O, sranje!”

„Šta je bilo? Šta je bilo?”

„Još jedna saksija sa geranijumom, srce, tresnula me u krsta, otkotrljala se niz dupe i pala dole.”

„Zajebi geranijume! Teraj dalje! Teraj dalje!”

„Uf, u redu...”

Za sve vreme naše probe saksije su padale na mene. Kao da jebeš za vreme vazdušnog napada. Napokon sam uspeo.

Kasnije sam joj rekao: „Slušaj, srce, moramo da učinimo nešto u vezi s onim geranijumima.”

„Ne, ostavi ih tamo!”

„Zašto, srce, zašto?”

„To je još dodatak.”

„Dodatak?”

„Da.”

Samo se zakikotala. A saksije su ostale gore. Većina.

7

A onda sam počeo da dolazim kući nesrećan.

„U čemu je stvar, Henk?”

Opijao sam se svako večer.

„Moj poslovođa, Fredi. Počeo je da zvižduće neku pesmu. Zviždi je ujutro, kad dolazim, zviždi je uveče kad odlazim kući. Nikad ne prestaje. I tako već dve nedelje!”

„Kako se zove pesma?”

„*Put oko sveta za osamdeset dana*. Nikad nisam voleo tu pesmu.”
„Pa nađi drugi posao.”
„I hoću.”
„Ali nastavi da radiš tamo dok ne nađeš drugi posao. Moramo da im dokažemo da...” „U redu. U redu!”

8

Jednog popodneva, sreo sam na ulici jednu matoru pijanduru. Znao sam ga iz onih dana sa Beti, kada smo obilazili barove. Rekao mi je da je sada neki ćata u pošti i da na poslu ništa ne radi.

Bila je to jedna od najsočnijih, najbezočnijih laži stoleća. Već više godina tražim tog tipa, ali plašim se da ga se neko dočepao pre mene.

I tako sam ponovo polagao ispit za prijem u državnu službu. Samo, ovog puta sam zaokružio „službenik” umesto „poštunoša”.

U vreme kad mi je stigao poziv da se javim na polaganje zakletve, Fredi je bio prestao da zvižduće *Put oko sveta za osamdeset dana*, ali ja sam već računao na onaj poslić kod „Ujka Sema”.

Rekao sam Frediju: „Imam neki posao da obavim pa ću negde oko ručka da izađem na

sat, sat i po.”

„Okej, Henk.”

Koliko pojma nisam imao da će taj ručak da se oduži.

9

Dole se skupila prava banda. 150 ili 200. Trebalo je popuniti dosadne papire. Onda smo svi ustali i okrenuli se ka zastavi. Tip koji je držao zakletvu bio je isti koji me je zakleo i prošlog puta.

Posle zakletve rekao nam je:

„Pazite sad, dobili ste dobar posao. Ne gurajte noseve tamo gde ne treba i bićete sigurni do kraja života.”

Sigurnost? Sigurnost si mogao da imaš i u zatvoru. Tri kvadratna metra, ništa stanarina, ništa komunalije, ništa porez, ništa izdržavanje dece. Ništa za registraciju kola. Ništa saobraćajni

prekršaji. Ništa žvaka kako voziš pijan. Ništa gubitak na trkama. Besplatno lečenje.

Drugarstvo sa onima sa sličnim interesovanjima. Crkva. Besplatan pogreb.

Skoro dvanaest godina kasnije, od ovih 150 ili 200, ostalo nas je dvojica. Isto kao što neko ne može da bude taksista, ili makro, ili da muva drogu, većina frajera, i riba takođe, ne mogu da budu poštanski službenici. I ne krivim ih. Kako su godine prolazile, gledao sam ih kako marširaju, u četama od po 150 ili 200, a oстане po dvoje, troje ili četvoro – taman toliko da zamene one što idu u penziju.

10

Vodič nas je proveo kroz celu zgradu. Toliko nas je bilo da su morali da nas podele u grupe. Lift smo koristili na smenu. Videli smo menzu za zaposlene, hol, sve krajnje dosadno.

O, svemogućí bože, kad bi bar malo požurio. Pauza za ručak mi se odužila na preko dva sata.

Onda nam je vodič podelio kartončice. Pokazao nam je i automat-sat.

„Evo, ovako se otkucava.” Pokazao nam je kako. Onda je rekao: „A sada ih otkucajte.”

Poništili smo ih dvanaest i po sati kasnije. Bila je to đavolski duga ceremonija svečane zakletve.

11

Posle devet ili deset sati ljudima se prispavalo, samo što nisu padali preko svojih rafova. Raspoređivali smo poštu po zonama. Ako bi na pismu pisalo zona 28 gurnuo bi je u rupu br. 28. Bilo je prosto. Jedan ogroman crnac je skočio i počeo da mlatara rukama da ne bi zaspao. Teturao se po podu.

„Do đavola! Ne mogu da *podnesem* ovo!” – reče.

A bila je to mrcina ogromna. Bilo je prilično zamorno koristiti stalno iste mišice. Svuda te boleleo. A na kraju prolaza stajao je nadzornik,

još jedan Stoun, i imao je taj *pogled* – mora da ga uvežbavaju pred ogledalom, svi nadzornici imaju taj *pogled* – gledali su te kao da si parče ljudskog govneteta. A nekada su ušli na ista vrata. Nekada su bili službenici ili poštonoše. To nisam mogao da razumem. Odgajali su ih.

Jedna noga je uvek morala da ti bude na podu. Druga se odmarala na „hoklici”. Ono što su zvali „hoklica” bio je mali okrugli jastučić pričvršćen za uspravnu šipku. Razgovor nije bio dozvoljen. Za osam sati dve pauze od po deset minuta. Zapisivali su vreme kad bi otišao i kad bi se vratio. Ako bi ostao 12 ili 13 minuta, dobio bi svoje.

Ali plata je bila bolja nego u umetničkoj radnji. A, možda ću se i navići, mislio sam.

Nikada se nisam navikao.

12

Onda nas je nadzornik odveo u drugi red. Bio je to već deseti sat.

„Pre nego što počnete”, rekao je nadzornik, „nešto bih vam kazao. Svaka ova korpa pisama mora da se isprazni za 23 minuta. Takva je norma. E, sada, ajde, zezanja radi, da

vidimo da li svako od nas može da ispuni normu. E, pa, jen, dva, tri... SAD!” Koji je ovo kurac? Mislio sam. Umoran sam.

Korpe su bile dve stope dugačke. Ali u svakoj je bila različita količina pisama. U nekim korpama je bilo 2 ili 3 puta više pošte nego u drugim, u zavisnosti od veličine pisama.

Ruke su poletele. Strah od neuspeha.

Ja sam radio polako.

„Kad završite prvu korpu, zgrabite sledeću!”

Stvarno su radili na njima. Onda bi skočili i šćepali još jednu korpu.

Nadzornik mi je prišao otpozadi. „Eto,” reče, pokazujući na mene, „*ovaj* čovek ispunjava normu. Stigao je do pola druge korpe!”

Bila je to moja prva korpa. Nije mi bilo jasno da li me on to zajebava ili ne, ali pošto sam bio toliko ispred ostalih, usporio sam još malo.

13

U pola četiri ujutro isteklo je mojih dvanaest sati. U ono vreme, rezervni nisu dobijali sat i po za sat prekovremenog. Dobijao bi isto. A radno mesto je glasilo „privremeni neodređeni rezervni službenik”.

Navio sam sat da u osam budem u umetničkoj radnji.

„Henk, šta se desilo? Pomislili smo da si možda imao saobraćajnu nesreću. Čekali smo da se vratiš.”

„Odlazim.”

„Odlaziš?”

„Da, ne možete da krivite čoveka ako hoće da napreduje.” Ušao sam u kancelariju i uzeo ček. Ponovo sam se našao u pošti.

14

U međuvremenu, tu je još uvek bila Džojks, i njeni geranijumi, i par miliončića, ako uspem da izdržim. Džojks i muve i geranijumi. Radio sam u noćnoj smeni, 12 sati, a danju me je tetošila pokušavajući da me osposobi za nastup. Zaspao bih, a onda bi me pokreti njene ruke probudili. Onda bih morao da radim ono. Sirota moja srećica, bila je besna. Kad sam se jednog jutra vratio, rekla je: „Henk, nemoj da se ljutiš.” Bio sam suviše umoran da bih mogao da se ljutim.

„Š'a'e, srce?”

„Nabavila sam nam psa. Malo kučence.”

„Okej. To je lepo. Psi su sasvim u redu. Gde je?”

„U kuhinji je. Nazvala sam ga ‚Pikaso’.”

Ušao sam i ugledao psa. Nije mogao da vidi. Dlaka mu je padala preko očiju. Posmatrao sam kako hoda. Onda sam ga podigao i pogledao ga u oči. Siroti Pikaso!

„Dušo, znaš li šta si uradila?”

„Ne sviđa ti se?”

„Nisam rekao da mi se ne sviđa. Ali on je polunormalan; IQ mu je negde oko 12.

Nabavila si nam idiota od psa.”

„Otkud znaš?”

„Čim ga pogledam, znam.”

Baš tada Pikaso počeo da piša. Pikaso je bio pun pišačke. Tekla je preko kuhinjskog poda u dugim žutim potocima. Onda je Pikaso završio, potrčao i gledao u to.

Podigao sam ga.

„Obriši to.”

Tako je Pikaso postao problem više.

Kad bi me Džajs posle dvanaestočasovne noći drndala ispod geranijuma, probudio bih se i rekao: „Gde je Pikaso?”

„O, *do đavola* sa Pikasom!” – rekla bi.

Ustao bih iz kreveta, go, a ta ogromna stvar bi štrčala ispred mene.

„Vidi, opet si ga ostavila u dvorištu! Rekao sam ti da ga danju ne ostavljaš u dvorištu!”

Onda bih izašao u dvorište, go, suviše umoran da se oblačim. Bilo je prilično dobro zaštićeno. A tamo bi bio siroti Pikaso, prekriven sa 500 muva, puzale su u krug po njemu. Istrčao bih sa onom stvarčicom (koja bi tada već klonula) i psovao one muve. Bilo ih je u očima, pod dlakom, u ušima, po intimnim delovima, u ustima... svuda. A on bi samo sedeo i smešio mi se. Smejao mi se, dok su ga muve klopale. Možda je on znao više nego bilo ko od nas. Podigao bih ga i uneo u kuću.

Psić se smejao

Na dobričinu tog;

A tanjir i kašika pobegoše zajedno.

„Do đavola, Džajs! Jesam li ti rekao, i rekao, i rekao.”

„Pa, ti sa taj koji ga je učio kućnom redu. Mora da ide napolje da kenja!”

„Da, ali kad završi, uvedi ga. On nema dovoljno razuma da se sam vrati unutra. I počisti to govno kad je gotov. Stvaraš raj za muve tamo napolju.”

Onda, čim bih ponovo utonuo u san, Džajs bi ponovo počinjala da me vata. Onih par miliona bilo je tako daleko.

15

Dremao sam u fotelji, čekajući klopu.

Ustao sam i krenuo po čašu vode i dok sam ulazio u kuhinju video sam Pikasa kako prilazi Džajs i liže joj članak. Bio sam bos i nije me čula. Ona je imala visoke štikle. Pogledala ga je, a lice joj je bilo puno seljačke mržnje, usijano. Šutnula ga je iz sve snage vrhom cipele. Jadničak, samo je počeo da cupka u krug, cvileći. Iz bešike

mu je kapala pišačka. Ušao sam po vodu. Držao sam čašu u ruci i onda, pre nego što sam sipao, tresnuh je o orman levo od sudopere. Staklo se razlete. Džojks je imala vremena da pokrije lice. Ja se nisam trudio. Podigao sam psa i izašao. Seo sam s njim u fotelju i gladio tog malog seratora. Podigao je pogled ka meni, a jezik mu izlete i počeo da me liže po ruci. Rep mu se uvijao i mahao kao riba u mreži.

Video sam kako Džojks kleči i skuplja staklo u papirnu kesu. Onda je počela da jeca. Pokušala je da sakrije to. Okrenula mi je leđa, ali mogao sam da vidim trzaje, tresli su je, cepali.

Spustio sam Pikasa i otišao do kuhinje.

„Dušo! Dušo, *nemoj!*”

Prišao sam joj s leđa i podigao je. Bila je mlitava.

„Dušo, izvini... izvini.”

Držao sam je uz sebe, ruka mi je bila na njenom stomaku. Trljao sam joj stomak, polako i nežno, pokušavajući da zaustavim grčeve.

„Polako, dušo, polako sad. Polako...”

Malo se smirila. Povukao sam joj kosu natrag i poljubio je iza uva. Bilo je toplo, tamo. Izmakla je glavu. Kada sam je sledeći put poljubio tamo, nije izmakla glavu. Mogao sam da osetim kako udiše, a onda pušta tihi uzdah. Podigao sam je i odneo je u drugu sobu, i s njom u krilu seo u fotelju. Nije htela ni da me pogleda. Ljubio sam je po vratu i ušima. Jedna ruka oko ramena a druga iznad kuka. Ruku iznad kuka sam, s njenim disanjem, pomerao gore-dole, nastojeći da izbacim tu rđavu energiju.

Napokon me je, sa slabašnim osmehom, pogledala. Nagnuo sam se i ugrizao vrh njene brade.

„Luda kučko!” – rekoh.

Nasmejala se i onda smo se ljubili; glave su nam se klatile tamo-amo. Ponovo je počela da jeca.

Povukoh se nazad i rekoh: „Nemoj!”

Ponovo smo se ljubili. Onda sam je podigao i odneo u spavaću sobu, brzo sebi svukao pantalone i gaće i cipele, svukao njoj pantalone preko cipela, skinuo joj jednu cipelu, i onda joj, poluobuvenoj, pružio jedno od najboljih jahanja poslednjih meseci. Geranijumi su redom padali sa stolica. Kad sam završio, nežno sam

je mazio, igrao se njenom kosom, pričao joj. Ona je prela. Napokon, ustala je i otišla u kupatilo.

Nije se vratila. Otišla je u kuhinju i počela da pere sudove i da peva. Za ime božje, ni Stiv Mek Kvin ne bi to bolje izveo.

Imao sam posla s dva Pikasa.

16

Posle večere ili ručka, ili šta god da je to bilo – posle dvanaestčasovne radne noći, uopšte nisam više bio siguran šta je šta – rekao sam: „Slušaj, srce, izvini, ali zar ne shvataš da me ovaj posao tera u ludilo? Slušaj, ajde da odustanemo od toga. Ajde malo da leškarimo, i da vodimo ljubav, i da idemo u šetnje, i malo da pričamo. Ajmo u zoološki vrt. Ajde da gledamo životinje. Ajde da se odvezemo dole i da gledamo u okean. To je samo 45 minuta odavde. Ajde da se igramo igara. Ajmo na trke, u Muzej umetnosti, na boks mečeve. Ajde da nađemo neke prijatelje. Ajde da se smejemo. Ovakav život je kao bilo čiji: ubija nas.” „Ne, Henk, moramo da im pokažemo, moramo da im pokažemo...” Govorila je to teksaška čaršija iz nje.

Digao sam ruke.

17

Svake večeri kad sam se spremao da idem na posao, Džojns mi je na krevetu ostavljala odelo. Bilo je uvek nešto najskuplje. Nikada nisam nosio iste pantalone, istu košulju, iste cipele dve noći za redom. Bila je tu hrpa raznolike odeće. Oblačio bih šta god bi iznela. Kao kod mame, nekada.

Nisam baš mnogo daleko dogurao, pomislio bih, i onda navukao to na sebe.

18

Imali su nešto što se zvalo Čas Obuke, svake noći po 30 minuta; bilo kako bilo, tada nismo morali da guramo poštu.

Ogromni Italijano bi se nacrtao iza govornice da nam objasni stvari. „...Nema ništa lepše od mirisa dobrog čistog znoja, ali nema ništa gore od smrada ustajalog znoja...”

Dragi bože, je l' ja to dobro čujem? Ovo je službeno odobreno, sigurno. Ovaj tikvan mi govori da se perem ispod miške. To ne bi radili nekom inženjeru ili dirigentu. On nas ponižava.

„...I tako, kupajte se svaki dan. Bićete ocenjivani kako za normu, tako i za izgled.”

Mislim da je negde hteo da upotrebi reč „higijena”, ali, jednostavno, nije znao kako.

Onda se povukao pozadi i izvukao ogromnu mapu. Onda je veliki Italijano uzeo štap sa malom gumenom bradavicom na vrhu i kao nekada u osnovnoj školi pokazao na mapu: „E, sad, vidite li ovo ZELENO? Ima ga, bogami, dosta. Gledajte!” Uzeo je štap i trljao tamo-amo po zelenom.

U to vreme je bilo malo više anti-ruskog raspoloženja nego sada. Kina još nije bila počela da tegli mišiće. Vijetnam je bio sitan vatromet. Ali, ipak, mislio sam, mora da sam lud! Mora da ne čujem dobro? Ali niko se u publici nije bunio. Trebao im je posao. A i meni, kako je tvrdila Džojns.

Onda je rekao: „Gledaj ovamo. Ovo je *Aljaska!* A ovde su *oni!* Izgleda kao da bi mogli da preskoče, zar ne? ”

„Ahaa!” – reče neki s ispranim mozgom, iz prvog reda.

Italijano poče da slaže mapu. Šuštalala je i krckala, besno, ratnički.

Onda je prišao bliže i uperio svoj štap sa gumenom sisom u nas.

Znajte, moramo da smanjimo budžet! Znajte, SVAKO PISMO KOJE UBACITE – SVAKI SEKUND, SVAKI MINUT, SVAKI SAT, SVAKI DAN, SVAKA NEDELJA – SVAKO PISMO KOJE UBACITE PREKOVREMENO POMAŽE DA DOBIJEMO RUSE! Eto, to je sve za danas. Pre nego što odete, dobićete svoje rasporede.”

Rasporede. Šta je to?

Neko je prošao i podelio listiće.

„Kinaski?” – reče.

„A?”

„Dobio si zonu 9.” „Hvala”, rekoh.

Nisam shvatio šta sam rekao.

Zona 9 bila je najveća stanica u gradu. Nekim momcima zapale su sićušne. Bilo je to isto kao sa onom korpom od dve stope za 23

minuta – samo bi ti je munuli u ruke.

19

Kad su nas poterali iz glavne zgrade u zgradu za obuku stao sam da popričam sa starim Gasom iz novinarnice. Gas je nekada bio treći izazivač u velter kategoriji ali nisu ga pustili ni blizu šampiona. Tukao je levom i, kao što znate, niko ne voli da se bori s levakom – za to treba poseban trening. A zašto bi? Gas me uveo unutra da povučemo malo iz njegove flaše. Onda sam pošao da stignem grupu.

Italijano je čekao u prolazu. Video me kako dolazim. Na pola dvorišta me je presreo. „Kinaski? ”

„A?”

„Kasniš.”

Ništa nisam rekao. Išli smo zajedno ka zgradi.

„Mislim se da li da te zavrnem jednom opomenom”, rekao je.

„O, gospodine, *molim vas*, nemojte to! *Molim vas*, nemojte!” – rekao sam dok smo išli.

„U redu”, reče, „pustiću te ovog puta.”

„Hvala vam, gospodine”, rekoh, i uđosmo zajedno.

Znate šta? Kurvin sin je kandisao.

20

Naših 30 minuta je sada bilo posvećeno uvežbavanju rasporeda. Svima su dali po štos kartica da učimo da ubacujemo u rafove. Da bi prošao vežbu, morao si da ubaciš sto kartica za osam minuta ili manje sa bar 95 posto tačnosti. Dali bi ti tri šanse, a ako bi pao i treći put, poslali bi te kući. Mislim, bio bi otpušten.

„Neki od vas neće uspeti”, rekao je Italijano. „Onda mora da ste za nešto drugo. Možda će neko od vas postati predsednik Dženeral Motorsa.”

Onda smo se otarasili Italijana i došao nam je fini instruktor koji nas je bodrio.

„Momci, možete vi to, nije to baš tako teško kao što izgleda.” Neki su imali tanke štoseve. Moj je bio najdeblji od svih.

Stajao sam tamo, nacifran, u novom odelu. S rukama u džepovima.

„Kinaski, u čemu je stvar?” – zapita instruktor. „Ti to možeš, znam.”

„Aha. Aha. Sad baš razmišljam nešto.”

„Šta to razmišljaš?”

„Ništa.”

I onda sam se odmakao.

Nedelju dana kasnije još uvek sam stajao, sa rukama u džepovima, kad mi priđe jedan rezervni.

„Gospodine, mislim da sam spreman za proveru.” „Jesi li siguran?” – upitao sam ga.

„Na probama sam imao sve po 97, 98, 99, a i par stotki.”

„Trebalo da znaš da trošimo velike pare na vašu obuku. Želimo da budete maheri u ovome!”

„Gospodine, zaista verujem da sam spreman!”

„U redu”, stisnuh mu šaku, „navali, momče, i sve najbolje.”

„Hvala, gospodine!”

Otrčao je u pravcu sobe za proveru, u staklenu posudu za ribice u koju bi te bacili da vide kako plivaš u njihovim vodama. Jadne ribice. Kako sam se srozao od onda kada sam bio palanački zlikovac. Ušao sam u sobu za proveru, skinuo gumicu sa svojih kartica i po prvi put ih pogledao.

„O, koje sranje!” – rekoh.

Dva tipa se nasmejaše. Inspektor onda reče: „Vaših 30 minuta je isteklo. Vratite se u radne prostorije.”

Što je značilo natrag na još 12 sati. Nisu imali dovoljno ispomoći tako da je sve palo na one koji su ostali tu. Raspored je bio takav da smo radili dve pune nedelje, ali onda bi dobili 4 dana odmora. To nas je držalo. 4 dana odmora. Poslednje noći pre naših 4 dana uključili su razglas.

„PAŽNJA! SVI REZERVNI IZ GRUPE 409!...” Ja sam bio u grupi 409.

„... VAŠIH ČETIRI DANA ODMORA JE OTKAZANO. PO RASPOREDU RADITE I TA ČETIRI DANA!”

Džojs je našla posao u oblasnoj upravi, i to, od svih stvari, u oblasnoj Policijskoj upravi. Živeo sam sa pajkanom. Ali, bar je bilo danju, što mi je pružilo malo odmora od onih radoznalih ruku; jedino što je Džojs kupila dva papagaja, a prokleti stvorovi uopšte nisu pričali, samo su po ceo dan puštali neke zvukove. Džojs i ja smo se sretali za doručkom i večerom – sve je bilo tako živahno, tako fino. Iako je tu i tamo uspevala da me siluje, bilo je bolje nego onako, osim papagaja.

„Slušaj, slušaj...”

„Šta je sad.”

„U redu je. Navikao sam se na geranijume i na muve i na Pikasa, ali moraš da shvatiš da radim dvanaest sati svake noći i da posle proučavam svoj raspored, a ti me još zlostavljaš...”

„Zlostavljam?”

„U redu. Nisam se dobro izrazio. Izvini.”

„Kako to misliš, ‚zlostavljam’?”

„Rekao sam, nema veze! Slušaj, radi se o papagajima. „Šta, sad su papagaji! Je l’ te i oni zlostavljaju?” „Da.”

„Ko je odozgo?”

„Slušaj, nemoj da praviš šale. Nemoj da si pokvarena. Pokušavam da ti kažem nešto.”

„Sad pokušavaš da mi kažeš kakva treba da budem!” „U redu! *Koje sranje!* Ti si ta koja ima pare! Hoćeš sad da me pustiš da pričam, ili ne? Odgovori mi, da ili ne?”

„U redu, bebice: da.”

„U redu. Bebica kaže ovo: Mama! Mama! Oni jebeni papagaji me dovode do ludila!”

„U redu. Kaži mami kako te to papagaji dovode do ludila.”

„Pa, evo ovako, mama, ti stvorovi po ceo dan melju, nikad ne prestaju, a ja stalno čekam da nešto kažu, ali oni nikad ništa ne kažu i ne mogu uopšte da spavam slušajući te idiote!”

„U redu, bebice moja. Ako ti ne daju da spavaš, pusti ih napolje.”

„Da ih iznesem napolje, mama?”

„Da, iznesi ih napolje.”

„U redu, mama.”

Poljubila me je i onda odvrckala niz stepenice na svoj pandurski posao.

Legao sam u krevet i pokušao da zaspim. Kako li su samo torokali! Svaki mišić me je boleo. Okrenuo se na jednu stranu, okrenuo se na drugu stranu, legao na leđa, bolelo je. Najlakše mi je bilo na stomaku, ali i to bi mi dosadilo. Trebalo mi je dobrih dva-tri minuta da promenim položaj.

Bacakao sam se i prevrtao, čas ječao, čas se smejavao bezumnosti cele stvari. Još su torokali. Dotukli su me. Šta su oni, u tom svom kavezu, znali o bolu? Jajoglave blebetuše! Samo perje: mozak veličine glave čiode.

Nekako sam se iskobeljao iz kreveta, otišao do kuhinje, napunio čašu vodom i onda sam se vratio do kaveza i prosuo vodu po njima.

„Jebem vam majku!” – opsovao sam.

Zlokobno su me pogledali ispod onog njihovog perja. *Ćutali su!* Nema ničeg boljeg od starog tretmana vodom. Mazno sam fazon od glupih psihijatara.

Onda je onaj zeleni sa žutim prsima pognuo glavu i ujeo se za grudi. Zatim je podigao pogled i ponovo stao da melje onom crvenom sa zelenim grudima, i tako je sve počelo iznova. Sedeo sam na ivici kreveta i slušao ih. Priđe mi Pikaso i ujede me za članak.

To je prevršilo. Izneo sam kavez napolje. Pikaso me je pratio, 10.000 muva se podiže u vazduh. Spustio sam kavez na zemlju, otvorio vratašca i seo na stepenice.

Obe ptice gledale su u vrata od kaveza. Pokušavale su da shvate. Mogao sam da osetim kako sićušni mozgovi nastoje da funkcionišu. Hrana i voda bili su tu, ali šta je taj slobodan prostor?

Prvi je krenuo zeleni sa žutim grudima. Skočio je sa svoje ljuljaškice na otvor. Držao se za žicu. Gledao je one muve okolo. Stajao je tu 15 sekundi, pokušavao da se odluči. Onda je nešto sinulo u njegovoj maloj glavi. Ili njenoj maloj glavi. Nije poleteo. Vinuo se pravo u nebo. Gore, gore, gore, gore. Pravo gore. Pravo kao strela! Pikaso i ja smo sedeli i gledali. Prokletog stvora više nije bilo.

Sad je bio red na crvenog sa zelenim grudima.

Crveni je bio mnogo neodlučniji. Nervozno je šetkao po dnu kaveza. Bila je to odluka.

Ljudi, ptice, svi moraju da donose takve odluke. Teška igra.

I tako je stari crveni hodao i premišljao se. Usijano sunce. Zunzare. Čovek i pas gledaju. Sve to nebo, sve to nebo.

Previše je to. Stari crveni skoči do žice. Tri sekunde. ZUUUP!

Ptica nestade.

Pikaso i ja pokupismo prazan kavez i uđosmo natrag u kuću.

Prvi put za poslednjih nekoliko nedelja dobro sam se naspavao. Čak sam zaboravio da navijem sat. Jahao sam belog konja niz Brodvej u Njujorku. Upravo su me bili izabrali za gradonačelnika.

Bio mi se tako digao, a onda me je neko gađao blatom... i onda Džojs stade da me drmusa.

„Šta se desilo sa pticama?”

„Jebeš ptice! Ja sam gradonačelnik Njujorka!”

„Pitala sam te za ptice! Vidim samo prazan kavez!”

„Ptice? Ptice? Kakve ptice?”

„Probudi se, proklet bio?”

„Težak dan na poslu, draga? Izgledaš nešto narogušeno.”

„Gde SU PTICE?”

„Rekla si da ih pustim napolje ako mi ne daju da spavam.”

„Mislila sam da ih izneseš na verandu ili tu negde, budalo jedna!”

„Budalo?”

„Da, budalo! Hoćeš da mi kažeš da si one ptice pustio iz kaveza? Hoćeš da kažeš da si ih stvarno pustio iz kaveza?”

„Pa, sve što mogu da kažem je da nisu zaključane u kupatilu i da nisu u ormanu.”

„Umreće od gladi, tamo napolju!”

„Mogu da hvataju crve, da jedu bobice i slične sitnice.”

„Ne mogu, ne mogu. Ne znaju kako! Umreće!”

„Nek' nauče, il' nek' crknu”, rekao sam, polako se okrenuo na drugu stranu i nastavio da spavam. Čudnovato, mogao sam da je čujem kako sprema večeru, padali su joj poklopci i kašike na pod, psovala je. Ali, Pikaso je bio u krevetu sa mnom, Pikaso je bio bezbedan od njenih oštrih cipela. Ispružio sam ruku i on je liznuo; a onda sam zaspao.

To jest, nakratko. Sledećeg trenutka neko me je mazio. Pogledah gore, a ona je kao ludaja zurila u moje oči. Bila je gola, grudi su joj se pred mojim očima klatile. Njena kosa mi je golicala nozdrve. Pomislih na njene milione, podigoh je, obrnuh na leđa i natakarih je.

Nije bila baš pandur, bila je pandur-ćata. Onda je počela da mi priča o nekom tipu sa ljubičastom iglom za kravatu i kako je taj „pravi gospodin”.

„O, tako je *ljubazan!*”

Svako veče je pričala o njemu.

„Pa”, upitao bih je, „kako je Ljubičasta Iglica?”

„O”, rekla je, „znaš šta se desilo?”

„Ne, dušo, zato i pitam.”

„O, on je TAKAV gospodin!”

„U redu. U redu. Šta se desilo?”

„Znaš, toliko je *propatio!*”

„Naravno.”

„Umrta mu je žena, znaš.”

„Ne, ne znam.”

„Ne budi neozbiljan. Kažem ti, umrla mu je žena i morao je da dâ 15 hiljada dolara za lečenje i sahranu.”

„U redu. I onda?”

„Prolazila sam hodnikom. On je išao suprotnim pravcem. Sreli smo se. Pogledao me je i sa svojim turskim naglaskom rekao: ‚Ah, tako ste lepi!’ I znaš šta je uradio?”

„Ne, dušo, reci mi. Kaži mi, brzo.”

„Poljubio me je u čelo, nežno, tako nežno. I onda je produžio.”

„Reći ću ti nešto o njemu, dušo. Taj je gledao previše filmova.”

„Otkud znaš?”

„Kako to misliš?”

„On ima jedan drajv-in bioskop. Vodi ga svako veče posle posla.”

„Sad je sve jasno”, rekao sam.

„Ali on je *takav* gospodin!” rekla je.

„Slušaj, srce, ne bih da te povredim, ali –”

„Ali šta?”

„Slušaj, ti si jedna seljančica. Ja sam radio preko pedeset poslova, možda stotinu. Nigde nisam ostajao dugo. Ono što pokušavam da ti objasnim jeste da po kancelarijama širom Amerike ljudi igraju igre. Dosađuju se, ne znaju šta da rade, pa se igraju kancelarijskih

ljubavi. Većinom to ne predstavlja ništa osim ubijanja vremena. Neki put im pođe za rukom da izrade ševu ili dve. A i onda je to samo da im prođe vreme, kao kuglanje, ili tv, ili doček Nove godine. Moraš da shvatiš da to ne znači ništa i onda neće da te povredi. Razumeš šta hoću da ti kažem?”

„Mislim da je gosn. Partizijan iskren.”

„Zaglavićeš sa tim šiljcem, srce, nemoj da zaboraviš šta sam ti rekao. Pazi se tih zalizanih. Falš su.”

„Nije on falš. On je gospodin. On je pravi gospodin. Volela bih da si i ti gospodin.”

Digao sam ruke. Seo sam na kauč, izvadio svoj raspored i pokušao da zapamtim Bulevar Babkoka. Brojevi na uglovima Babkoka: 14, 39, 51, 62. Pičkin dim. Zar to da ne mogu da upamtim?

23

Napokon sam dobio slobodan dan, i znate šta sam uradio? Ustao sam rano, pre nego što je Džojks došla, i sišao malo do pijace u kupovinu, a možda sam i bio ćaknut. Hodao sam kroz pijacu i umesto da uzmem lep krvav biftek, ili možda pečeno pile, znate šta sam uradio? Zaneo sam se i otišao do Orijeentalnog dela i počeo da natrpavam korpu hobotnicama, morskim paucima, puževima, morskom travom i tako dalje. Onaj za kasom me čudno pogleda i počeo da otkucava.

Kad se Džojks te večeri vratila, sve je bilo na stolu, spremno. Kuvana morska trava sa trunčicom morskog pauka i gomile zlatastih, na puteru prženih, pužića.

Odveo sam je u kuhinju i pokazao joj te stvarčice na stolu.

„Ovo sam spremio u tvoju čast”, rekao sam, „u spomen našoj ljubavi.” „Kakvo je do đavola, to sranje?” – upitala je.

„Puževi.”

„Puževi?”

„Da, kako ne shvataš da su Orijeentalci vekovima opstajali na ovome i sličnom? Ovo je u njihovu i u našu čast. Prženo na puteru.” Džojks uđe i sede.

Ja stadoh da trpam puževe u usta.

„Prokletstvo, dobri su, srce! **PROBAJ JEDAN!**”

Džojs zabode jedan na viljušku i promatrajući ostale na svom tanjiru, strpa ga u usta.

Ja nakrcah usta sočnom morskom travom.

„Dobro je, mmmm, a, srce?”

Ona je prežvakavala onog puža u svojim ustima.

„Prženo na zlatnom puteru!”

Zahvatio sam rukom nekoliko i ubacio ih u usta.

„Vekovi su na našoj strani, srce. Ne možemo da omašimo!”

Napokon je progutala svog puža. Onda je pregledala ostatak na tanjiru.

„Imaju sićušne čmarove! To je grozno! Grozno!”

„Što su pa čmarovi grozni dušo?”

Držala je salvetu preko usta. Ustala je i otrčala u kupatilo. Poče da povraća. Drao sam se iz kuhinje:

„ŠTO SU PA ČMAROVI GROZNI, DUŠO? TI IMAŠ ČMAR, JA IMAM ČMAR! IDI U RADNJU I KUPI PRVOKLASAN BIFTEK, I TO JE IMALO ČMAR! ČMAROVA JE SVUDA PO SVETU! I DRVEĆE, NA NEKI NAČIN, IMA ČMAROVE, SAMO ŠTO NE MOŽEŠ DA IH NADEŠ, NJIMA SAMO OPADA LIŠĆE. TVOJ ČMAR, MOJ ČMAR, SVET JE PUN MILIJARDI ČMAROVA.

PREDSEDNIK IMA ČMAR, ONAJ ŠTO TI PERE AUTO IMA ČMAR, SUDIJA I UBICA IMAJU ČMAROVE... ČAK I LJUBIČASTA IGLICA IMA ČMAR!”

„O, prestani! PRESTANI!”

Opet je počela da bljuje. Seljančica. Otvorio sam flašu sakea i povukao gutljaj.

24

Bilo je to oko sedam popodne, nedelju dana kasnije. Uleteo mi je još jedan slobodan dan i pošto sam joj dvaput odradio ševu, prislonio sam se Džojs uz dupe, uz njen čmar, i spavao, odistinski spavao, a onda je zazvonilo zvono na vratima i ja sam ustao i pošao da vidim ko je.

Bio je to neki čovečuljak sa kravatom. Tutnuo mi je neke papire u ruke i otrčao.

Poziv za brakorazvodnu parnicu. Odoše moji milioni. Ali nisam bio ljut jer nisam ni očekivao njene milione.

Probudio sam Džojs. „Šta je?”

„Zar nisi mogla da me probudiš u neko pristojnije vreme?“ Pokazao sam joj papire.

„Henk, žao mi je.“

„U redu je. Trebalo je samo da mi kažeš. Složio bih se. A upravo smo se dvaput potucali, i smejali se, i zezali. Ne razumem. Znala si sve vreme. Proklet bio ako razumem žene!“

„Slušaj, podnela sam tu tužbu kad smo se bili posvađali. Mislila sam, ako čekam da se ohladim, nikad neću da uradim to.“

„Okej, dušo cenim iskrenu ženu. Je l' Ljubičasta Iglica?“ „Ljubičasta Iglica“, reče.

Nasmejao sam se. Priznajem, bio je to više žalostan smeh. Ali izleteo je.

„Teško pogoditi. Ali namučićeš se s njim. Puno sreće, srce. Znaj da sam kod tebe dosta toga voleo i da nije bilo samo zbog para.“

Ležala je na stomaku, sva se tresući, suze su joj lile po jastuku. Bila je samo jedna mala seljančica, razmažena i zbunjena. Tresla se tu, plačući, bez trunke foliranja. Bilo je užasno.

Čebe je bilo spalo i ja sam zurio u njena bela leđa, lopatice su štrčale kao da će da izrastu u krila, kao da će joj probiti kožu. Male lopatice. Bila je bespomoćna.

Ušao sam u krevet, milovao je po leđima, milovao je, milovao je, smirivao je – onda bi se ponovo slomila:

„O, Henk, volim te, volim te, tako mi je žao, tako mi je žao, tako žao!“ Totalno je otkočila.

Malo posle počeo sam da se osećam kao da sam ja tražio razvod.

Onda smo se kresnuli, onako dobro, za stara vremena.

Dobila je gajbu, psa, muve, geranijume.

Čak mi je pomogla da se spakujem. Uredno mi je slagala pantalone u kofere. Spakovala mi gaće i britvu. Kad sam bio spreman da krenem, ponovo je počela da plače. Gricnuo sam je za uvo, desno, i onda sa stvarima pošao niz stepenice. Ušao sam u kola i krenuo da krstarim ulicama, tražeći tablu sa „Za izdavanje“.

To mi se učinilo kao nešto sasvim uobičajeno.

III

1

Nisam se bunio protiv razvoda, nisam išao na sud. Džojks mi je dala kola. Ona nije vozila. Izgubio sam samo 3 do 4 miliona dolara. Ali još uvek sam imao poštansku službu.

Sreo sam Beti na ulici.

„Videla sam te s onom kučkom pre nekog vremena. Nije ona žena za tebe.”

„Nije nijedna.”

Rekao sam joj da je sve gotovo. Otišli smo na pivo. Beti je brzo omatorila. Ugojila se. Izašle joj bore. Podvaljak. Bilo je žalosno. Ali i ja sam bio omatorio.

Beti je izgubila posao. Psa su pregazila kola. Zaposlila se kao konobarica, zatim izgubila i taj posao kada su srušili kafanu da podignu poslovnu zgradu. Sada je imala sobicu u jednom hotelu za propale slučajeve. Menjala je posteljinu i prala klozete. Navukla se na vino. Predložila je da ponovo budemo zajedno. Ja sam predložio da malo sačekamo. Taman sam bio prevalio jednu lošu epizodu.

Otišla je u svoju sobu, obukla najbolju haljinu, visoke štikle, pokušala da se sredi. Koja je to bila tuga s njom.

Našli smo pola litra viskija i nešto piva i popeli se kod mene, na četvrti sprat stambene zgrade. Podigao sam slušalicu i javio na posao da sam bolestan. Seo sam preko puta Beti. Prekrstila je noge, uspravila ih na štiklama i nasmejala se. Bilo je kao u stara vremena. Skoro. Nešto je falilo.

U ono vreme, kad bi javio da si bolestan, poslali bi bolničarku da proveriti da ne švrljaš po noćnim klubovima ili kockarnicama. Gajba mi je bila blizu centralne uprave, pa im je bilo zgodno da me proveravaju. Beti i ja smo sedeli tu već skoro dva sata, kad se čulo kucanje na vratima.

„Šta je to?”

„U redu je”, prošaputah, „samo, umukni! Skini te štikle, idi u kuhinju i da nisam čuo ni zvuka.”

„MOMENAT!” – odgovorio sam.

Upalio sam cigaretu da prikrijem zadah, otišao do vrata i odškrinuo ih. Bila je to bolničarka. Ona ista. Znala me je.

„U čemu je stvar?” – upitala je.

Izbacih kolutić dima.

„Boli me stomak.”

„Jeste li sigurni.”

„Moj stomak.”

„Hoćete da potpišete ovo da mogu da pokažem da sam bila ovde i da ste vi bili kod kuće?”

„Naravno.”

Proturila je formular. Potpisao sam ga. Provukao sam ga natrag.

„Hoćete li sutra doći na posao?”

„To ne mogu da znam. Ako mi bude dobro, doći ću. Ako ne, ostaću.”

Pogledala me popreko i otišla. Znao sam da je osetila zadah viskija. Dovoljan dokaz? Verovatno ne, mnogo tu ima zavrzlama, a možda se čak i smejala kad je sa svojom crnom torbicom ulazila u kola.

„U redu je”, rekao sam Beti, „obuci cipele i izađi napolje.”

„Ko je to bio?”

„Bolničarka iz pošte.”

„Je l' otišla?”

„Aha.”

„Je l' ti to stalno rade?”

„Dosad im nije promaklo. Aj' da proslavimo to jednim dobrim pićencem!” Otišao sam u kuhinju i nasuo dva dobra. Izašao sam i dao Beti njeno piće.

„Salud!” – rekao sam.

Visoko smo podigli čaše i kucnuli ih.

Onda je budilnik zaurlao, a bio je jak.

Trgao sam se kao da su me pogodili u leđa. Beti je skočila u vis. Otrčao sam do sata i ućutkao ga.

„Isuse”, reče, „zamalo da se userem u gaće!”

Prsnuli smo u smeh. Onda smo seli. Ispili naša dobra pića.

„Imala sam frajera koji je radio za opštinu,” pričala je Beti. „Slali su mu inspektora, nekog tipa, ali ne svaki put, možda svaki peti. I tako jedne noći pijem ja s Harijem – tako se zvao: Hari. Te noći pijem ja sa Harijem kad se čuje kucanje na vratima. Hari sedi na kauču

obučen. ‚O, Isuse Hriste‘, kaže, skače u krevet onako obučen i pokriva se. Ja stavljam flaše i čaše pod krevet i otvaram vrata. Ulazi neki tip i seda na kauč. Hari čak ima cipele i čarape na sebi, ali je skroz pokriven. Tip kaže: ‚Kako se osećaš, Hari?‘ A Hari kaže: ‚Ne baš tako dobro. Ona je došla da se stara o meni.‘ Pokazuje prstom na mene. Ja sedim tamo, pijana. ‚Pa, nadam se da će ti biti bolje, Hari‘, kaže tip i onda odlazi. Sto posto je video one flaše i čaše ispod kreveta i sto posto je znao da Harijeva stopala nisu *toliko* velika. Bilo je to suludo vreme.”

„Prokleti bili, ne dozvoljavaju čoveku da živi, je l' nije tako? Samo bi da ga rastrgnu.” „Naravno.”

Pili smo još malo i onda otišli u krevet, ali nije to bilo isto, nikad i nije – preprečio se prostor između nas, svašta se bilo izdešavalo. Gledao sam je kako odlazi u kupatilo, video nabore i pregibe ispod bulje. Jadno stvorenje. Jadno, jedno stvorenje. Džojš je bila sva čvrsta i tvrda – ščepao bi je šakom i osetio užitak. Pipati Beti nije bio užitak. Bilo je tužno, bilo je tužno, bilo je tužno. Kad se Beti vratila, nismo ni pevali ni smejali se, nismo se čak ni svađali. Pili smo u mraku, pušili i onda zaspali; nisam stavio svoje noge na njeno telo niti ona na moje, kao nekad. Spavali smo ne dodirujući se. Bili smo oboje pokradeni.

2

Nazvao sam Džojš.

„Kako ide s Ljubičastom Iglicom?” „Ne mogu da razumem”, kazala je.

„Šta je uradio kad si mu rekla da si se razvela?”

„Sedeli smo u menzi jedno preko puta drugog kad sam mu rekla.”

„Šta se desilo?”

„Ispustio je viljušku. Razjapio usta, Rekao je: ‚Šta?‘ ”

„Shvatio je tada da misliš ozbiljno.”

„Ne razumem to. Od onda me izbegava. Kad ga vidim u hodniku on pobegne. Više ne sedi preko puta mene kad jedemo. Izgleda... pa, skoro... hladno.”

„Srce, ima još muškaraca. Zaboravi tog tipa. Razvi jedra za nekog novog.”

„Teško ću ga zaboraviti. Mislim, onakvog kakav je bio.”

„Je l' zna da imaš pare?”

„Ne, ne zna, nisam mu nikad rekla.”

„Pa, ako ga želiš...”

„Ne, ne! Neću ga takvog!”

„U redu, onda. Zdravo, Džojs.”

„Zdravo, Henk.”

Nije mnogo prošlo i dobio sam pismo od nje. Vratila se u Teksas. Bakuta se razbolela, nisu joj još puno davali. Ljudi su se raspitivali o meni. I tako dalje. Volim te, Džojs.

Spustio sam pismo i prosto mogao da vidim onog kepeca kako se pita kako li sam se samo ispalio.

Degenerik mali, mislio je da sam prepredena skotina. Nije bilo lako izneveriti ga.

3

Onda su me zvali u kadrovsko, dole, u Saveznu upravu. Pustili su me da čekam uobičajenih 45 minuta ili sat i po.

I zatim: „G. Kinaski?” – reče glas.

„Aha”, rekoh.

„Uđite.”

Čovek me je odveo do jednog stola. Sedela je tamo jedna žena. Izgledala je pomalo seksi, klizeći u 38.-u ili 39.-u, ali činilo mi se da je svoj seksualni nagon, zarad drugih stvari, negde zaturila, ili da je bio zanemaren. „Sedite, gosn. Kinaski.” Seo sam.

Luče, mislio sam, stvarno bih mogao da te pojašem.

„Gosn. Kinaski”, reče, „pitali smo se da li ste pravilno popunili svoju pristupnicu.”

„A?”

„Mislim na dosje hapšenja.”

Dodala mi je papir. U njenim očima, seksa nije bilo. Bio sam nabrojao 8 ili 10 hapšenja zbog pijanstva. To je bila samo procena. O datumima nisam imao pojma. „E, sad, jeste li sve naveli?”

„Hmmm, hmmm, samo da razmislim...”

Znao sam šta je htela. Htela je da kažem „da” i onda bi me imala.

„Da vidim... Hmmm. Hmmm.”

„Da?” – reče.

„Oh, oh! Pobogu!”

„Šta je bilo?”

„Ili pijan u kolima, ili pijan za volanom. Pre 4 godine ili tako nekako. Ne znam tačan datum.”

„I, to vam je promaklo?”

„Da, zaista, mislio sam da to navedem.”

„U redu. Napišite to.” Napisao sam.

„Gospodine Kinaski. Vaš dosje je užasan. Želim da objasnite te optužbe i ako je moguće, da opravdate vaše trenutno zaposlenje kod nas.”

„U redu.”

„Imate deset dana da odgovorite.”

Nisam baš žudeo za tim poslom. Ali, nervirala me je.

Te večeri, pošto sam kupio obeležen kancelarijski papir i plavu, zvaničnu kovertu, javio sam da sam bolestan. Nabavio sam pola litre viskija i gajbu piva, seo i otkucao to. Uzeo sam rečnik i stavio ga ispod lakta. Tu i tamo obrnuo bih neku stranu, našao nerazumljivu reč i na njoj sagradio rečenicu ili pasus. Ispalo je 42 stranice. Završio sam sa – „Primeri ove izjave zadržani su za štampu, televiziju i ostale masovne medije.” Srao sam kao foka.

Primila me je *ona* lično. „G. Kinaski?”

„Da?”

Bilo je devet sati ujutro. Dan po isteku onog roka. „Trenutak.”

Odnela je 42 stranice do svog stola. Čitala je, i čitala, i čitala. Neko je čitao preko njenog ramena. Zatim ih je bilo 2, 3, 4, 5... Svi su čitali. ...6, 7, 8, 9. Svi su čitali.

Zabole me, pomislih.

Onda sam iz one gomile čuo glas: „Eto, svi geniji su pijandure!” Kao da je to objašnjavalo stvar. Opet previše filmova.

Ustala je sa stola držeći 42 stranice u ruci.

„G. Kinaski?”

„Da?”

„Vaš slučaj će biti nastavljen. Čućete od nas.”

„U međuvremenu, nastavljam s radom?”

„U međuvremenu, nastavljate s radom.” „Do viđenja, prijatno”, rekao sam.

4

Jednoga dana postavili su me pored Bučnera. On uopšte nije radio. Samo je sedeo. I pričao.

Došla je neka devojka i sela kraj prolaza. Čuo sam Bučnera. „Ej, pizduljo! Ti bi da ti nabijem kurčinu u pičku, je li? To hoćeš, je li, pizduljo?”

Nastavio sam da nabijam poštu. Zatim prođe nadzornik. „Ti si mi na spisku, steram ti ga!” – reče Bučner. „Dobićeš ti, jebem ti majku prijavu! Đubre ofucano! Popušiš mi ga!” Nadzornici nikad nisu dirali Bučnera. Niko nikad nije dirao Bučnera.

Onda sam ga ponovo čuo. „Sad ćeš da dobiješ! Ne sviđa mi se tvoja faca! Na spisku si mi, mamicu ti tvoju! Ti si mi na vrh spiska! Ej, tebi pričam! Je l' me čuješ?” To je bilo previše. Bacio sam poštu.

„E, sad je dosta”, rekao sam mu. „Aj' da vidimo koliko si hrabar! Ajde sad, ako smeš! Hoćeš ovde ili napolju?”

Pogledao sam Bučnera. Govorio je izgubljeno u plafon:

„Rekao sam ti, na vrh spiska si mi. Dobićeš ti od mene, al' ćeš da dobiješ!”

O, za ime božje, mislio sam, stvarno sam ga ispušio! Službenici su ćutali. Njih nisam mogao da krivim. Ustao sam, otišao da popijem vode. Onda sam se vratio. Posle 20 minuta otišao sam na svoju desetominutnu pauzu. Kad sam se vratio, čekao me je nadzornik. Debeli crnac od svojih pedeset. Izdrao se na mene:

„KINASKI!”

„Šta je bilo, čoveče?” – upitao sam.

„Napustio si mesto dva puta za 30 minuta!”

„Daaa, prvi put sam išao da popijem vode. 30 sekundi. Kasnije sam išao na pauzu.”

„A da radiš za mašinom? Mašinu ne bi mogao da ostaviš dvaput u 30 minuta!” Lice mu je kiptelo. Bilo je zapanjujuće. To nisam mogao da shvatim.

„ZAPISAĆU TE!”

„U redu”, rekao sam.

Otišao sam i seo do Bučnera. Nadzornik dotrča sa opomenom. Bila je napisana rukom. Nisam čak mogao ni da je pročitam. Pisao je u

takvom besu da je ispalo sve u krmačama i žvrljotinama.

Pedantno sam presavio opomenu i čušnuo je u zadnji džep.

„Ubiću tog kurvinog sina!” – reče Bučner.

„Voleo bih da učiniš to, debeljko”, rekao sam, „baš bih voleo.”

5

Noću dvanaest sati, plus nadzornici, plus službenici, plus činjenica da si jedva mogao da dišeš u toj hrpi mesa, plus ustajala hrana u „društvenoj” menzi.

Plus GC1. Gradski centar 1. Šema u ovoj stanici nije bila ništa u poređenju sa Gradskim centrom 1. Tu se nalazila trećina ulica i sve su bile podeljene u zone. Živeo sam u jednom od najvećih gradova Amerike. Gomila ulica. Posle toga, išlo se na GC2. Pa na GC3. Svaki od tih si polagao posle 90 dana; imao bi tri šanse, 95 posto ili više, 100 kartica u stakleni kavez, 8 minuta, padneš i pošalju te da se kandiduješ za predsednika Dženeral Motorsa, kao što reče čovek. Za one koji prođu, šeme bi posle drugog ili trećeg kruga postale lakše. Ali uz dvanaestočasovnu radnu nedelju i bez slobodnih dana za većinu to je bilo suviše. Iz one grupe od 150 ili 200 ostalo nas je samo 17 ili 18.

„Kako da radim 12 sati noću, da spavam, jedem, da se okupam, odem na posao i da se vratim, sredim prijav veš, nabavim plin, platim kiriju, promenim gume, kako da obavljam sve sitne poslove i još da stignem da proučim šemu?” – pitao sam insktruktora.

„Pokušaj bez spavanja”, rekao mi je.

Pogledao sam ga. Nije mi prodavao muda za bubrege. Prokleta budala, ozbiljno je mislio.

6

Otkrio sam da jedino pre spavanja mogu da učim. Bio sam uvek suviše umoran da doručkujem pa bih kupio gajbu piva, stavio je na stolicu pored kreveta, otvorio prvo, dobro povukao i uzeo šemu. Kad bih otprilike došao do trećeg, ispustio bih papir. Nisi mogao do beskraja da upijaš. Onda bih, sedeći u krevetu, piljio u zidove i ispio

ostatak. Kod poslednjeg bih već zaspao. A kad bih se probudio, bilo je taman toliko vremena da obavim nuždu, okupam se, jedem i odvezem se natrag.

Da se navikneš nisi mogao, samo si postajao sve umorniji. Sa sobom sam uvek donosio gajbu i jednog jutra bio sam stvarno gotov. Popeo sam se uz stepenice (lifta nije bilo) i ubacio ključ u bravu. Vrata se širom otvoriše. Neko je bio ispomerao sav nameštaj, promenio tepih. Ne, i nameštaj je bio nov.

Na kauču je sedela neka žena. Dobro je izgledala. Mlada. Dobre noge. Plavuša.

„Zdravo”, rekoh, „jesi za pivo?”

„Ćao!” – reče ona, „u redu, može jedno.”

„Sviđa mi se kako je ovo ovde sređeno”, rekao sam joj.

„To sam sve ja sama.”

„Ali zašto?”

„Tako mi došlo”, reče.

Cevčili smo pivo.

„Ti si sasvim u redu”, rekao sam. Spustio sam limenku i poljubio je. Ruku sam stavio na njeno koleno. Bilo je to fino koleno.

Onda sam uzeo još gutljaj piva.

„Da”, rekao sam, „zaista mi se sviđa kako izgleda ovo ovde. Ima da mi podigne moral.”

„Baš fino. I mom mužu se sviđa.”

„A zašto bi tvoj muž... Šta? Tvoj muž? Čekaj, koji je ovo stan?”

„309.”

„309? Sveti bože! Na pogrešnom sam spratu! Ja stanujem u 409. Moj ključ je otvorio tvoja vrata.”

„Sedi, cakani”, reče.

„Ne, ne...”

Pokupio sam preostala četiri piva.

„Čemu žurba?” – upitala je.

„Ima ludih muškaraca”, rekao sam povlačeći se ka vratima.

„Kako to misliš?”

„Mislim, neki muževi su zaljubljeni u svoje žene.”

Nasmejala se: „Ne zaboravi gde sam.”

Zatvorio sam vrata i popeo se sprat više. Onda sam otvorio svoja vrata. Nije bilo nikog. Nameštaj je bio star i pocepan, tepih potpuno

izbledeo. Po podu prazne limenke od piva. Bio sam na pravom mestu.

Svukao sam se, uvukao u krevet i otvorio još jedno pivo.

7

Dok sam radio na Dorsiju, čuo sam kako oni iskusniji zavitlavaju Čiča Grdu Grejstouna što je kupio magnetofon da bi preko njega učio šeme. Čiča Grda je iščitavao šeme na traku pa ih je posle preslušavao. Čiča Grdu su zvali Čiča Grda iz očiglednih razloga. Sa onom stvarčicom je smestio tri žene u bolnicu. Sad je opet našao nešto za jebanje. Nekog pедера po imenu Karter. Čak je i Kartera pocepao. Kartera su poslali u bolnicu u Boston. Vic je bio da je Karter išao čak u Boston zato što na zapadnoj obali nije bilo dovoljno konca da ga zakrpe kad je Čiča Grdi pao šaka. Bila to istina ili ne, odlučio sam da probam sa magnetofonom. Rešio sam se briga. Mogao sam da ga uključim dok spavam. Negde sam bio pročitao da podsvest može da pamti dok spavaš. To mi se činilo kao najlakši izlaz. Kupio sam mašinu i nešto trake.

Pročitao sam šemu u traku, uvukao se s pivom u krevet i slušao:

„PAZI SAD, HIGINS SEČE HANTER KOD BROJA 42, 67 MARKLI, 71 HADSON, 84 EVERGLEJDS! A SAD, SLUŠAJ, SLUŠAJ, KINASKI, PITSFILD SEČE EŠGROUV KOD 21,33 SIMONS, 46 NIDLS! SLUŠAJ, KINASKI, SLUŠAJ, VESTHEJVN SEČE EVERGRIN KOD 11,24 MARKHAM, 55 VUDTRI! KINASKI, PAŽNJA! PARČBLIK SEČE...”

Nije išlo. Uspavljivao me je sopstveni glas. Nisam stizao ni do trećeg piva.

Posle nekog vremena nisam ni slušao magnetofon niti proučavao šemu. Samo bih ispio svojih šest dugih limenki i zaspao. Nisam to mogao da razumem. Čak sam se zanosio mišlju da idem kod psihijatra. Zamišljao sam to:

„Da, sinko?”

„Pa, evo ovako.”

„Samo napred. Hoćeš na kauč?”

„Ne, hvala. Zaspao bih.”

„Molim te, nastavi.”

„Pa dobro, znači mi ovaj posao.”

„Razume se.”

„Ali moram da naučim i položim još tri šeme da bih ga zadržao.”

„Šeme? Kakve su to ,šeme’?”

„To je kad ljudi ne napišu poštanski broj. Neko mora da ubaci to pismo. Tako da te šeme moramo da učimo posle dvanaest sati noćnog rada.”

„I?”

„Ja taj papir ne mogu ni da podignem. Ispadne mi iz ruke.

„Ne možeš da naučiš šeme?”

„Ne. I moram za 8 minuta da ubacim 100 kartica u stakleni kavez sa bar 95 posto tačnosti ili sam gotov. A treba mi taj posao.”

„Zašto ne možeš da naučiš te šeme?”

„Zato sam ovde. Da pitam vas. Mora da sam poludeo. A ima toliko ulica i sve se seku na različite načine. Evo, pogledajte.”

I onda bih mu dao šemu od šest strana; bile su povezane pri vrhu i sitno odštampane sa obe strane.

Uzeo bi da prelistava.

„I sve ovo moraš da zapamtiš?”

„Da, doktore.”

„Pa, sinko moj”, vraćajući mi papire, „nisi ti lud što ne želiš ovo da učiš. Rekao bih ti da si lud kad bi želeo. Ovo će te doći 25 dolara.”

I tako sam analizirao sam sebe i sačuvao novac.

Ali, nešto je trebalo učiniti.

Onda mi je sinulo. Bilo je oko 9.10 ujutro. Zvao sam Državnu upravu, Kadrovsko odeljenje.

„Gospođicu Grejvs, molim vas, želeo bih da razgovaram sa gospođicom Grejvs.”

„Halo?”

Bila je to ona. Kurva. Dirao sam đoku i pričao s njom.

„Gospođice Grejvs. Ovde Kinaski. Onaj što je podnosio odgovor na vašu optužbu da ima loš dosje. Ne znam da li me se sećate?”

„Sećam vas se, gosn. Kinaski.”

„Da li je neka odluka već doneta?”

„Ne još. Javićemo vam.”

„Onda u redu. Ali imam jedan problem.”

„Da, gosn. Kinaski?”

„Trenutno spremam GC1.” Zastao sam.

„Da?” – upitala je.

„Nalazim da je veoma teško, skoro nemoguće, učiti šemu, ulagati slobodno vreme u to, a da ne bude nikakve koristi. Hoću da kažem, možda ću uskoro biti udaljen iz poštanske službe. Nije fer pod takvim uslovima terati me da učim šemu.”

„U redu, gosn. Kinaski. Javiću uredu za šeme da vas skinu sa spiska dok ne donesemo odluku.”

„Hvala, gospođice Grejvs.”

„Prijatno”, reče i spusti slušalicu.

Bilo je zaista prijatno. A pošto sam se za sve vreme razgovora dražio, skoro da odlučih da se spustim do broja 309. Ali, ja sam uvek išao na sigurno. Bacio sam par jaja na slaninu i uz litrenjak proslavio sve ovo.

8

Onda nas je ostalo samo 6 ili 7. GC1 je bio previše za ostale.

„Kinaski, kako ide šema?” – upitali su me.

„Nema problema”, rekao sam.

„Dobro, da čujemo Aveniju Vudbern.”

„Vudbern?”

„Da, Vudbern.”

„Čuj, ne volim da mi smetaju s tim dok radim. Dosadno je to. Sve u svoje vreme.”

9

Zvao sam Beti da dođe za Božić. Ispekla je ćurku i posle smo pili. Beti je uvek volela ogromne božićne jelke. Bila je sigurno 7 stopa visoka i pola toga široka, sva u svetlu; sijalice, šljokice, kojekakva sranja. Pili smo viski iz pljoski, vodili ljubav, jeli našu ćurku, još pili. Držač za jelku bio je klimav i suviše mali da drži to drvo. Stalno sam ga ispravljao. Beti se pručila po krevetu, obnevidela. Ja sam u gaćama sedeo na podu i pio. Onda sam se ispružio. Sklopio oči. Nešto me probudilo. Otvorio sam oči. Baš na vreme da vidim kako se ogromno drvo, prekriveno vrelinim sijalicama, polako naginje ka meni; zašiljena zvezda je kao bodež ciljala u mene. Nisam uopšte

znao šta me je snašlo. Činilo mi se kao smak sveta. Bio sam ispod. Svetiljke su bile usijane.

„O, O ISUSE HRISTE, MILOST! GOSPODE POMOZI MI! ISUSE! ISUSE! UPOMOĆ!”

Svetiljke su me pržile. Obrnuo sam se u levo, nisam se izvukao, onda sam se obrnuo u desno.

„AUUGH!”

Napokon se izvukoh odande. Beti je stajala tu.

„Šta se desilo? Šta ti je?”

„ZAR NE VIDIŠ? OVO PROKLETO DRVO JE POKUŠALO DA ME UBIJE!”

„Šta?”

„DA, POGLEDAJ ME!”

Bio sam sav u crvenim flekama. „O, *jadna* bebice!”

Otišao sam i iščupao utikač iz zida. Svetlo se ugasi. Stvor je bio mrtav.

„O, *jadna* moja jelka!”

„*Jadna* tvoja jelka?”

„Da, bila je *tako* lepa!”

„Ujutro ću da je uspravim. Ne verujem joj sada. Puštam je da se odmori do kraja noći.”

To joj se nije dopalo. Svađa je bila na vidiku, pa sam je uspravio iza jedne stolice i upalio svetiljke. Da je njoj ispržila sise ili dupe, izbacila bi je kroz prozor. Po mojoj proceni bio sam krajnje ljubazan.

Nekoliko dana posle Božića svratio sam do Beti. U 8.45 ujutru sedela je pijana u svojoj sobi. Nije izgledala baš najbolje, ali nisam ni ja. Kao da je iz svake sobe uzela po pola litre pića. Bilo je tu vina, votke, viskija, burbona. Najjeftinije vrste. Flaše su joj ispunile sobu. „Proklete budale! Kao da ne znaju da ćeš da se ubiješ ako popiješ sve to!” Beti me je samo pogledala. U pogledu se sve videlo.

Imala je dvoje dece koja je nisu obilazila, nikad joj nisu ni pisala. Bila je čistačica u jeftinom hotelu. Kad sam je upoznao, nosila je skupu odeću; vitki članci u skupim cipelama. Bila je čvrsta, skoro prelepa. Divljih očiju. Nasmijana. Razvedena od bogatog muža koji se u Konektikatu pijan slupao u kolima i na smrt izgoreo. „Nećeš je nikad ukrotiti”, govorili su mi.

I eto je tu. Ali i ja sam bio tu da pomognem.

„Slušaj”, rekao sam, „uzeću ti to. Mislim, vratiću ti sve ali flašu po flašu. Neću da ih popijem.”

„Ostavi flaše”, reče Beti. Nije me ni pogledala. Soba joj je bila na najvišem spratu a ona je sedela u stolici pored prozora i gledala jutarnju gužvu.

Otišao sam do nje. „Slušaj, pobedila si. Sad moram da idem. Ali za ime božje, olabavi malo s tim! ”

„Naravno”, rekla je. Nagnuo sam se i poljubio je.

Svratio sam posle otprilike nedelju i po dana. Niko nije odgovorio na kucanje.

„Beti! Beti! Jesi li u redu?”

Pritisnuo sam kvaku. Vrata su bila otvorena. Krevet razmešten. Na čaršavu se prostirala velika krvava mrlja.

„O, sranje!” – rekoh. Pogledao sam okolo. Flaša nije bilo.

Onda sam se okrenuo. Bila je to sredovečna Francuskinja koja je držala hotel. Stajala je u do vratku.

„U mesnoj bolnici je. Bilo joj je jako loše. Sinoć sam zvala hitnu pomoć.” „Je li popila sve ono?”

„Nije sve sama.”

Sjurio sam se niz stepenice i uskočio u kola. Za čas sam bio tamo. Dobro sam poznavao to mesto. Rekli su mi broj sobe.

U sićušnoj sobi bilo je 3 ili 4 kreveta. Neka žena je sedela u svom i žvakala jabuku, smejući se sa svojim posetiteljicama. Navukao sam zavese oko Betršog kreveta, seo na stolicu i nagnuo se preko nje.

„Beti! Beti!” Dodirnuh joj ruku. „Beti!”

Otvoriše joj se oči. Ponovo su bile predivne. Mirne, bistroplave.

„Znala sam da si ti”, reče. Onda je zatvorila oči. Usne su joj bile ispucale. Žuta pljuvačka skorila joj se u levom uglu ustiju. Uzeo sam krpicu i oprao to. Oprao sam joj lice, ruke i vrat. Uzeo sam drugu krpicu i iscedio joj malo vode na jezik. Onda još malo. Nakvasio sam joj usne. Popravio kosu. Kroz zavesu koja nas je odvajala čuo sam one žene kako se smeju.

„Beti, Beti, Beti. Molim te, popi malo vode, samo malo vode, ne puno, samo gutljaj.” Nije odgovorila. Pokušavao sam deset minuta. Ništa.

Oko ustiju se nakupilo još pljuvačke. Obrisao sam je.

Onda sam ustao i sklonio zavesu. Buljio sam u one tri žene. Izašao sam i porazgovarao sa sestrom. „Slušajte, zašto se neko ne pobrine za onu ženu iz 45-c? Beti Vilijams.”

„Činimo sve što možemo, gospodine.”

„Ali tamo nema nikog.”

„Idemo mi u redovne obilaske.”

„Ali gde su doktori? Ne vidim nijednog doktora.”

„Pogledao ju je doktor, gospodine.”

„Zašto ste je samo ostavili da leži, tamo?”

„Učinili smo sve što možemo, gospodine.”

„GOSPODINE! GOSPODINE! GOSPODINE! PUSTI TO ,GOSPODINE’! Kladim se, da je tu neki predsednik, ili guverner, ili gradonačelnik, ili neki bogati kurvin sin da bi soba bila puna doktora! Zašto ih samo puštate da umru? Kakav je to greh biti siromašan?”

„Rekla sam vam, gospodine, da smo učinili SVE što možemo.”

„Vratiću se za dva sata.”

„Jeste li vi njen suprug?”

„Ja sam njen vanbračni suprug.”

„Hoćete da mi kažete vaše ime i broj telefona?” Dao sam joj ga i onda požurio napolje.

10

Sahrana je bila u pola jedanaest, a već je bilo vruće. Imao sam na sebi jeftino crno odelo, na brzinu kupljeno i prekrojeno. Bilo mi je to prvo novo odelo posle nekoliko godina. Našao sam njenog sina. Vozili smo se u njegovom novom Mercedes-Bencu. Pronašao sam ga uz pomoć nekog papirića sa adresom njegovog tasta. Dva međugradska razgovora i imao sam ga. Kad je stigao, majka mu je već bila mrtva. Umrkla je kad sam okretao telefone. Klinac, Lari, nikada nije uspeo da se uklopi u društvo. Imao je tu naviku da krade kola od svojih prijatelja, ali to bi se između sudije i njih uvek nekako izgledilo. Onda ga je dohvatila vojska i nekako je tamo nešto izučio, tako da je po izlasku našao dobar posao. Tada je prestao da viđa majku, kad je dobio taj posao.

„Gde ti je sestra?” – upitao sam ga.

„Ne znam.”

„Ovo su fina kola. Ne mogu uopšte da čujem motor.” Lari se osmehnuo. Sviđalo mu se to. Na sahranu nas je išlo samo troje: sin, ljubavnik i polunormalna sestra vlasnice hotela. Ime joj je bilo Marsija. Marsija nikad nije govorila. Samo je sedela s nekim ništavnim osmehom na usnama. Koža joj je bila bela kao email. Kosa joj je bila jedna žuta mrtva metla, a na glavi je imala šešir koji joj nije pristajao. Marsiju je poslala vlasnica hotela. Vlasnica je morala da pazi hotel.

Naravno, bio sam grozno mamuran. Svratili smo na kafu.

Već je bilo problema oko sahrane. Lari se posvađao sa katoličkim popom. Bilo je sumnje da Beti nije bila pravi katolik. Pop nije hteo da održi opelo. Na kraju su odlučili da održi pola. Pa, pola opela je bolje nego bez opela.

Imali smo muke čak i sa cvećem. Kupio sam venac ruža, mešane ruže koje su upleli u venac. U cvećari su potrošili celo popodne na to. Gospođa iz cvećare znala je Beti. Nekoliko godina ranije, kada smo Beti i ja imali psa i kuću, njih dve su pile zajedno. Delsi, to joj je bilo ime. Oduvek sam želeo da uskočim Delsi u gaćice, ali nikad nisam uspeo.

Delsi me nazvala.

„Henk, šta je to s onim kopilanima?”

„S kojim kopilanima?”

„S onima u mrtvačnici.”

„Šta je bilo?”

„Pa, poslala sam dečka s kamionom da isporuči tvoj venac i nisu ga pustili unutra. Rekli mu da je zatvoreno. Znaš, to je prilično daleko.”

„I, Delsi?”

„I na kraju su ga pustili unutra, ali mu nisu dali da ga stavi u hladnjak. Tako da je morao da ga ostavi ispred. Koji je kurac s tim ljudima?”

„Ne znam. Koji je kurac uopšte s ljudima?”

„Ne mogu da idem na sahranu. Jesi li ti u redu, Henk?”

„Što ne dođeš da me utešiš?”

„Morala bih da povedem Pola.” Pol je bio muž.

„Onda nema veze.”

I tako, išli smo na polovičnu sahranu.

Lari diže pogled s kafe. „Pisaću ti kasnije u vezi spomenika. Sad nemam više para.” „U redu”, rekao sam.

Lari je platio kafu i onda smo izašli napolje i ušli u Mercedes-Benc.

„Čekaj malo”, reko.

„Šta je bilo?” – upita Lari. „Mislim da smo nešto zaboravili.” Vratio sam se u kafe.

„Marsija.”

Još uvek je sedela za stolom.

„Krenuli smo, Marsija.”

Ustala je i pošla za mnom napolje.

Pop je pročitao svoje. Nisam slušao. Kovčeg je bio tu. Ono što je bilo Beti ležalo je unutra.

Bilo je vruće. Sunce je pržilo sve unaokolo. Muva je kružila. Na pola polovične sahrane dva tipa u radničkim odelima donela su moj venac. Ruže su bile uvele, uvele i umrle na žegi, i onda su naslonili to na obližnje drvo. Pri kraju službe, moj venac se nagnuo i pao ničice. Niko ga nije podigao. Onda je bilo gotovo. Otišao sam do popa i rukovao se s njim. „Hvala.” Nasmešio se. Bilo ih je dvoje nasmešenih. On i Marsija. Na povratku, Lari ponovo reče: „Pisaću ti za spomenik.” Još čekam to pismo.

11

Popeo sam se do četrstodevetke, tresnuo jedan viski s vodom, uzeo nešto para iz gornje fijeke, sišao niz stepenice, ušao u kola i odvezao se do hipodroma. Stigao sam na prvu trku ali se nisam kladio jer nije bilo vremena da pročitam program.

Otišao sam do bara na piće i ugledao visoku plavušu u kišnom mantilu. Nije se nešto bila udesila, ali došlo mi tako, pa sam je pozvao taman toliko glasno da me čuje dok prolazi:

„Vaj, bejbi.”

Zastala je i onda prišla.

„Ćao, Henk. Kako si?”

Znao sam je iz glavne pošte. Radila je u drugoj stanici, blizu fontane, ali bila je prijatnija od većine.

„Težak me očaj spopao. Treća sahrana za dve godine. Prvo majka, onda otac. Danas bivša devojka.”

Naručila je nešto. Ja otvorih program.

„Ajmo na drugu trku.”

Prišla je i stala da me ćuška nogama i sisama. Ipak je bilo nečeg ispod tog kišnog mantila. Uvek sam gledao da nađem nepoznatog konja koji bi mogao da tuče favorita. Ako ne bih našao nekog ko bi tukao favorita, kladio sam se na favorita.

Išao sam na trke posle prethodne dve sahrane i dobio. Nešto je bilo s tim sahranama. Bolje bih video stvari. Svaki dan sahrana i bio bih bogat.

U prošloj trci na milju, konj broj šest je za glavu izgubio od favorita. Izgubio je na poslednjoj ravnini posle vođstva od dve dužine. Na kladionici je stajao 35 prema jedan.

Favorit je imao devet prema dva. Bili su u istoj kategoriji. Favoritov džokej je ovog puta bio kilo teži, umesto 55 imao je 56. Džokej na broju šest je imao 55 kila, ali nije bio tako popularan, osim toga produžili su trku za sto metara. Kapirali su da ako je favorit stigao šestog u trci na jednu milju, da će ga sigurno pre stići posle dodatnih sto metara. Bilo je logično. Samo što u konjskim trkama nema mnogo logike. Da bi odvratili masu od ulaganja u njihovog konja, treneri ih prijavljuju pod ne baš pogodnim uslovima. Promena distance, nepopularan džokej, sve to je ukazivalo na galop za dobre pare. Pogledao sam na tablu. Bilo je sedam prema jedan.

„Biće broj šest”, rekao sam Vaj.

„Ne, taj uvek usere na kraju”, rekla je.

„Aha”, odgovorio sam, otišao i stavio desetaka na šesticu.

Šestica je povelala, provozala se oko prvog zavoja i onda na prvoj ravnini lagano čuvala vođstvo od dužine i po. Gomila je pratila. Računali su da će da vodi oko drugog zavoja pa da je onda napadnu na zadnjoj ravnini. Bila je to standardna procedura. Ali, trener je onom momku dao drugačija uputstva. Na vrhu zavoja dohvatio je šibu i konj polete napred. Pre nego što su se ostali opasuljili, vodio je za četiri dužine. Na vrhu ravnine ga je pustio malo da diše, osvrnuo se i ponovo ošinuo. Dobro je stajao. Onda je favorit, 9/5, izleteo iz gomile i stvarno počeo da grabi. Prosto je proždirao one dužine. Izgledalo je kao da će da proleti pored mog konja. Favorit je nosio broj dva. Na pola ravnine dvojka je bila pola dužine iza šestice i onda je momak na šestici zgrabio bič. Favorita je njegov već bio šibao.

Tako su nastavili ostatak ravnine, sa pola dužine razlike, i na kraju ušli u cilj. Pogledao sam na tablu. Moj konj je porastao na 8/1.

Odšetali smo do šanka.

„Trku nije dobio najbolji konj”, reče Vaj.

„Briga me koji je najbolji. Treba mi samo prvi na cilju. Naruči nešto.”
Naručili smo.

„U redu, pametnjakoviću. Da vidimo da li ćeš da dobiješ sledeću.”

„Kažem ti, lutka, mrak sam posle sahrana.”

Opet se navalila nogama i sisama. Srknuo sam malo viskija i otvorio formular. Treća trka.

Pažljivo sam pregledao. Tog dana su stvarno unesrećili masu. Upravo je bio pobedio konj nestrpljiv na sprintu i pazili su sprintere, a zanemarili izdržljive. Masa pamti samo jednu trku unazad. Delom zbog pauze od 25 minuta. Mogu da misle samo na ono što se upravo dogodilo.

Treća trka bila je na 1200 metara. Sada je sprinter bio favorit. Poslednju trku, na 1400 metara, izgubio je za dlaku, držeći prednost po celoj ravnini, do poslednjeg skoka. Konj broj osam ih je sustizao. Na kraju je bio treći, dužinu i po iza favorita, samo što je nadoknadio dve dužine na poslednjoj ravnini. Mislili su, ako osmica nije stigla favorita na 1400 metara, kako će, do đavola, da ga stigne na 1200? Masa se uvek švorc vraćala kući. Konj koji je pobedio na 1400 metara nije bio u današnjoj trci.

„Biće osmica”, rekao sam Vaj.

„Suviše je kratko. Nikad neće stići”, reče Vaj.

Osmica je bila šesta na liniji, a na tabli je nosila devet.

Pokupio sam pare sa prošle trke i uložio desetaka na osmicu. Kad staviš veliku lovu, konj gubi. Ili se predomisliš i promeniš konja. Za desetaka je fino kladiti se.

Favorit je dobro stajao. Prvi je izleteo, uhvatio ivicu i pobegao dve dužine. Osmica je išla spolja, pretposlednja, polako se približavajući ivici. Na vrhu ravnine favorit je još uvek dobro stajao. Onda je klinja na osmici, koja je bila na petom mestu, počeo da šiba. Favorit počeo da skraćuje korak. Na pola ravnine je još uvek vodio za dve dužine. Onda je osmica, kao vetar, prosto produvala pored njega i pobedila za dve i po dužine. Pogledao sam tablu. Još uvek je bilo devet prema jedan.

Vratili smo se za šank. Vaj me je ovog puta stvarno prignječila. Dobio sam tri od poslednjih pet trka. U ono vreme bilo je samo po osam trka umesto devet. Bilo kako bilo, osam trka je dosta za jedan dan. Kupio sam par cigara i otišli smo do mojih kola. Vaj je bila došla busom. Svratio sam da uzmem pola litrenjaka pa smo otišli kod mene.

12

Vaj je razgledala okolo.

„Šta momčina kao što si ti radi u ovakvoj rupi?”

„To me sve devojke pitaju.”

„Kakav ćumez.” „Održava me skromnim.”

„Ajmo kod mene.”

„Okej.”

Ušli smo u kola; rekla mi je gde stanuje. Uz put smo svratili po šnicle, povrće, malo salate, krompira, hleba i još pića.

U hodniku njene zgrade bio je znak:

NIKAKVA GALAMA ILI NERED NISU DOZVOLJENI.

TELEVIZORI DA SE GASE U DESET UVEČE. OVDE IMA RADNOG NARODA.

Veliki, crveno ofarban znak.

„Sviđa mi se ono o televizorima”, rekao sam.

Popeli smo se liftom. Stvarno je imala finu gajbu. Uneo sam kese u kuhinju, našao dve čaše, usuo piće.

„Izvadi to napolje. Sad ću da dođem.”

Sve sam izvadio i rasporedio na sudoperi. Sunuo još jedno piće. Vaj se vratila. Sva picnuta. Minđuše, štikle, minić. Nije izgledala loše. Zdepasto. Ali dobro dupe i butine, grudi. Dobra, čvrsta ševa.

„Ej, ćao”, rekao sam, „ja sam prijatelj od Vaj. Rekla je da će sad da se vrati. Može jedno piće?”

Nasmejala se, onda sam ščepao tu telesinu i poljubio je. Usne su joj bile hladne kao dijamanti, ali su imale dobar ukus.

„Gladna sam”, reče. „Pusti me da kuvam!” „I ja sam gladan. Poješću tebe!”

Nasmejala se. Kratko sam je poljubio, stiskajući joj dupe. Onda sam sa pićem otišao do dnevne sobe, seo, ispružio noge, uzdahnuo.

Mogu da ostanem ovde, mislio sam, zarađivao bih na trkama, a ona bi me u teškim trenucima tetošila, masirala uljem, kuvala, pričala, spavala sa mnom. Naravno, tu bi uvek bilo svađe. To je priroda Žene. One vole međusobnu razmenu prljavog veša, malo vriske, malo drame. Onda razmena zakletvi. Nisam baš najbolje podnosio razmenu zakletvi.

Zaneo sam se. U mislima sam se već bio uselio.

Vaj je bila sve spremila. Izašla je s pićem, sela mi u krilo, poljubila me, gurajući mi jezik u usta.

Kurac mi se vinuo do njene čvrste bulje. Zgrabio sam je šakom. Stiskao.

„Hoću da ti pokažem nešto”, rekla je.

„Znam da hoćeš, ali ajde da pričekamo do jedno sat posle večere.”

„Oh, ma ne mislim to!”

Dohvatio sam je i turio joj jezik.

Vaj se digla s mog krila.

„Ne, hoću da ti pokažem fotografiju moje ćerke. U Detroitu je, s mojom majkom. Ali dolazi najesen u školu.”

„Koliko ima godina?”

„Šest.”

„A otac?”

„Razvela sam se od Roja. Kurvin sin nije bio dobar. Samo je pio i kladio se na konje.”

„Oh?”

Vratila se s fotografijom, stavila mi je u krilo. Pokušavao sam nešto da nazrem. Pozadina je bila tamna.

„Čuj, Vaj, pa ona je skroz *crna*! Pobogu, zar nemaš toliko u glavi da slikaš sa svetlijom pozadinom?”

„To je od oca. Crno je dominantno.”

„Aha. To vidim.”

„Moja majka je slikala.”

„Ćerka ti fino izgleda.”

„Da, stvarno je fina.”

Vaj je vratila sliku i otišla u kuhinju.

Večitefotografije! Ženeinjihovefotografije. Bilo je stalno, i stalno, i stalno isto. Vaj je stajala u vratima od kuhinje.

„Nemoj mnogo da piješ! Znaš šta treba da radimo.”

„Ne brini, lutkice, biće nešto i za tebe. U međuvremenu, donesi mi piće! Imao sam težak dan. Pola viski, pola voda.”

„Uzmi sam, puvatoru jedan.”

Okrenuo sam stolicu, upalio televizor.

„Želiš li još jednom da dobiješ na trkama, ženo, bolje donesi gosn. Puvatoru piće. I to odmah!” Vaj je na kraju, u poslednjoj trci, stavila pare na mog konja. Konj je nosio odnos 5/1 jer u poslednje dve godine nije ništa pokazao. Kladio sam se baš zato što je bilo 5/1, a trebalo je da bude 20. Pobedio je za šest dužina i još je usporio. Nafiksali su jadrnika, od čmara do ušiju.

Podigao sam pogled i preko ramena video ruku sa pićem.

„Hvala, luče.”

„Na usluzi, gazda”, nasmejala se.

13

U krevetu sam dohvatio svoju alatku, ali s njom nisam mogao ništa. Pumpao sam, i pumpao, i pumpao. Vaj je bila veoma strpljiva. Mučio sam se, treskao, ali bilo je suviše pića.

„Izvini, luče”, rekao sam. Onda sam se okrenuo. I zaspao.

Onda me je nešto probudilo. Bila je to Vaj. Nadigla ga je i uzjahala me. „Napred, lutko, napred!” – rekao sam joj.

Izvijao sam se na sve strane. Gledala me je malim, pohlepnim očima. Silovala me je vrhovna veštica! Na trenutak me je to uzбудilo.

Onda sam joj rekao: „Sranje. Siđi, dušo. Imao sam dugačak i težak dan. Biće boljih vremena.”

Sjahala je. Ona stvar je spala kao ekspresni lift.

14

Ujutro sam je čuo kako hoda. Hodala je, i hodala, i hodala.

Bilo je oko pola jedanaest. Meni je bilo muka. Nisam mogao da je pogledam. Još 15 minuta. Onda ću da ustanem.

Prodrimala me je. „Slušaj, hoću da se izgubiš odavde pre nego što mi dođe drugarica!”

„Pa šta! I nju ću da potucam.”

„Aha”, nasmejala se, „aha.”

Ustao sam. Kašljao, krkljao. Polako navukao odelo.

„Pored tebe se osećam kao mrcina”, rekao sam joj. „Ne može biti da sam toliko loš! Mora da ima bar malo dobrog u meni.”

Napokon sam se obukao. Otišao sam u kupatilo, poprskao lice i očešljao se. Kad bih bar mogao da očešljam to lice, mislio sam, ali ne mogu.

Izašao sam.

„Vaj.” „Da”

„Nemoj da si nadrkana. Nisi ti kriva. Ja sam se naroljao. Dešavalo mi se i ranije.” „U redu, onda ne bi trebalo toliko da piješ. Nijedna žena ne voli da je stavljaju iza flaše.”

„Što se onda ne kladiš na mene?”

„Oh, prestani!”

„Slušaj, luče, je l' ti treba nešto para?” Dohvatio sam novčanik i izvadio dvadeseticu. Pružio sam joj je.

„Jao, što si *sladak!*”

Rukom mi je dodirnula obraz i nežno me poljubila pored usta. „Vozi pažljivo.”

„Naravno, lutko.”

Vozio sam pažljivo skroz do hipodroma.

15

Odveli su me kod savetnika u jednu od soba na drugom spratu.

„Kinaski, da vidim kako izgledate.” Pogledao me je.

„Auu! Loše izgledate. Bolje da uzmem pilulu.” Naravno, otvorio je flašicu i progutao jednu.

„Dobro, gosn. Kinaski, želeli bismo da znamo gde ste bili poslednja dva dana?” „U žalosti.”

„U žalosti? Zbog čega ste bili u žalosti?”

„Sahrana. Stara prijateljica. Jedan dan da spakujemo leš. Jedan dan u žalosti.”

„Ali, gosn. Kinaski, niste se javili.”

„Da.”

„I, Kinaski, da ti kažem nešto, onako neslužbeno.”

„U redu.”
„Kad se ne javiš, znaš šta u stvari kažeš?”
„Ne.”
„Gosn. Kinaski, kažete, ‚Jebeš poštu!’ ”
„Zar?”
„A, znate li, gosn. Kinaski, šta to u stvari znači?”
„Ne, šta to znači?”
„To znači gosn. Kinaski, da će pošta da jebe vas! ” Onda se naslonio i pogledao me.
„Gospodine Feders”, rekao sam mu, „idite do đavola.”
„Henri, nemoj da si bezobrazan. Mogu dobro da ti zapaprim.”
„Gospodine, molim vas da mi se obraćate mojim punim imenom. Sve što tražim od vas je malo poštovanja.”
„Od mene tražite poštovanje, a...”
„Tako je. Znamo gde stanujete, gosn. Feders.”
„Šta? Je li to pretnja?”
„Mene ovde crnci vole, Feders. Nasamario sam ih.”
„Vole vas crnci?”
„Paze me. I žene im jebem. Ili bar pokušavam.”
„U redu. Sve se ovo malo otelo kontroli. Molim vas, javite se na zadatak.” Dodao mi je opravdanje. Nasekirao se, jadničak.
Nisam ja nasamario nikakve crnce. Nisam nikog nasamario osim Federsa. Ali, nije ni čudo što se zabrinuo. Jednog nadzornika su gurnuli niz stepenice, drugog su rasekli preko bulje. Jednom su u tri po podne izboli stomak dok je čekao na pešačkom prelazu. Baš ispred Centralne uprave. Više ga nikad nismo videli.
Feders je ubrzo po našem razgovoru otišao iz Centralne uprave. Ne znam gde je tačno otišao. Ali, više ga nije bilo u Centralnoj upravi.

16

Jednog jutra oko deset zazvonio je telefon. „Gosn. Kinaski?” Prepoznao sam glas i počeo da se mazim.
„Ummmm”, rekao sam.
Bila je to ona kurva, gospođica Grejvs.
„Spavali ste?”

„Da, da, gospođice Grejvs, ali nastavite. U redu je, u redu je.”
„Pa, pustili smo vas.”
„Ummmm, ummmm.”
„Tako da smo obavestili ured za seme.”
„Ummhmm.”
„I raspoređeni ste za GC1 dve nedelje od današnjeg dana.”
„Šta? Čekajte malo...”
„To je sve, gosn. Kinaski. Prijatno.” Prekinula je vezu.

17

E, pa, uzeo sam spisak šema i sve povezao s polom i starošću. Taj i taj tip živeo je u toj i toj kući sa tri žene. Kaišao je jednu (njeno ime bilo je ime ulice, a godine su joj bile broj na raskrsnici); drugoj je lupao liz (gore navedeno), a treću, staromodnu, samo je tucao (gore navedeno). Bilo je tu i pedera, a jedan od njih (ime mu je bilo Avenija Manfred) imao je 33 godine... itd., itd., itd.

Sto posto me ne bi pustili u onaj stakleni kavez da su znali šta sam mislio kad sam gledao u one kartice. Sve su izgledale kao stari prijatelji.

Ipak sam neke od mojih orgija pobrkao. Ubacio sam 94 posto prvog puta.

Kad sam se, deset dana kasnije, vratio, znao sam šta ko kome radi. Ubacio sam 100 posto za pet minuta.

I dobio pismo čestitku od predsednika gradske pošte.

18

Ne mnogo posle toga postao sam redovni i imao sam osmočasovnu radnu noć, što je bilo bolje od 12 sati, i plaćen odmor. Od 150 ili 200 koliko nas je bilo, ostala su samo nas dvojica. Onda sam u stanici upoznao Dejvida Džanka. Bio je to mladi belac od svojih dvadesetak godina. Napravio sam grešku što sam pričao sa njim o klasičnoj muzici. Slučajno sam se ložio na klasičnu muziku jer je to bilo jedino što sam mogao da slušam dok bih rano ujutro u krevetu pio pivo. Kad nešto slušaš iz jutra u jutro, ne možeš da ne

upamtiš stvari. Kada sam se razveo od Džoj's greškom sam spakovao dva toma / Život klasičnih i savremenih kompozitora / u svoj kofer. Životi većine tih ljudi bili su toliko mučenički da sam uživao čitajući o njima, i mislio, eto, i ja živim u paklu, a muziku ni ne umem da pišem.

Ali, pustio sam jezik. Džanko i još neki tip su se svađali i ja sam ih smirio dajući im Betovenov datum rođenja, kada je zabeležio Treću simfoniju, i uopštenu (zbunjujuću) predstavu o tome šta su kritičari rekli o Trećoj.

Za Džanka je to bilo previše. Odmah me je greškom proglasio za obrazovanog čoveka. Sedeo je pored mene, dugim noćima i noćima, žalio se, buncao o bedi zakopanoj duboko negde u njegovoj uvrnutoj i nadržanoj duši. Imao je užasno snažan glas i želeo je da ga svi čuju. Prevrtao sam pisma i slušao, i slušao, i slušao, misleći šta sad da radim? Kako ovog jadnog pobesnelog dripca da nateram da umukne?

Kući sam se vraćao ošamućen i bolestan. Ubijao me je svojim glasom.

19

Radio sam od 6.18 po podne, a Dejav Džanko tek od 10.36 uveče, tako da je moglo da bude i gore.

Pošto sam pauzu za klopu imao u 10.06, vraćao sam se na mesto pre nego što bi on došao. Ušao bi i tražio mesto pored mene. Džanko ne samo da je računao na svoj veliki um, već je glumio silnog ljubavnika. Kako je pričao, prelepe žene su ga zaustavljale po hodnicima, pratile ulicama. Nisu mu davale mira, jadničku. A na poslu ga nikad nisam video da se obratio nekoj ženi, niti neka njemu.

Ušao bi: „HEJ, HENK! ČOVEČE, AL' SAM UČARIO PUŠENJE!” Nije govorio, drao se. Celu noć se drao.

„ISUSE HRISTE, AL' ME ISCEDILA! A, MLADA! ALI, PRAVI MAJSTOR!” Zapalio sam cigaretu.

Onda sam morao da slušam kako je upoznao.

„ZNAŠ, IZAŠAO SAM DA KUPIM VEKNU HLEBA.”

I onda – do poslednjeg detalja –šta je ona rekla, šta je on rekao, šta su radili, itd.

U ono vreme je već postojao zakon da rezervne za sat prekovremenog plaćaju sat i po. Tako da su prekovremeni rad prebacili na redovne.

Osam minuta pre kraja radnog vremena, u 2.40, uključili bi razglas: „Pažnja, molim vas. Svi redovni koji su došli u 6.18 treba da ostanu jedan sat prekovremeno!”

Džanko bi se nasmešio, nagnuo napred i prosuo još od onog njegovog otrova po meni.

Onda, osam minuta pre isteka mog devetog sata, ponovo bi uključili razglas:

„Pažnja, molim vas! Svi redovni koji su došli u 6.18 treba da ostanu dva sata prekovremeno!”

I onda, osam minuta pre mog desetog sata:

„Pažnja, molim vas! Svi redovni koji su došli u 6.18 treba da ostanu tri sata prekovremeno!” u međuvremenu, Džanko nije prestajao.

„VIDIŠ, SEDEO SAM U TOJ APOTECI. ULAZE DVE RASNE RIBE. SEDAJU MI SA SVAKE STRANE...”

Dečak me je ubijao, a ja nisam znao kako da se izvučem. Setio sam se ostalih poslova. Uvek bih privukao ponekog ludaka. Sviđao sam im se.

Onda mi je Džanko poverio svoj roman. Nije umeo da kuca, pa mu ga je neki profesionalac otkucao. Bio je uvučen u neku nalizanu crnu kožnu svesku. Naslov je bio vrlo romantičan. „RECI MI ŠTA MISLIŠ O NJEMU”, rekao je. „Aha”, odgovorih mu.

20

Odneo sam ga kući, otvorio pivo, uvukao se u krevet i počeo.

Početak je bio dobar; govorio je o tome kako je Džanko životario po raznim sobicama, i gladovao, pokušavajući da nađe posao. Imao je problema sa biroima za zapošljavanje. Bio je tu i neki tip koga je sreo u baru – neki učen tip – samo što je stalno pozajmljivao pare koje nikad nije vraćao.

Bilo je to iskreno pisanje.

Možda sam pogrešno procenio ovog čoveka, mislio sam.

Navijao sam za njega dok sam čitao. Onda se roman raspao. Iz nekog razloga, kad je počeo da piše o pošti, nestalo je stvarnosti.

Roman je postajao sve gori i gori. Pri kraju ima jedna scena u operi. Bila je pauza. Ustao je sa svog mesta da bi se sklonio od proste i glupe gomile. U redu, tu sam bio uz njega. Onda, dok je obilazio stub, desilo se. Desilo se veoma brzo. Naletio je na jedno kulturno, delikatno, predivno stvorenje. Skoro da ju je oborio.

Dijalog je tekao ovako:

„Oh, oprostite!”

„Sve je u redu...”

„Nisam hteo da... znate... oprostite...”

„Oh, uveravam vas, sve je u redu!”

„Ali, hoću da kažem, nisam vas video... nisam mislio...”

„U redu je. Sasvim je u redu.”

Dijalog oko sudaranja trajao je stranicu i po.

Siroti dečak, bio je sasvim lud.

Ispalo je da je ta ženska, iako je sama tumarala oko stubova, eto, ipak udata za nekog doktora, ali doktor nije razumeo operu, ili, što se toga tiče, nije uopšte mario za tako proste stvari kao što su Ravelov Bolero. Niti za de Falin Trorogi šešir. Tu sam bio uz docu.

Nešto se razvilo iz sudaranja ove dve osetljive duše. Sastajali su se na koncertima i posle bi se na brzaka ševnuli. (To se više podrazumevalo nego što se tvrdilo, jer oboje su bili suviše osetljivi da bi se jednostavno *jebali*.)

I tako se završava. Prelepo jedno stvorenje volelo je svog muža, ali volelo je i junaka (Džanka).

Nije znala šta da radi, pa je, naravno, izvršila samoubistvo. Ostavila je i docu i Džanka da samuju u svojim kupatilima.

Rekao sam klincu: „Počinje dobro. Ali moraćeš da izbaciš onaj sudaranje-oko-stuba dijalog. Vrlo je loš...”

„NE!” – rekao je. „SVE OSTAJE!”

Prolazili su meseci, a roman su mu stalno vraćali.

„ISUSE HRISTE!” – rekao je – „NE MOGU DA ODEM DO NJUJORKA DA SE RUKUJEM SA IZDAVAČEM!”

„Slušaj, klinac, zašto ne ostaviš ovaj posao? Zavuci se u neki sobičak i piši. Doradi to.”

„TO MOŽE TIP KAO ŠTO SI TI”, rekao je, „ZATO ŠTO IZGLEDAŠ KAO VINOPIJA. TEBE ZAPOSLE ŠTO ZNAJU DA NE MOŽEŠ NIGDE DRUGDE DA SE ZAPOSLIŠ, PA ĆEŠ DA OSTANEŠ KOD NJIH. MENE NEĆE DA UZMU ČIM ME POGLEDAJU I VIDE KOLIKO SAM INTELIGENTAN, JER MISLE, PA INTELIGENTAN ČOVEK KAO ON NEĆE NI OSTATI KOD NAS, TAKO DA NEMA NI SVRHE ZAPOŠLJAVATI GA.”

„Još uvek kažem, nađi neki sobičak i piši.”

„ALI, TREBA MI PODRŠKA!”

„Dobro je što nekolicina drugih nije tako mislila. Dobro je što Van Gog nije tako mislio.”

„VAN GOGU JE BRAT KUPOVAO BOJE!” – reče mi klinac.

IV

1

Onda sam razvio novi sistem za hipodrom. Posle mesec i po dana bio sam 3000 dolara u dobitku, a išao sam na trke samo dva ili tri puta nedeljno. Počeo sam da sanjam. Video sam kuću pored mora. Video sam sebe u finoj garderobi, smirenog, kako ustajem ujutro, sedam u svoja uvozna kola i polako se vozikam do hipodroma. Video sam biftek za večeru, pre i posle toga rashlađena pića iz šarenih čaša. Velika napojnica. Cigara. I žene kad god bih ih poželeo. Prilično je lako misliti na taj način kad na blagajni počneš da dobijaš velike novčanice; kada u jednoj trci na 1200 metara za, recimo, minut i devet sekundi dobiješ mesečnu platu.

I tako, stajao sam u kancelariji glavnog nadzornika. On je sedeo iza svog stola. Žvakao sam neku cigaru i smrdeo na viski. Novac me je bio obuzeo. Sav sam se bio pretvorio u novac.

„Gosn. Vinters”, rekao sam, „ovde su lepo postupali sa mnom. Ali imam neke privatne poslove kojima moram da se pozabavim. Ako ne možete da mi date odsustvo, moraću da podnesem ostavku.”

„Gosn. Kinaski, zar niste dobili odsustvo početkom ove godine?”

„Ne, Gosn. Vinters, prošli put je moja molba bila odbijena. Ovog puta ne smem da budem odbijen. Ili ću dati ostavku.”

„U redu, popunite formular i potpisaću ga. Ali, ne mogu da vam dam više od 90 radnih dana.”

„Uzimam”, rekoh i izbacih plavičast dim skupe cigare.

2

Hipodrom su pomerili oko sto milja niz obalu. Nastavio sam da plaćam kiriju za stan u gradu i odselio se dole. Jednom ili dvaput nedeljno odvezao bih se u grad, otišao do stana, proverio poštu, možda prespavao i onda se vratio.

Bio je to dobar život, a počeo sam da dobijam. Posle zadnje trke, ostao bih u baru, popio par pića, častio barmena. Izgledalo je to kao potpuno nov život. Nisam mogao da omanem.

Jednom čak nisam ni gledao poslednju trku. Otišao sam do bara. Kladio sam se standardno, na 50 dolara. Kad počneš da ulažeš pedesetice, posle izvesnog vremena to ti izgleda isto kao po pet ili deset.

„Skoč i vodu”, rekoh barmenu. „Ovu ću da ispratim preko zvučnika.”

„Koga si uzeo?”

„Plavu Čarapu”, rekao sam mu, „na pedeset”.

„Mnogo.”

„Šališ se? Dobar konj može da izvuče 58 kila u trci od 6000 dolara. To znači da, uz odgovarajuće uslove, taj konj u ovoj trci čini nešto što nijedan drugi ne može.”

Naravno, to nije bio razlog zbog kojeg sam se kladio na Plavu Čarapu. Uvek sam davao pogrešna objašnjenja. Nisam hteo da se svi prilepe za tablu.

U ono vreme nisu imali internu televiziju. Morao si da slušaš. Bio sam 380 dolara u dobitku. Uz gubitak u poslednjoj trci opet bih ostvario profit od 330 dolara.

Slušali smo. Pomenuli su sve konje osim Plave Čarape.

Mora da je moj konj negde pao, mislio sam.

Izbili su na poslednju ravninu, grabeći ka crti. Ta staza je bila ozloglašena zbog kratke ciljne ravnine.

I tada, baš pred sam kraj, komentator dreknu:

„A EVO, SADA PLAVA ČARAPA GRABI SPOLJA! PLAVA ČARAPA SE PRIBLIŽAVA I TO JE. . . PLAVA ČARAPA!”

„Izvinjavam se”, rekoh barmenu, „odmah ću da se vratim. Pripremi mi skoč i vodu, dupli.”

„Da, gospodine!” – reče.

Izašao sam pozadi, kod malog kruga, i pogledao na tablu. Plava Čarapa je stajala 9/2. Nije to bilo 8 ili 10 prema jedan. Ali, igralo se na pobjednika, a ne na nagradu. Dobio sam 250 dolara plus nešto sitnine. Vratih se do bara.

„Gospodine, na koga ćete sutra?” – upita barmen.

„Do sutra ima još dosta”, rekoh mu. Ispio sam piće, častio ga dolar i otišao.

Svake večeri je bilo isto. Vozio bih uz obalu i tražio negde da večeram. Hteo sam neko skupo mesto gde nije bilo gužve. Imao sam nos za takve stvari. Čak sam i spolja mogao da ocenim. Sto sa pogledom na more nije mogao da se dobije bez čekanja. Ali okean se video svuda, a tu je bio i mesec, i mogao si da se prepustiš romantici. Da uživaš život. Uvek bih naručio malu salatu i veliki biftek. Kelnerice su se prijatno smešile i bile uvek u blizini. Daleko sam dogurao od vremena kad sam radio na klanici, gluvario po vozovima širom zemlje; od vremena kad sam radio u fabrici psećih biskvita, spavao po klupama u parkovima i radio petparačke poslove po gradovima širom Amerike.

Posle večere tražio bih motel. I to je iziskivalo vozikanje. Prvo bih stao da uzmem viski i pivo. Izbegavao sam mesta sa televizorima. Trebala mi je čista posteljina, vruć tuš, luksuz. Bio je to magičan život. I nije me zamarao.

4

Jednog dana, u pauzi između trka, sedeo sam za barom i ugledao jednu ženu. Bog ili neko samo stvara žene i izbacuje ih na ulice; i, eto, ova je pobesnela, ona je luda, ova je religiozna, ona gleda u listiće od čaja, ova stalno prdi, ona ima veliki nos, ova koščate noge... Ali tu i tamo pojavi se žena u punom cvatu, da prosto kipti iz haljine... stvorenje seksa, prokletstvo, kraj sveta. Podigao sam pogled i bila je tu, na kraju šanka. Bila je malo pripita i barmen nije hteo više da je služi, psovala je na sve strane pa su zvali redara, ovaj je uhvatio pod ruku i izveo napolje, drobeći nešto.

Ispio sam piće i pošao za njima.

„Gosn. Službeni! ”

Zaustavio se i pogledao me.

„Je l' moja žena nešto učinila? ” – upitao sam.

„Čini se da je malo pod gasom, gospodine. Mislio sam da je ispratim do izlaza. ” „Do izlaza za start? ”

Nasmejao se. „Ne gospodine. Do glavne kapije. ” „Dozvolite meni. ”

„U redu, gospodine. Ali pobrinite se da više ne pije toliko. ” Nisam odgovorio. Uzeo sam je za ruku i vratio je unutra.

„Bogu hvala, spasili ste mi život ”, reče ona. Očešala me je bokom.

„Sve je u redu. Zovem se Henk. ”

„Ja sam Meri Lu”, reče, „volim te. ” Nasmeha se.

„Onako uzgred, da se možda ne kriješ iza stubova u operi? ” „Ne krijem se iza bilo čega”, reče i isprsi se.

„Jesi za još jedno piće?”

„Naravno, ali ovaj neće da me služi.”

„Meri Lu, ima još barova na ovom hipodromu. Ajde da skoknemo gore. Samo tiho.

Ostani po strani i ja ću ti doneti piće. Šta piješ?” „Bilo šta”, reče.

„Može skoč i voda?”

„Naravno.”

Pili smo do kraja dana. Donela mi je sreću. Dobio sam dve od zadnje tri.

„Jesi došla kolima?” – upitao sam je.

„Došla sam sa nekom budalom”, reče. „Zanemari ga.” „Ako ćeš ti, i ja ću”, rekao sam joj.

U kolima smo ščepali jedno drugo i njen jezik je kao neka zalutala zmija palacao po mojim ustima. Oslobodivši se, povezli smo se niz obalu. Bila je to noć sreće. Našli smo sto sa pogledom na okean, naručili pića i čekali biftek. Svi su buljili u nju. Nagnuo sam se da joj pripalim cigaretu misleći – ovo mora da je dobro parče. Svi su u toj kafani znali šta mislim, i Meri Lu je znala šta mislim, a ja sam joj se preko plamena smešio.

„Okean”, rekao sam, „pogledaj kako se zaleće, puži gore, dole. A ispod svega toga, ribe, sirote ribe, bore se jedna protiv druge, proždiru jedna drugu. Mi smo kao te ribe, samo što smo gore. Jedan pogrešan potez i gotov si. Fino je biti šampion. Fino je uvek imati pravi potez.”

Izvadio sam cigaru i zapalio je.

„Još jedno piće, Meri Lu?”

„Može, Henk.”

5

Našli smo neko mesto. Nadnosilo se nad more, bilo je sagrađeno nad morem. Staro mesto, ali sa puno stila. Uzeli smo sobu na prvom spratu. Mogao si da čuješ okean kako se kotrlja, mogao si da čuješ

talase, mogao si da *onjušiš* okean, mogao si da osetiš plimu kako dolazi i odlazi.

Nisam žurio, pili smo i pričali. Onda sam otišao do kauča i seo pored nje. Smislili bismo nešto, smejali se, pričali i slušali okean. Ja sam se svukao, ali nju sam ostavio odevenu. Onda sam je odneo do kreveta i dok sam se prevrtao po njoj, skinuo je i napokon sam bio unutra. Bilo je teško prodreti. Onda me je propustila.

Bilo je moćno. Čuo sam vodu, čuo sam plimu kako dolazi i odlazi. Bilo je kao da sam nadirao zajedno sa celim okeanom. Činilo se kao da traje i traje. Onda sam se skotrljao.

„O, Isuse Hriste”, rekao sam, „o, Isuse Hriste!” Ne znam kako se Isus Hrist uvek uplitao u takve stvari.

6

Sledećeg dana smo iz nekog motela pokupili njene stvari. Bio je tu neki tamnoputi sa bradavicom posred nosa. Izgledao je opasno.

„Ideš s njim?” – upitao je Meri Lu.

„Da.”

„U redu. Sa srećom.”

„Hvala, Hektore.”

„Hektor? Kakvo je, do kurca, to ime?” „Jesi li za pivo?” – upitao me je.

„Što da ne.”

Hektor je sedeo na ivici kreveta. Otišao je do kuhinje i doneo dva piva. Bilo je to dobro pivo, uvoz iz Nemačke. Otvorio je flašu za Meri Lu, sipao joj u čašu. Onda me je upitao:

„Čašu?”

„Ne, hvala.”

Ustao sam i kucnuo se s njim.

Sedeli smo i u tišini pili pivo.

On onda reče: „Mora da si veći muškarac od mene, čim mi je otimaš.”

„Otkud znam, do đavola. To je njen izbor. Ako želi da ostane s tobom, ostaće. Što je ne pitaš?”

„Meri Lu, hoćeš da ostaneš sa mnom?”

„Ne”, reče ona, „idem s njim.”

Pokazala je na mene. Osetio sam se tako važan. Toliko su mi žena oteli drugi muškarci da mi je bilo drago što se sad dešava obrnuto. Zapalio sam cigaru. Onda potražih pepeljaru. Videh jednu na stočiću.

Slučajno sam pogledao u ogledalo da vidim u kom je stanju moj mamurluk, kad ga ugledah kako se ustremio na mene. Još uvek sam držao pivsku flašu u ruci. Zamahnuo sam i on natrča pravo na nju. Pogodio sam ga u usta. Usta mu se pretvoriše u krvave krhotine zuba. Hektor pade na kolena, u suzama, držeći usta s obe ruke. Ugledao sam bodež.

Šutnuo sam ga daleko od njega, onda ga podigao i osmotrio. Devet inča. Pritisnuh dugme i sečivo se uvuče unutra. Spustih ga u džep.

Onda, dok je Hektor plakao, priđoh mu i šutnuh ga u guzicu. Prućio se po podu, još uvek plaćući. Odmakao sam se i povukao malo njegovog piva.

Onda sam prišao Meri Lu i odalamio joj šamar. Vrisnula je.

„Pizdo! Sve si ovo namestila, zar ne? Pustila bi ovog majmuna da me ubije za pišljivih četiri ili pet stotki u mom novčaniku!”

„Ne, ne”! – reče. Plakala je. Oboje su plakali. Ponovo sam je ošamario.

„Tako se izdržavaš, je li, pizdo? Ubijaš za par stotki?”

„Ne, ne, Ja te volim, Henk, volim te!”

Dohvatio sam njenu plavu haljinu za okovratnik i poderao jednu stranu skroz do pojasa. Nije nosila brushalter. Kurva, nije joj ni bio potreban.

Izašao sam odatle, seo u kola i odvezao se na hipodrom. Sledeće dve ili tri nedelje stalno sam se osvrtao oko sebe. Nisam imao mira. Nikad više nisam video Meri Lu na hipodromu. Ni Hektora.

7

Posle toga novac je nekako počeo da se topi tako da sam uskoro napustio trke i našao se u svom stanu čekajući da mi istekne onih devedeset dana. Nervi su mi bili načeti od pića i frke. Stara je to priča kako se žene obrušavaju na muškarce. Nekoliko dana pošto sam se vratio na posao, našla se još jedna. Fej, Fej je imala sedu kosu i stalno je nosila crninu. Govorila je da protestuje protiv rata.

Ako je Fej želela da protestuje protiv rata, ja nisam imao ništa protiv. Bila je neka vrsta pisca i odlazila je na neke radne sastanke pisaca. Imala je neku fiks ideju o Spasavanju Sveta. Ako je mogla i za mene da ga Spasi, ni tu nisam imao ništa protiv. Živela je od alimentacije prethodnog muža – imali su troje dece – a i majka joj je ponekad slala pare. Fej nije radila više od dva-tri posla u svom životu.

U međuvremenu, Džanko je nakupio još sranja. Svako jutro me je slao kući sa glavoboljom. U to vreme, proganjali su me saobraćajni prekršaji. Činilo mi se kad god pogledam u retrovizor, vidim crvena svetla. Patrolna kola ili motocikl.

Jedne noći sam se kasno vratio kući. Bio sam stvarno izmrcvaren. Uvući i izvući ključ iz brave bilo je sve što sam mogao da uradim. Ušao sam u spavaću sobu a u krevetu je bila Fej, čitala *Njujorker* i jela čokoladu. Nije mi čak rekla ni zdravo.

Otišao sam do kuhinje i potražio nešto za jelo. U frižideru nije bilo ničeg. Krenuh da sipam čašu vode. Pomerih se do sudopere. Bila je zapušena đubretom. Fej je volela da čuva prazne tegle i poklopce. Prijavi sudovi zauzimali su pola sudopere, a na površini, zajedno sa nekoliko papirnih tanjira, plutale su tegle i poklopci.

Vratio sam se do spavaće sobe baš kad je Fej trpala parče čokolade u usta.

„Slušaj, Fej”, rekoh, „znam da hoćeš da spasiš svet. Ali što onda bar ne počneš od kuhinje?”

„Kuhinje nisu bitne”, reče ona.

Nezgodno je udarati sedokosu ženu, pa sam samo otišao u kupatilo i pustio da se puni kada. Vrela kupka bi možda mogla da smiri nerve. Kad se kada napunila, plašio sam se da uđem u nju. Moje namučeno telo se do tada bilo već toliko ukrutilo da sam se bojao da se ne udavim unutra.

Otišao sam do dnevne sobe i posle izvesnog napora uspeo da se izvučem iz košulje, pantalona, cipela, čarapa. Ušao sam u spavaću sobu i uvukao se pored Fej u krevet. Nisam mogao da se namestim. Svaki pokret me skupo koštao.

Kinaski, mislio sam, imaš mira samo kad ideš i kad se vraćaš s posla.

Napokon sam se namestio na stomak. Uskoro ću ponovo biti na poslu. Pomoglo bi mi kad bih mogao da zaspim. Tu i tamo čuo bih

okretanje stranica, žvakanje čokolade. Te večeri je bila na jednom od onih radnih sastanaka pisaca. Kad bi samo ugasila svetlo.

„Kako je bilo na sastanku? – upitao sam sa stomaka.

„Brine me Robi.”

„Oh”, upitao sam, „šta nije u redu?”

Robi je bio neki tip blizu četrdeset koji je ceo svoj život proveo s majkom. Sve što je pisao, tako sam čuo, bile su neke užasno smešne priče o katoličkoj crkvi. Robi se stvarno bio ostrvio na katolike. Časopisi jednostavno nisu bili spremni za Robija, premda su mu u Kanadi objavili jednu priču. Video sam Robija jedne večeri kada sam bio slobodan. Vozio sam Fej do neke vile gde su jedno drugom čitali svoje stvari. „Oh! Eno ga Robi!” – rekla je Fej – „on piše tako smešne priče o katoličkoj crkvi!”

Pokazala ga je prstom. Robi nam je bio okrenut leđima. Imao je široko, veliko i mekano dupe; visilo je u pantalonama. Zar ne vide to? mislio sam.

„Nećeš da uđeš?” Fej me upitala. „Možda sledeće nedelje...”

Fej gurnu još čokolade u usta.

„Robi je zabrinut. Izgubio je posao nabavljača. Kaže da ne može da piše bez posla. Treba mu osećaj sigurnosti. Kaže da neće moći da piše dok ne nađe nov posao.”

„O, zaboga”, rekao sam, „mogu ja da mu nađem posao.”

„Gde? Kako?”

„U pošti na sve strane traže ljude. Plata nije loša.”

„U POŠTI! ROBI JE SUVIŠE OSETLJIV DA BI RADIO U POŠTI!”

„Izvini”, rekao sam, „bar sam pokušao. Laku noć.” Fej mi nije odgovorila. Bila je besna.

8

Petkom i subotom sam bio slobodan, zato je nedeljom bilo najteže. Pored toga, nedeljom sam morao da se pojavim tamo u pola četiri popodne, umesto u uobičajenih 6.18.

Te nedelje stavili su me u internu dokumentaciju, kao i obično, što je značilo *najmanje* osam sati na nogama.

Osim bolova, počeo sam da patim od vrtoglavtde. Sve mi se okretalo, skoro da sam padao u nesvest, ali bih se opet pribrao.

Ta nedelja je bila stvarno okrutna. Fej je dovela neke prijateljice; sedele su na kauču i cvrkutale o tome kako su veliki pisci, najveći u zemlji. Jedini razlog zbog kojeg nisu bile objavljivane bio je zato što nisu nikome slale svoje stvari.

Gledao sam ih. Ako su pisale onako kako su izgledale dok su srkale kafu, cerekale se, umakale krofne, zaista nije bilo važno da li su to slale nekom ili gužvale. Te nedelje sam raspoređivao časopise. Pila mi se kafa, dve kafe, nešto da prezalogajim. Ali, svi nadzornici su se bili poređali tu. Izvukao sam se na zadnja vrata. Morao sam da žurim. Menza je bila na drugom spratu. Ja sam bio na četvrtom. Pored muške klonjare bila su neka vrata. Pogledao sam natpis.

UPOZORENJE! NE KORISTITI OVE STEPENICE!

Puška. Bio sam pametniji od onih dripaca. Stavili su taj natpis da spreče mudrace kao što je Kinaski od odlaženja u menzu. Otvorio sam vrata i pošao dole. Vrata se zatvoriše iza mene. Sišao sam na drugi sprat. Pritisnuo kvaku. U kurac! Nisu htela da se otvore! Bila su zaključana. Krenuo sam natrag gore. Prošao treći sprat. Tu nisam ni pokušavao. Znao sam da je zaključano. Tada sam već dobro poznavao poštu. Bili su temeljni u postavljanju zamki. Imao sam još jednu malu šansu. Bio sam na četvrtom spratu. Pritisnuh kvaku. Bila je zaključana.

Barem su vrata bila blizu klonje. Uvek je neko ulazio i izlazio iz klonje. Čekao sam. Deset minuta. Petnaest minuta. Dvadeset minuta. Zar niko nije hteo da piša, sere, ili bar da se zajebava? Dvadeset pet minuta. Onda sam ugledao lice. Kucnuh po staklu. „Ej, ortak! EJ! ORTAK!”

Nije me čuo, ili se pravio da me ne čuje. Umarširao je u klonju. Pet minuta. Onda se pojavilo još jedno lice.

Dreknuo sam: „EJ, ORTAK! EJ, TI, PUŠIKARO!”

Izgleda da me je čuo. Gledao me je kroz armirano staklo.

Rekao sam: „OTVORI VRATA! ZAR NE MOŽEŠ DA ME VIDIŠ OVDE? ZAKLJUČAN SAM, BUDALO! OTVORI VRATA!”

Otvorio je vrata. Ušao sam unutra. Tip je bio u nekoj vrsti transa. Stisnuo sam mu lakat.

„Hvala, mali.”

Vratio sam se do rafa za časopise.

Onda je prošao nadzornik. Zastao je i pogledao me. Usporio sam.

„Kako ide gosn. Kinaski?”

Promumlao sam nešto, mahnuo časopisom kao da sam poludeo, nešto rekao sebi i on je nastavio dalje.

9

Fej je zatrudnela. Ali to je nije promenilo, a nije promenilo ni poštu.

Uvek su isti službenici radili, dok bi ostali radnici stajali i prepirali se oko sporta. Sve same ogromne crne mrcine – građeni kao profesionalni rvači. Svakog novajliju su bacali među njih. To ih je sprečavalo da ubiju nadzornika. Njihovog nadzornika nisi nikad mogao da vidiš. Donosili su tovare pošte teretnim liftom. Posao je bio takav da su radili pet minuta na sat. Ponekad su prebrojavali poštu ili se pravili da to rade. Izgledali su vrlo smireno, kao intelektualci, računajući nešto, sa dugačkim olovkama zabodenim iza uвета. Ali, većinu vremena su se besno svađali oko sporta. Sve sami stručnjaci – čitali su uvek iste sportske novinare.

„Dobro, čoveče, ko je po tebi najbolji spoljni svih vremena?”

„Pa, Vili Mejs, Ted Vilijams, Kob.”

„Molim? Molim?”

„Nego šta, burazeru!”

„A, Bejb? Š'a ćeš sa Bejbom?”

„Okej, okej, ko je po tebi najbolji spoljni svih timova?”

„Vremena, ne timova?”

„Okej, okej, znaš šta hoću da kažem, buraz, znaš šta hoću da kažem!”

„Pa, uzeo bih Majsu, Ruta i Di Medžija!”

„Obojica ste pošandrcali! A šta je sa Henk Eronom, burazeru? Šta je s Henkom?”

Ponekad bi raspisali novi konkurs za njihova radna mesta. Dobio bi onaj sa najviše staža. Radnici bi onda iz dnevnih naredbi iscepali sve konkurse. Posle ne bi imali šta da rade. Niko se nije žalio. Noću se u mraku dugo pešačilo do parkinga.

10

Počele su da me hvataju vrtoglavice. Osetio bih kako dolaze. Raf bi počeo da se vrti. Trajale bi oko minut. Nisam to mogao da razumem. Pisma bi postala sve teža. Službenici bi dobili onu mrtvačkosivu boju. Klizio bih sa stolice. Noge bi me jedva držale. Posao me je ubijao.

Otišao sam kod doktora i ispričao mu to. Izmerio mi je krvni pritisak.

„Ne, ne, pritisak vam je u redu.” Onda me je slušao stetoskopom.

„Ne mogu ništa da otkrijem.”

Zatim mi je ispitao krv. Vadio je krv u intervalima, tri puta, svaki put sa dužom pauzom.

„Možete li da pričekate malo u drugoj sobi?”

„Ne, ne, idem malo da prošetam i vratiću se na vreme.”

„Dobro, ali vratite se na vreme.”

Došao sam na vreme za drugo vađenje. Za treće je sledila duža pauza, 20 ili 25 minuta. Ništa se naročito nije dešavalo. Ušao sam u prodavnicu i čitao neki časopis. Spustio sam ga, pogledao na sat i izašao napolje. Ugledao sam neku ženu kako sedi na autobuskoj stanici. Bila je jedna od retkih. Noge su sevale na sve strane. Nisam mogao oči da odvojim od nje. Prešao sam ulicu i stajao na oko 20 metara od nje.

Onda je ustala. Morao sam da je pratim. To ogromno dupe mi je pokazivalo put. Bio sam hipnotisan. Ušla je u jednu poštu a ja za njom. Stajala je u dugačkom redu i ja sam stajao iza nje. Kupila je dve razglednice. Ja sam kupio 12 avionskih pisama i marke u vrednosti dva dolara.

Kad sam izašao, pela se na autobus. Video sam poslednje ostatke izvrsnih nogu i dupeta kako ulaze u autobus i odlaze od mene.

Doktor je čekao.

„Šta se desilo? Kasnite pet minuta!”

„Nemam pojma. Mora da sat kasni.”

„OVO MORA PRECIZNO DA SE RADI!” „Hajde. Samo vi meni uzmite krv.” Zabo je iglu u mene.

Posle par dana, rezultati su pokazali da je sa mnom sve u redu. Ne znam da li je problem bio u onih pet minuta razlike ili nešto drugo. A vrtoglavice su postale gore. Počeo sam da odlazim sa posla posle četiri sata i to bez popunjenih formulara.

Ušao bih u kuću oko jedanaest uveče a tamo bi bila Fej. Sirota, trudna Fej. „Šta se desilo?”

„Ne mogu to više da podnesem”, rekao bih, „suviše sam osetljiv...”

11

Momci iz stanice Dorsi nisu znali za moj problem.

Svako veče ušao bih na zadnji ulaz, sakrio džemper u saksiju i otišao da otkucam karticu.

„Braćo i sestre!” – rekao bih.

„Brate, Henk!”

„Ćao, Brate Henk!”

Igrali smo igru, crno-belu igru, i voleli su je.

Prišao bi mi Bojer, uzeo bi me za ruku i rekao: „Čoveče, da ja imam tvoju farbu, bio bih milioner!”

„Kako da ne, Bojeru. To je sve što ti treba: bela koža.” Prišao bi nam mali, bucmasti Hadli.

„Bio na jednom brodu neki kuvar crnac. Bio je jedini crnac na brodu. Dva ili tri puta nedeljno pripremao je puding od tapioke i onda bi se izdrkao u njega. Beli dečaci su stvarno voleli njegov puding od tapioke, hehehehe! Pitali su ga kako ga pravi, a on im je govorio da ima svoj tajni recept, hehehehehe!”

Svi smo se smejali. Ne znam koliko puta sam morao da slušam priču o tapioka puding...

„Ej, jadni beli đubretaru! Ej, momče!”

„Slušaj, čoveče, kad bih ja tebe nazvao ‚momče’, ti bi možda potegao utoku na mene.

Zato nemoj da me zoveš ‚momče’.”

„Slušaj, belac, šta kažeš da izađemo u subotu uveče? Našao sam finu belu curu plave kose.”

„A ja sam našao finu crnu curu. Znaš već koje je boje njena kosa.”

„Vaši tiposi tucaju naše žene već vekovima. Mi bi da vas stignemo. Ne ljutiš se kad gurnem moju ogromnu kurčinu u vašu belu curu?”

„Ako ga želi, neka ga i ima.”

„Ukrao si zemlju od Indijanaca.”

„Nego šta sam.”

„Ne pozivaš me u svoju kuću. Ako to i uradiš, onda me zamoliš da uđem na zadnja vrata tako da niko ne vidi moju kožu...”

„Ali ostavim svetlo da gori.”

Postalo bi dosadno, ali nisam mogao da se izvučem.

12

Fej je dobro podnosila trudnoću. Za matoru curu, bilo je dobro. Sedeli smo kod kuće i čekali. Konačno, došlo je vreme.

„Neće dugo”, rekla je. „Neću da odem tamo prerano.” Izašao sam i proverio auto. Vratio se.

„Oooh, oh,”, reče. „Nemoj, čekaj.”

Možda je i *mogla* da spasi svet. Ponosio sam se njenom mirnoćom. Oprostio sam joj prijavu sudove, i *Njujorker*, i radnu grupu pisaca. Stara cura je bila samo još jedno usamljeno stvorenje u svetu koga nije bilo briga.

„Bilo bi bolje da krenemo sada”, rekao sam.

„Ne”, reče Fej, „ne bih htela da dugo čekaš tamo. Znam da se ne osećaš baš dobro u poslednje vreme.”

„Zajebi mene. Hajdemo.”

„Ne, molim te, Henk.” Samo je sedela.

„Šta mogu da učinim?”

„Ništa.”

Sedela je deset minuta. Otišao sam u kuhinju po čašu vode. Kad sam izašao rekla je: „Jesi li spreman da voziš?”

„Nego.”

„Znaš gde je bolnica?”

„Naravno.”

Pomogao sam joj da uđe u kola. Prethodne nedelje bio sam napravio dve probne vožnje.

Ali kad smo stigli nisam imao predstave gde da se parkiram. Fej je pokazala na prilaz. „Idi tamo. Parkiraj tamo. Odande ćemo dalje.”

„Da, gospođo”, rekao sam.

Ležala je u nekoj sporednoj sobi s pogledom na ulicu. Lice joj se grčilo. „Drži me za ruku”, rekla je.

I jesam.

„Hoće li to stvarno da bude?” – upitao sam.

„Da.”

„Tebi je to sve nekako lako”, rekoh.

„Tako si dobar. To pomaže.”

„Voleo bih da budem dobar. Samo, ta prokleta pošta...”

„Znam. Znam.”

Gledali smo kroz prozor.

Rekoh joj: „Pogledaj one ljude dole. Nemaju pojma šta se ovde gore dešava. Samo idu trotoarom. A opet, nekako je smešno... i oni su nekad bili rođeni, svi redom.”

„Da, smešno je.”

Osećao sam, kroz ruku, pokrete njenog tela.

„Čvršće me drži”, reče.

„Da.”

„Al' ću da te mrzim kad budeš otišao.”

„Gde je doktor? Gde su svi? Do đavola!”

„Biće oni tu.”

Baš tada ušla je jedna sestra. Bila je to katolička bolnica, a ona je bila lepa, tamnoputa, Španjolka ili Portugalka.

„Vi... morate da idete... sada”, rekla mi je.

Pokazao sam Fej da joj držim palčeve i šeretski se nasmešio. Mislim da nije videla.

Spustio sam se liftom dole.

13

Priđe mi moj doktor Namac. Onaj koji mi je vadio krv.

„Čestitam”, reče stiskajući mi šaku, „devojčica. Četiri kila i dvesta.”
„A majka?”

„S majkom će biti sve u redu. Nije bila nikakav problem.”

„Kada mogu da ih vidim?”

„Reći će vam. Sedite vi samo tu i zvaće vas.” Onda je nestao.

Gledao sam kroz staklo. Sestra je pokazivala moje dete. Bebino lice bilo je vrlo rumeno, a drala se najglasnije od svih. Soba je bila puna drečavih beba. Koliko rođenja! Sestra je izgledala ponosna na moju bebu. Barem sam se nadao da je bila moja. Podigla je devojčicu tako da je bolje vidim. Nasmejao sam se kroz staklo, nisam znao kako da se ponašam. Mala se samo prodrala na mene. Jadno stvorenje, pomislih, jaderno malo prokleta stvorenje. Nisam onda znao da će jednog dana da postane prekrasna devojka koja će sasvim da liči na mene, hahaha. Pokazao sam sestri da spusti dete i onda obema mahnuo i otišao. Bila je to fina sestra. Dobre noge, dobri bokovi. Pristojne grudi.

Fej je imala ugrušak krvi u levom uglu usta pa sam uzeo vlažnu krpku i obrisao je. Žene su stvorene da pate; nije ni čudo što traže stalne izjave ljubavi.

„Što mi ne daju moju bebu”, reče Fej, „nije u redu da nas razdvajaju tako.”

„Znam. Ali, pretpostavljam da ima neki medicinski razlog.”

„Da, ali jednostavno mi se ne čini pravo.”

„Da, ne čini se. Ali dete izgleda dobro. Učiniću sve što mogu da ti što pre donesu bebu. Dole mora da ima 40 beba. Pustili su sve majke da čekaju. Valjda da povrate snagu. Naša beba izgleda veoma jaka, uveravam te. Molim te, nemoj da brineš.”

„Biću toliko srećna sa mojom bebom.”

„Znam, znam. Neće još dugo.”

„Gospodine”, priđe jedna debela sestra Meksikanka, „zamoliću vas da odete sada.”

„Ali, ja sam otac.”

„Znamo. Ali vaša supruga mora sada da se odmara.”

Stegao sam Fej ruku i poljubio je u čelo. Zatvorila je oči i onda je izgledalo kao da spava. Ona nije bila mlada žena. Možda nije spasila svet, ali je postigla značajan napredak. Jedan pozdrav za Fej.

14

Marina Lujza – Fej dade ime detetu. I, eto je tu, Marina Lujza Kinaski. U kolevcu pored prozora. Gleda gore u lišće na drvetu i blještave senke što igraju po plafonu. Onda zaplače. Šetaj bebu,

pričaj bebi. Devojčica je želela majčinu sisu, ali mama nije uvek bila spremna, a ja nisam imao maminu sisu. A posao je čekao. Sada i demonstracije. Desetina grada je bila u plamenu...

15

U liftu nagore bio sam jedini belac. Bilo je čudno. Pričali su o demonstracijama, ne primećujući me.

„Isuse”, reče jedan crn kao ugalj, „to je stvarno nešto. Tipovi idu ulicama pijani, pola litra viskija u ruci. Panduri voze pored njih, ali ne izlaze iz kola, ne diraju pijance. U sred bela dana. Narod ide ulicama i nosi televizore, usisivače, i tome slično. To je stvarno nešto...”

„Aha, čoveče.”

„Crnačka mesta istakla naslove BRAĆA PO KRVI. A i belačka. Ali ne mogu da prevare narod. Zna on šta pripada Belom...”

„Aha, brate.”

Onda se lift zaustavi na četvrtom spratu i svi izađosmo zajedno. Učinilo mi se, u to vreme, da je najbolje za mene da ne dam svoj komentar.

Ne dugo posle toga, gradski upravnik pošta čuo se na razglasu:

„Pažnja. Jugoistočni kraj je zabarikadiran. Biće propušteni samo oni sa ispravnim papirima. Policijski čas počinje u sedam uveče. Posle sedam niko neće biti pušten. Barikade se prostiru od ulice Indijana do ulice Huver i od Vašington bulevara do 135. trga. Svako ko živi u tom kraju biće pušten s posla.”

Ustao sam i pošao po svoju karticu.

„Ej! Gde ćeš?” – upita me nadzornik.

„Čuo si obaveštenje?”

„Da, ali ti nisi – ”

Spustih levu ruku u Džep.

„Ja nisam ŠTA? Ja nisam ŠTA?” Pogledao me je.

„Šta ti znaš, BELAC?” – rekoh.

Uzeo sam karticu, odmakao se i otkucao je.

16

Demonstracije su prestale, beba se smirila, a našao sam i načina da izbegavam Džanka. Ali, vrtoglavice su bile uporne. Doktor mi je prepisao zeleno-bele kapsule librijuma i to je malo pomoglo.

Jedne noći ustao sam da pijem vode. Onda sam se vratio, radio još pola sata i otišao na pauzu.

Kada sam ponovo seo, Čejmbers, moj nadzornik, jedan pizdolizac, dotrča:

„Kinaski! Najzad si dolijao! Nema te četrdeset minuta!”

Čejmbers je jednom imao neki napad, sav je zapenušao, zgrčio se i srušio na pod. Izneli su ga na nosilima. Sledećeg dana došao je u novoj košulji, kravati, kao da se ništa nije desilo. Sad me je opet zavlačio na istu staru foru, ne smem ni vode da pijem.

„Slušaj, Čejmbers, budi razuman. Pio sam vode, seo, radio 30 minuta, i onda otišao na pauzu.”

„Dolijao si, Kinaski! Nije te bilo 40 minuta! Imam sedam svedoka!”

„Sedam svedoka?”

„DA, sedam!”

„Kažem ti, bilo je deset minuta.”

„Ne, imamo te, Kinaski! Sad te stvarno imamo!” Onda mi je dosadio. Nisam više mogao da ga gledam. „U redu. Nije me bilo 40 minuta. Neka ti bude. Zapiši me.” Čejmbers otrča.

Šibnuo sam još par pisama kad mi priđe glavni poslovođa. Mršavi belac sa pufnicama sede kose preko ušiju. Pogledao sam ga, onda se okrenuo i nastavio sa pismima.

„Gosn. Kinaski, siguran sam da poznajete pravila poštanske službe. Službenicima su dozvoljene dve desetominutne pauze, jedna pre, a druga posle ručka. Pravo na pauzu garantuje uprava; deset minuta. Deset minuta je...”

„DO STO ĐAVOLA!” Pobacah sva pisma. „Malopre sam priznao da sam bio odsutan 40 minuta samo da bih vas zadovoljio i da bi mi se skinuli s kurca. A vi opet! E, sad povlačim reč! Bio sam odsutan samo 10 minuta! Da vidim vaše svedoke! Postrojite ih!”

Dva dana kasnije bio sam na hipodromu. Pogledao sam na gore i video gomilu zuba, sve razvučeno u veliki osmeh, i oči kako se

prijateljski smeše. Šta je to – sa svim tim zubima? Pogledao sam malo bolje. Bio je to Čejmbers; stajao je u redu za kafu, gledao me i smešio se. Imao sam pivo u ruci. Prišao sam korpi za đubre i, još uvek ga gledajući, pljunuo. Onda sam otišao. Čejmbers me više nikad nije dirao.

17

Beba je puzila, otkrivala svet. Marina je svako veče spavala s nama u krevetu. Bili smo tu Marina, Fej, mačor i ja. I mačor je spavao na krevetu. Pazi ovo, mislio sam, troje usta zavisi od mene. Kako je to čudno. Sedeo sam i gledao kako spavaju.

Onda, dve noći zaredom kad sam se rano ujutro vratio kući, Fej je sedela i čitala oglase. „Kako su sve sobe prokleta skupe”, rekla je.

„Aha”, rekoh.

Sledeće noći, dok je čitala novine, upitao sam je:

„Seliš se?”

„Da.”

„U redu. Sutra ću ti pomoći da nađeš gajbu. Voziću te.” Pristao sam da plaćam određenu sumu mesečno. „U redu”, rekla je.

Fej je dobila devojčicu. Ja sam dobio mačora.

Našli smo nešto, 8 ili 10 ulica niže. Pomogao sam joj da se useli, pozdravio se sa devojčicom i dovezao se natrag.

Viđao sam Marinu 2, ili 3, ili 4 puta nedeljno. Znao sam da će, dok budem mogao da viđam devojčicu, sve biti u redu.

Fej je još uvek nosila crninu protiv rata. Išla je na lokalne mirovne demonstracije, čitanja poezije, radne grupe, sastanke komunističke partije i sedela u jednom hipi kafeu. Dete je vodila sa sobom. Kad nije bila napolju, sedela je u stolici, pušila cigaretu za cigaretom i čitala. Na crnoj bluzi je nosila protestne bedževe. Ali, kad god bih se odvezao da vidim devojčicu, bila je negde napolju.

Napokon sam ih jednog dana našao. Fej je jela semenke od suncokreta i pila jogurt. Hleb je mesila sama, ali nije bio neki.

„Upoznala sam Endija, jednog kamiondžiju”, rekla mi je. „U slobodno vreme slika. Ono je jedna od njegovih slika.” Fej pokaza na zid.

Ja sam se igrao sa devojčicom. Pogledao sam sliku. Nisam ništa rekao.

„Ima veliki kurac”, reče Fej. „Bio je pre neko veče i pitao me: ‚Kako bi volela da se pojebeš s velikim kurcem?’ I ja sam mu rekla: ‚Više bih volela da se pojem s ljubavlju!’ ” „Zvuči mi kao svetski čovek”, rekao sam joj.

Još malo sam se poigrao sa devojčicom i otišao. Čekao me je novi test za šeme. Ne dugo posle toga, dobio sam pismo od Fej. Ona i dete su živele u hipi komuni u Nju Meksiku.

Rekla je da je to fino mesto. Marina će tamo moći da diše. U pismo je ubacila crtež koji je devojčica napravila za mene.

V

1

POŠTANSKA UPRAVA

PREDMET: *Opomena*

ZA: *G. Henri Kinaski*

Dobili smo informaciju da ste 12. marta 1969, zbog vožnje u pijanom stanju, bili hapšeni od strane policije Los Anđelesa.

U vezi s tim, obraćamo vam pažnju na odeljak 744.12 Poštanskog priručnika, koji glasi:

„Nameštenici Pošta su javni službenici i njihovo ponašanje mora, u velikoj meri, zadovoljavati više kriterijume i standarde od privatnih službi. Od nameštenika se očekuje da se, za vreme i van radnog vremena, ponašaju tako da to ima povoljan odraz na ugled Poštanske službe. Iako politika Poštanske uprave nije takva da se meša u lične živote nameštenika, ona od svog osoblja zahteva da budu pošteni, pouzdani, poverljivi, dobrog karaktera i reputacije.”

Iako je razlog vašeg hapšenja bio relativno nevažne prirode, to pruža dokaz vaše nesposobnosti da se ponašate po datim zahtevima na način koji bi se povoljno odrazio na ugled Poštanske službe. Ovim vam dajemo do znanja i upozoravamo vas da, u slučaju ponovnog ovakvog prekršaja ili bilo kakvog drugog, nećemo imati izbora već da preduzmemo disciplinski postupak.

U vezi sa ovim slučajem možete, ako želite, podneti pismeno objašnjenje.

2

POŠTANSKA UPRAVA

PREDMET: *Izveštaj o predloženim protivmerama*

ZA: *G. Henri Kinaski*

Ovim vas unapred izveštavamo o donesenom predlogu za vašu suspenziju s radnog mesta u trajanju od 3 dana neplaćeno ili za

neke druge disciplinske mere ocenjene kao odgovarajuće. Smatra se da su mere predložene iz razloga da se unapredi efikasnost službe i stupiće na snagu po isteku 35 dana od prijema pisma.

Optužnica protiv vas i razlozi koji potkrepljuju optužnicu su sledeći:

OPTUŽNICA BR. 1

Optuženi ste da ste 13. maja 1969, 14 maja 1969. i 15. maja 1969. neopravdano bili odsutni s posla.

U slučaju da optužnica postane pravosnažna, u određenju disciplinskih mera uz gore navedeno biće uzet u obzir i sledeći izvod iz vašeg dosjea:

U vezi sa neopravdanim izostankom s radnog mesta, 1. aprila 1969, poslata vam je opomena.

Na optužnicu imate pravo da odgovorite lično ili u pisanoj formi, ili na oba načina, i da sa sobom povedete zastupnika po slobodnom izboru. Vaš odgovor mora biti podnet u roku od deset (10) dana po prijemu pisma. Uz odgovor možete priložiti i iskaz pod zakletvom. Pismeni odgovor treba uputiti Upravi pošta, Los Anđeles, Kalifornija 90052. U slučaju potrebe za dodatnim vremenom, biće razmotren pismeni zahtev sa navedenim razlozima.

Ako želite lično da odgovorite, možete zakazati viđenje sa Elen Normel, Šefom kadrovskog i uslužnog odela, ili sa K. T. Šamusom, službenikom Kadrovskog odela, i to telefonom, na broj 289-2222.

Posle isteka roka od 10 dana, sve činjenice u vezi sa vašim slučajem, uključujući i vaš odgovor, biće date na razmatranje pre donošenja konačne odluke. Pismena odluka biće vam upućena.

Ako odluka bude u vidu protivmera, pismom ćete biti obavešteni o razlogu ili razlozima za njeno donošenje.

3

POŠTANSKA UPRAVA

PREDMET: *Izveštaj o odluci*

ZA: *G. Henri Kinaski*

Ovo se odnosi na pismo poslato vam 17. avgusta 1969, s predlogom za suspenziju od tri dana neplaćeno ili za druge

disciplinske mere, zasnovanim na Optužnici br. 1 unutar obrazloženoj. Do danas, nikakav odgovor na pismo nije primljen. Posle pažljivog razmatranja optužnice, donesena je odluka da Optužnica br. 1, potkrpljena čvrstim dokazima, postane pravosnažna i pristupi se vašoj suspenziji. Time ćete biti suspendovani sa dužnosti u trajanju od tri (3) dana neplaćeno.

Prvi dan suspenzije biće 17. novembar 1969, a poslednji dan suspenzije 19. novembar 1969.

Izvod iz vašeg dosjea, naveden detaljno u pismu predloženih protivmera, takođe je uzet u obzir pri donošenju odluke o izricanju kazne.

Žalbu na ovu odluku podnećete ili Poštanskoj upravi ili Komisiji za javne službe Sjedinjenih Američkih Država, tj. prvo Poštanskoj upravi, zatim Odseku za javne službe i onda Komisiji za javne službe, u skladu sa sledećim:

Ako se žalite prvo Komisiji za javne službe nećete imati pravo da se žalite Poštanskoj upravi. Žalba Komisiji za javne službe mora biti podnesena Oblasnom upravniku, Oblast San Francisko, Komisija za javne službe S. A.D., Avenija Golden Gejt 450, p. fah. 36010, San Francisko, Kalifornija 94102. Vaša žalba mora (a) biti u pisanoj formi, (b) da navodi razloge zbog kojih osporavate suspenziju, sa svim dokazima i dokumentacijom koje možete da priložite i (c) biti podneta ne kasnije od 15 dana od izricanja suspenzije. Komisija će po prijemu žalbe preispitati mere samo da bi utvrdila da je pravilna procedura poštovana, osim ako podnesete iskaz pod zakletvom tvrdeći da su mere izrečene iz političkih razloga, izuzev onih predviđenih zakonom, ili da su rezultat diskriminacije zbog vojnog statusa ili fizičke hendikepiranosti. Ako se žalite prvo Poštanskoj upravi, izgubićete pravo na žalbu Komisiji sve dok ne bude donesena prvostepena odluka od strane Poštanske uprave. Tada ćete imati izbor da nastavite sa svojom žalbom kroz više instance Poštanske uprave ili da podnesete žalbu Komisiji. Međutim, ako prvostepena odluka na žalbu ne bude donesena u roku od 60 dana po uručenju, možete izabrati da okončate žalbu Upravi time što ćete podneti žalbu Komisiji.

Ako podnesete žalbu Poštanskoj upravi u roku od deset dana po prijemu ovog izveštaja o odluci, suspenzija neće biti pravosnažna

dok od Oblasnog upravnika Poštanske uprave ne primite odluku na vašu žalbu. Dalje, ako podnosite žalbu U pravi imate pravo na zastupnika po slobodnom izboru. Vi i vaš zastupnik bićete zaštićeni od zadržavanja, mešanja, prinude, diskriminacije i odmazde. Vama i vašem zastupniku biće dato na raspolaganje određeno vreme za pripremu vaše prezentacije.

Žalba Poštanskoj upravi može se podneti odmah po prijemu ovog pisma, ali ne kasnije od 15 dana od pravosnažnosti suspenzije. Vaše pismo mora da sadrži zahtev za saslušanje ili izjavu da saslušanje nije poželjno. Žalbu poslati na sledeću adresu:

Oblasni upravnik
Poštanska uprava
Ulica Hauard 631
San Francisko, Kalifornija 94106

Ako podnesete žalbu bilo Oblasnom upravniku, bilo Komisiji za javne tužbe, dostavite mi kopiju žalbe sa potpisom u isto vreme kada i Oblasnoj upravi ili Komisiji za javne službe.

Ako imate neka pitanja u vezi žalidbene procedure obratite se Ričardu N. Martu, asistentu u Kadrovskoj i penzionoj službi, u Kadrovskom i uslužnom odseku, Odeljenje nameštenika, soba 2205, Savezna uprava, Severna losanđelska ulica 300, između 8.30 i 16.30, od ponedeljka do petka.

4

POŠTANSKA UPRAVA

PREDMET: *Izveštaj o predviđenim protivmerama*

ZA: *G. Henri Kinaski*

Ovim vas unapred obaveštavamo o predlogu za vaše uklanjanje iz Poštanske službe ili za druge disciplinske mere za koje se utvrdi da su odgovarajuće. Za predložene mere se smatra da će unaprediti efikasnost službe i one će stupiti na snagu ne ranije od 35 dana od prijema ovog pisma.

Optužnica protiv vas i razlozi u korist optužnice su sledeći:

OPTUŽNICA BR. 1

Optuženi ste za neopravdane izostanke sledećih dana:

25. septembar 1969,4 sata

28. septembar 1969,8 sati

29. septembar 1969,8 sati

5. oktobar 1969,8 sati

6. oktobar 1969,4 sata

13. oktobar 1969,5 sati

15. oktobar 1969,4 sata

16. oktobar 1969,8 sati

19. oktobar 1969,8 sati

23. oktobar 1969,4 sata

29. oktobar 1969,4 sata

4. novembar 1969,8 sati

6. novembar 1969,4 sata

12. novembar 1969,4 sata

13. novembar 1969,8 sati

U slučaju da optužnica postane pravosnažna, u određenju disciplinskih mera uz gore navedeno biće uzet u obzir i sledeći izvod iz vašeg dosjea:

U vezi sa neopravdanim izostankom s radnog mesta, 1. april 1969. poslata vam je opomena.

U vezi sa neopravdanim izostankom s radnog mesta, 17. avgusta 1969. poslat vam je izveštaj o predloženim protivmerama. Kao rezultat te optužnice suspendovani ste s dužnosti tri dana neplaćeno od 17. novembra 1969 do 19. novembra 1969.

Na optužnicu imate pravo da odgovorite lično ili u pisanoj formi, ili na oba načina, i da sa sobom povedete zastupnika po slobodnom izboru. Vaš odgovor mora biti podnet u roku od deset (10) dana po prijemu pisma. Uz odgovor možete priložiti i iskaz pod zakletvom. Pismeni odgovor treba uputiti Upravi pošta, Los Anđeles, Kalifornija 90052. U slučaju potrebe za dodatnim vremenom, biće razmotren pismeni zahtev sa navedenim razlozima.

Ako želite lično da odgovorite, možete zakazati viđenje sa Elen Normel, Šefom kadrovskog i uslužnog odela, ili sa K.T. Šamusom, službenikom kadrovskog odela, i to telefonom, na broj 289-2222.

Posle isteka roka od 10 dana, sve činjenice u vezi sa vašim slučajem, uključujući i vaš odgovor, biće date na razmatranje pre

donošenja konačne odluke. Pismena odluka biće vam upućena. Ako odluka bude u vidu protivmera, pismom ćete biti obavješteni o razlogu ili razlozima za njeno donošenje.

VI

1

Sedeo sam do jedne devojke koja nije baš najbolje naučila šemu.

„Gde ide Rotford 2900?” – upitala me je.

„Probaj u 33”, rekao sam joj.

Nadzornik joj je nešto pričao.

„Kažeš da si iz Kansas Sitija? Meni su oba roditelja rođena u Kansas Sitiju.” „Ma nije valjda?” Onda je pitala mene:

„A, Mejers 8400?”

„Baci ga u 18.”

Nije bila baš mnogo bistra, ali je bila spremna. Prolazim kod nje. Dame su mi se u poslednje vreme malo smučile.

Nadzornik joj se sasvim približio. „Je l' stanuješ daleko odavde?”

„Ne.”

„Je l' ti se sviđa posao?”

„O,da.” Okrenula se meni.

„A, Albani 6200?”

„16.”

Kad sam ispraznio korpu, nadzornik mi se obratio. „Kinaski, merio sam ti vreme. Utrošio si 28 minuta.” Nisam odgovorio.

„Znaš li koja je norma za jednu korpu?”

„Ne, ne znam.”

„Koliko dugo radiš?”

„Jedanaest godina.”

„Tu si jedanaest godina i ne znaš normu?”

„Tako je.”

„Ubacuješ tu poštu kao da te nije briga za nju.”

Devojka je još uvek imala punu korpu. Počeli smo zajedno. „Osim toga, pričaš sa ovom damom do tebe.” Zapalio sam cigaretu.

„Kinaski, dođi na čas.”

Stajao je i pokazivao mi limene rafove. Službenici su sada ubacivali prilično brzo. Posmatrao sam kako mahnito mlataraju rukama. Čak je i ona tupava bila precizna. „Vidiš one brojeve na rafovima?”

„Aha.”

„Ti brojevi označavaju količinu koja mora da se ubaci za jedan minut. Korpa mora da se isprazni za 23 minuta. Prekoračio si vreme za 5 minuta.

„To 23 ne znači ništa”, rekao sam.

„Šta hoćeš da kažeš?”

„Hoću da kažem da je došao neki čovek, uzeo kantu farbe i napisao broj 23.”

„Ne, ne, ovo je godinama ispitivano i proveravano.” Nije vredelo. Nisam mu odgovorio.

„Moraću da te zapišem, Kinaski. Ići ćeš kod savetnika na razgovor zbog ovoga.”

Vratio sam se na mesto i seo. 11 godina! Nemam ni pare više nego kad sam prvi put ušao ovde. 11 godina! Iako su noći bile duge, godine su proletele. Možda zbog noćnog rada. Ili zato što se ista stvar radi iznova, i iznova, i iznova. Sa Stounom barem nisam znao šta mogu da očekujem. Ovde nije bilo nikakvih iznenađenja.

11 godina mi je proburazilo glavu. Gledao sam kako posao proždire ljude. Bio je tu neki Džimi Pots iz stanice Dorsi. Kad sam počinjao, Džimi je bio razbacan tip u beloj majici. Sada ga više nema. Stolicu je spuštao skroz do poda, a nogama se zakačinjao za nju da se ne bi prevrnuo. Toliko je bio izmučen da se nije ni šišao. Tri godine je nosio iste pantalone. Majice je presvlačio dvaput nedeljno i hodao sasvim polako. Umorili su ga. Imao je 55 godina. Još sedam godina do penzije.

„Neću izdržati”, rekao mi je.

Ili su se topili, ili debljali, kao svinje, pogotovu oko bulje i stomaka. Bilo je to zbog onih stolica i zbog uvek istih pokreta i uvek iste priče. A ja, vrtoglavice, bolovi u rukama, vratu, grudima, svuda. Po ceo dan sam spavao i odmarao se za posao. Subotom i nedeljom sam pio da zaboravim. Kad sam počinjao, imao sam 83 kila. Sad imam 103. Mrdao sam samo desnom rukom.

2

Ušao sam kod savetnika u kancelariju. Za stolom je sedeo Edi Biver. Zvali su ga „Šiljati Edi”. Imao je šiljatu glavu, šiljat nos, šiljatu bradu. Sav je bio u šiljcima. Njima je i gazio po ljudima.

„Sedi, Kinaski.”

Biver je držao neke papire u ruci. Čitao ih je.

„Kinaski, trebalo ti je 28 minuta da isprazniš korpu od 23 minuta.”

„E, zajebi sranje! Umoran sam!”

„Šta!”

„Rekoh, zajebi sranje! Daj da potpišem to i da idem. Ne mogu da te slušam.”

„Ja sam tu da te posavetujem, Kinaski!”

Uzdahnuo sam. „Okej, samo napred. Da čujem.”

„Moramo da ispunimo normu, Kinaski.”

„Aha.” „A kada ti zaostaješ, to znači da neko mora da nadoknadi za tebe. Znači, prekovremeno.”

„Hoćeš da kažeš da sam ja odgovoran za onih 3 i po sata koje traže skoro svaki dan?” „Slušaj, 28 minuta si radio posao od 23 minuta. To je sve.”

„Znaš ti i bolje od toga. Korpe su dve stope dugačke. U nekim od njih ima 3, čak 4 puta više pisama nego u drugim. Službenici uvek grabe one koje oni zovu ‚debele‘ korpe. Ja se ne grčim oko toga. Neko mora da se bakće i sa zajebanom poštom. A ipak, sve što imate da kažete jeste da su korpe dve stope dugačke i da moraju da se isprazne za 23 minuta. Ali, ne ubacuju se korpe u rafove, nego pisma.”

„Ne, ne, sve je to provereno!”

„Možda i jeste. Mada sumnjam. Ali, ako hoćete da sudite o čoveku, nemojte da sudite na osnovu *jedne* korpe. Čak je i Bejb Rut ponekad ispadao iz igre. Prosudite čoveka posle deset korpi, ili čitave noći. Vi to koristite samo da bi čerečili nekoga ko vam je zapao za grlo.” „U redu, Kinaski, rekao si šta si imao. A, sad da je kažem TEBI: utrošio si 28 minuta. *Mi* se toga držimo. PAZI, ako te opet uhvatimo da zaostaješ, dobićeš poziv za još jedan razgovor!” „Dobro, samo nešto da pitam.”

„U redu.”

„Recimo da uzmem laku korpu. Ponekad mi se i to desi. Neki put ispraznim korpu za 5 ili 8 minuta. Po ispitanoj normi uštedeo sam pošti 15 minuta. Mogu li onda da za tih 15 minuta odem do menze, uzmem parče pite i sladoled, odgledam malo tv i da se vratim?”

„NE! TREBA ODMAH DA ZGRABIŠ I PRAZNIŠ SLEDEĆU KORPU!”

Potpisao sam papir na kome je pisalo da sam bio na savetovanju. Onda je Šiljati potpisao papir za mene, napisao na njemu vreme i poslao me natrag na moju stolicu, da ubacujem poštu.

3

Ali dešavalo se još i da bude frke. Nekog tipa su uhvatili na istim onim stepenicama na kojima sam ja bio zarobljen. Maznuli su ga dok je gurao glavu nekoj ribi pod suknu. Onda se jedna iz menze žalila da nije, kako su joj obećali, dobila lovnu za malo oralnog odnosa koji je priuštila glavnom poslovođi i trojici poštonoša. Devojkicu i onu trojicu su otpustili, a glavnog poslovođu šutnuli na mesto nadzornika.

Onda sam zapalio poštu.

Poslali su me da raspoređujem pisma treće klase i dok sam ih istovarivao iz kolica i pušio cigaru, prođe neki tipos i reče: „EJ, GORI TI POŠTA!”

Pogledao sam okolo, iza sebe. Plamenčić se uspravio kao zmija kad igra na sviralu. Očigledno je tu pao žar. „O, koje sranje!”

Plamen se brzo širio. Uzeo sam katalog i pošteno ga istabao. Poletele su varnice. Bilo je vruće. Kako sam gasio jedan deo, drugi se palio.

Čuo sam glas:

„Ej, smrdi vatra!”

„NE SMRDI VATRA”, dreknuo sam, „SMRDI PALJEVINA!”

„Bežim ja odavde!”

„Idi, proklet bio”, vrištao sam, „GONI SE!”

Plamen mi je opekao ruke. *Morao* sam da spasavam poštu Sjedinjenih Američkih Država, trećerazredno đubre!

Najzad sam smirio plamen. Šutnuo sam gomilu papira na pod i izgazio poslednje ostatke žara.

Prišao je nadzornik da mi nešto kaže. Stajao sam sa nagorelim katalogom u ruci i čekao. Pogledao me je i otišao.

Onda sam nastavio da raspoređujem to đubre treće klase. Sve što je izgorelo, složio sam sa strane.

Cigara mi se ugasila. Nisam je ponovo pripalio.

Ruke su počele da me bole, otišao sam do česme, stavio ih pod vodu. Nije pomoglo.

Našao sam nadzornika i tražio dozvolu da odem do bolničarke.
Bila je to ona ista koja mi je nekad dolazila na vrata i pitala: „Šta sad nije u redu, gosn.
Kinaski?”
Kad sam ušao rekla je istu stvar.
„Sećate me se, a?” – upitao sam.
„O, da, znam da ste par noći bili stvarno bolesni.” „Aha.”, rekoh.
„Da li vam još uvek dolaze žene u stan?” „Aha. Da li još uvek dolaze muškarci u vaš?”
„Dobro, gosn. Kinaski, u čemu je problem?”
„Opekao sam ruke.”
„Dođite ovamo. Kako ste opekli ruke?”
„Kakve to veze ima? Opečene su.”
Brisala mi je nečim ruke. Jedna njena dojka me okrznu.
„Kako se to desilo, Henri?”
„Cigara. Stajao sam pored kolica sa trećerazrednom poštom. Mora da je upao žar.
Pojavio se plamen.” Dojka me opet očeša.
„Drži ruke mirno, *molim te!*”
Onda se, dok mi je mazala neki melem, celim bokom naslonila na mene. Sedeo sam na stolici.
„U čemu je stvar, Henri? Izgledaš tako nervozno.”
„Pa... znaš kako je, Marta.”
„Moje ime *nije* Marta. Ja sam Helen.”
„Helen, ajde da se venčamo.”
„Šta?”
„Hoću da kažem, kad ću ponovo moći da koristim ruke?”
„Možeš odmah sada, ako ti se hoće.”
„Molim?”
„Mislim, na radnom mestu.” Zavila mi je neku gazu.
„Sad je stvarno bolje”, rekao sam joj.
„Ne smeš da pališ poštu.”
„Ma, obično đubre.”
„Sva pošta je važna.”
„Dobro, Helen.”
Pošla je do stola a ja sam je pratio. Napisala mi je opravdanje. Bila je tako slatka sa svojom belom kapicom. Moram da nađem načina

da ponovo odem tamo.

Primetila je kako gledam njeno telo.

„Dobro, gosn. Kinaski, biće bolje da sada odete.”

„A, da... Pa, hvala na svemu.”

„To sve spada u posao.”

„Naravno.”

Nedelju dana posle toga, natpisi ZABRANJENO PUŠENJE bili su svuda okolo. Pušenje su dozvoljavali samo ako se koriste pepeljare. Odnekle su naručili gomilu pepeljara. Bile su lepe. Na njima je pisalo VLASNIŠTVO SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA. Većinu su službenici pokrali. ZABRANJENO PUŠENJE.

Ja lično, Henri Kinaski, revolucionisao sam poštanski sistem.

4

Onda su došli neki ljudi i pootkidali svaku drugu česmu.

„Ej, vidi ovo, šta rade to, koj' kurac?” – upitao sam.

Niko nije izgledao zainteresovan.

Bio sam u odeljenju za treću klasu. Prišao sam drugom službeniku.

„Vidi!” – rekao sam. „Otimaju nam vodu!”

Bacio je pogled na česmu i nastavio da ubacuje treću klasu.

Bio sam i kod ostalih. Bili su isto tako nezainteresovani. Nisam to mogao da razumem.

Zahtevao sam da zovu predstavnika sindikata.

Posle dužeg čekanja, došao je – Parker Anderson. Parker je nekada spavao u napuštenim kolima, umivao se i brijao na benzinskim pumpama koje nisu zaključavale klozete. Pokušao je da bude makro, ali mu nije išlo. Onda je došao u Centralnu poštu, učlanio se u sindikat, išao na sastanke i postao pomoćnik. Uskoro je postao predstavnik sindikata, a zatim su ga izabrali za potpredsednika.

„U čemu je stvar, Henk? Znam da ti *ja* nisam potreban da se nosiš sa onim nadzornicima.”

„Ne titraj mi jajca, bato. Plaćam članarinu već skoro 12 godina i do sada ti ama baš ništa nisam tražio.”

„Dobro, šta nije u redu?”

„Česme.”

„Česme nisu u redu?“

„Ne, do đavola, česme su u redu. Ali vidi šta im rade. Gledaj.“

„Da gledam? Gde?“

„*Tamo!*“

„Ne vidim ništa.“

„E, baš zbog toga sam i popizdeo. Nekada je tu bila česma.“

„I odneli su je. Pa šta onda?“

„Slušaj, Parkeru, nije me briga za jednu. Ali, istrgli su svaku *drugu* česmu u zgradi. Ako ih sad ne sprečimo, uskoro će da zatvore svaku drugu klonjaru... a onda, šta je sledeće, to ne znam...“

„U redu“, reče Parker, „šta hoćeš da radim?“

„Hoću da makneš guzicu i otkriješ zašto sklanjaju česme.“

„U redu, vidimo se sutra.“

„Pobrini se da tako i bude. Članarina za 12 godina iznosi 312 dolara.“

Sutradan, morao sam ja da tražim Parkera. Nije imao odgovor. Ni sledećeg dana, niti narednog. Rekao sam Parkeru da mi je dosadilo da čekam. Dao sam mu još jedan dan.

Sledećeg dana prišao mi je u vreme pauze.

„U redu je, Kinaski, otkrio sam.“

„Je l’?“

„1912, kad je sagrađena ova zgrada...“

„1912? To je pre više od pola veka! Nije ni čudo što ovo liči na Kajzerov kupleraj!“

„Dobro, dosta je bilo. Dakle, kad su 1912. sagradili ovo, u ugovoru je pisalo da mora da ima *određen* broj česmi. Prilikom provere, inspektor je otkrio da ima *duplo* više česmi nego što je originalnim ugovorom određeno.“

„Pa, dobro“, rekao sam, „kakva je šteta ako ima duplo više česmi? Ne pije se zato duplo više vode.“

„Tačno. Ali česme štrče napolje. Smetaju kad se prolazi.“ „I?“

„U redu. Pretpostavimo da se neki službenik sa bistrim advokatom povredi o česmu. Recimo da ga priklješte kolica puna teških časopisa.“

„Sad vidim. Česma ne sme tu da stoji. Tužili bi poštu zbog nemara.”
„Tako je!”

„U redu. Hvala, Parkeru.”

„Na usluzi.”

Ako je tu priču izmislio, onda je i vredela 312 dolara. U *Plejboju* objavljuju i mnogo lošije.

5

Otkrio sam da je jedini način da sprečim da od vrtoglavice ne tresnem u raf bio taj da se tu i tamo malo prošetaš.

Fazio, u to vreme nadzornik, video je kako prilazim jednoj od retkih česmi.

„Slušaj, Kinaski, svaki put kad te vidim, ti šetaš!”

„Nije to ništa”, rekao sam, „svaki put kad ja tebe vidim, ti šetaš.”

„Ali to spada u moj posao. Šetnja je deo mog posla. Ja moram to da radim.”

„Vidi”, rekao sam, „to je deo i mog posla. Ako ostanem na onoj stolici malo duže, ima da skočim na vrh ovih limenih rafova i da jurcam okolo zviždukajući *Diksilend* iz bulje i *Majkina dečica vole kiflice* na prednji otvor.”

„U redu, Kinaski, kao da ti ništa nisam rekao.”

Jedne noći, pošto sam se izmigoljio do menze da bih kupio paklu cigareta, vraćao sam se gore. Ugledao sam poznato lice.

Bio je to Tom Moto! Tip s kojim sam bio rezervni kod Stouna!

„Moto, matori jebcu!” – rekoh.

„Henk!” – reče on.

Rukovali smo se.

„Ej, mislio sam na tebe! Džonstoun ide u penziju ovog meseca. Pravimo mu oproštajni žur. Znaš, uvek je voleo da peca. Iznajmićemo čamac. Možda bi voleo da dođeš da ga gurneš u vodu i udaviš ga. Našli smo fino, duboko jezero.”

„Ne, do kurca, neću čak ni da ga vidim.”

„Ali, *pozvan* si.”

Moto se nacerio od čmara do obrva. Onda sam ugledao njegovu majicu: značka nadzornika.

„O, ne, Tome”, rekoh.

„Henk, imam četvoro dece. Treba i njima parče hleba.” „U redu je, Tome”, rekao sam. I otišao.

7

Ne znam kako se to dešava ljudima. I ja sam plaćao alimentaciju, plaćao potrebu za pićem, kiriju, cipele, košulje, čarape, sve to. Kao i svima i meni je trebao neki stari auto, nešto za klopou, sve to neopipljivo.

Recimo, žene.

Ili konjske trke.

Kad ti se sve poređa, a nigde izlaza, i ne razmišljaš o tome.

Parkirao sam se ispred Savezne uprave i čekao zeleno svetlo. Prešao sam preko. Gurnuo vrata i ušao. Bio sam kao parče gvožđa privučeno magnetom. Nisam mogao ništa.

Bilo je na drugom spratu. Otvorio sam vrata i oni su bili unutra. Službenici savezne uprave. Primetio sam jednu devojkou; sirotica, imala je samo jednu ruku. Ostaće tu dovek. Isto kao i ja, matora vinopija. Pa, kako se ono kaže, moraš nešto da radiš. I onda radiš bilo šta. To ti je mudrost robova.

Prišla mi je mlada crnkinja. Bila je dobro obučena i godila joj je okolina. Bilo mi je drago zbog nje. Na njenom mestu, ja bih poludeo.

„Da?” – upitala je.

„Ja sam poštanski službenik”, rekao sam, „želim da dam ostavku.” Sagla se ispod šaltera i izvukla gomilu papira.

„Sve to?”

Nasmešila se: „Hoćete moći?”

„Ne brinite”, rekao sam, „mogu ja.”

8

Moraš da popuniš više papira kad te otpuštaju, nego kad te primaju. Na prvoj stranici bila je, u prvom licu, izjava gradskog poštanskog načelnika.

Počinjala je ovako: „Žao mi je što na ovakav način okončavate vaše nameštenje pri Poštanskoj službi i...

itd., itd., itd.”

Kako je moglo da mu bude žao? Nije me uopšte poznavao.

Bio je tu spisak pitanja.

„Da li mislite da nadzornici imaju razumevanja? Da li ste mogli da im se obraćate?” Da, odgovorio sam.

„Da li mislite da nadzornici, na bilo koji način, ispoljavaju rasne, verske, nacionalne, ili neke druge predrasude?”

Ne, odgovorio sam.

Zatim ovo – „Da li bi savetovali svojim prijateljima da traže zaposlenje pri poštanskoj službi?”

Naravno, odgovorio sam.

„Ako imate neku žalbu ili zamerku na Poštansku službu, molimo vas, detaljno ih navedite na poleđini.”

Nikakve žalbe, odgovorio sam.

Onda se vratila moja crnkinja.

„Već ste gotovi?”

„Gotov.”

„Nisam nikad videla da neko tako brzo popuni papire.” „Brže”, rekao sam.

„Brže” – upita. „Kako to mislite?”

„Mislim, šta je sledeće?”

„Uđite ovde, molim vas.”

Sledio sam njeno dupe između stolova do jednog smeštenog sasvim u dnu.

„Sedite”, reče čovek.

Neko vreme je čitao papire. Onda me je pogledao.

„Smem li da pitam zašto dajete ostavku. Je li to zbog disciplinskih mera protiv vas?” „Ne.”

„Onda, koji je razlog vaše ostavke?”

„Da započnem karijeru.”

„Da započnete karijeru?”

Gledao me je. Bilo je još 8 meseci do mog 50. rođendana. Znam šta je mislio.

„Smem li da pitam kakva će to *karijera* biti?”

„Pa, gospodine, reći ću vam. Traperska sezona u zalivu traje samo od decembra do februara. Već sam izgubio mesec dana.”

„Mesec dana? Ali bili ste 11 godina s nama.”

„U redu, dakle, propalo mi je jedanaest godina. U zalivu La Furš mogu za tri meseca da maznem 10 do 20 kila.”

„S čime radite?”

„Klopke! Bizam, nutrija, hermelin, vidra... rakun. Treba mi samo pirog. Dajem 20 posto dobitka za korišćenje zemljišta. Dobijem soma i četvrt za kožu bizama, 3 soma za hermelina, 4 soma za bebu hermelina, soma i po za nutriju i 25 za vidru. Trup bizama, koji je oko stopu dugačak, prodajem fabrikama mačje hrane za 5 centi. Dobijem 25 centi za odrano telo nutrije.

Gajim svinje, kokoške i patke. Hvatam somove. Nije to ništa. Ja – ”

„Nema veze, gosn. Kinaski, dovoljno je.” U vukao je papir u mašinu i počeo da kuca.

Onda sam podigao pogled i ugledao Parkera Andersona, mog sindikalca, starog dobrog seratora benzinskih pumpi, kako mi šalje jedan svoj politički kez.

„Daješ ostavku, Henk? *Znam* da pretiš time već jedanaest godina...”

„Ahaa, idem u Južnu Lujzianu, na puslice.”

„Je l' imaju hipodrom tamo?”

„Mora da se šališ. Fer Grounds je jedan od najstarijih hipodroma u zemlji!”

Parker je sa sobom doveo nekog klinju, belca – jednog iz neurotičnog plemena izgubljenih; klincu su oči bile presvučene slojevima suza. Po jedna ogromna suza u svakom oku. Nisu curile napolje. Bilo je zapanjujuće. Video sam to kod žena kad su sedele i gledale me takvim istim očima pre nego što bi podivljale i stale da vrište kako sam ja odvratni kurvin sin. Očigledno je dečko uleteo u jednu od mnogih klopki i otrčao kod Parkera. Parker mu je spasavao posao.

Čovek mi dade da potpišem još jedan papir i onda sam otišao.

„Puno sreće, matori”, reče Parker dok sam prolazio.

„Hvala, burazeru”, odgovorio sam.

Nisam se osećao ništa drugačije. Ali, znao sam da će me, kao čoveka koji prebrzo izroni iz dubine mora, stići muke – posebne vrste. Bio sam kao Džojcini prokleti papagaji. Posle života provedenog u kavezu, video sam otvor i izleteo – pravo u nebesa. Nebesa?

Muke su stigle. Opijao sam se i bio pijaniji od svih smrdljivih tvorova Čistilišta. Čak sam, jedne noći u kuhinji, dohvatio kasapski nož i pravo pod grlo, ali onda sam pomislio – polako, matori, tvoja mala devojčica će možda poželeti da je vodiš u zoološki vrt. Sladoled na štapiću, šimpanze, tigrovi, zelene i crne ptice, sunce na njenom temenu, sunčevi zraci zavlače ti se među dlake na rukama, polako, matori.

Kad sam došao sebi bio sam u dnevnoj sobi svoga stana, pljuvao na tepih, na ruci gasio cigarete, smejavao se. Lud, kao onaj zec iz *Alise u zemlji čuda*. Pogledah nagore, a tamo neki student medicine. Jedno ljudsko srce stajalo je na stočiću između nas, u tegli za turšiju. Svuda oko ljudskog srca – koje je bilo označeno po svojoj prethodnoj vlasnici, „Frensis” – bile su poluprazne boce viskija, burbona, hrpe pivskih flaša, pepeljare, đubre. Podigao bih flašu i povukao rajsku mešavinu piva i pepela. Nisam jeo 2 nedelje. Beskrajna reka ljudi je dolazila i odlazila. Bilo je 7 ili 8 ludih žurki na kojima sam samo vikao – „Još pića! Još pića! Još pića!” Ja sam bio na sedmom nebu; oni su pričali – i jedno drugom lupali prstence.

„Da”, rekao sam studentu medicine, „šta ćete sa mnom?”

„Ja ću biti vaš lični lekar.”

„U redu, doktore, prvo što tražim da učinite jeste da iznesete to prokletu ljudsko srce odavde!”

„Uf,uf.”

„Molim?”

„Srce ostaje ovde.”

„Čuj, čoveče, ni ime ti ne znam.”

„Vilbert.”

„Dakle, Vilberte, pojma nemam ni ko si, ni kako si dospeo ovde, ali povedi ‚Frensis’ sa sobom.”

„Ne, ona ostaje sa tobom.”

Onda je dohvatio svoju torbu sa igračkama i iz nje izvukao ono gumeno za oko ruke i onda je stiskao lopticu a gumeno se nadimalo.

„Imate krvni pritisak devetnaestogodišnjaka”, reče mi.

„Zajebi to. Slušaj, zar nije protivzakonito da se ljudska srca ostavljaju svuda naokolo?“ „Doći ću posle da ga uzmem. A, sada *udahnite!*“

„Mislio sam da me pošta izluđuje. Sad si mi se ti nacrtao ovde.“

„Tiše! Udahnite!“

„Trebam mi dobra, mlada pičetina, doktore. To mi fali.“

„Kičma vam je pomerena na 14 mesta, Kinaski. To stvara napetost, imbecilnost i, često, ludilo.“

„Muda labudova!“ – rekoh...

Ne sećam se kada je gospodin otišao. Probudio sam se na kauču u 1.10 popodne. Smrt po podne. A bilo je vruće, sunce se probijalo kroz moje pocepane roletne i odmaralo na tegli, na sred stola. „Frensis“ je celu noć ostala sa mnom, krčakala se u alkoholnom rastvoru, plivala u sluzavom nastavku mrtve dijastole. Sedela je, tamo, u toj tegli.

Srce je izgledalo kao pečeno pile. Mislim, pre nego što se ispeče. Upravo tako.

Uzeo sam ga, stavio u orman i pokrio pocepanom košuljom. Onda sam otišao u kupatilo i povraćao. Završio sam s tim i zalepio lice na ogledalo. Dugačke, crne dlake štrčale su mi iz lica. Iznenada sam morao da sednem i da se iskenjam. Jedno dobro, vruće.

Čulo se zvono na vratima. Obrisao sam dupe, bacio nešto preko sebe i otišao do vrata.

„Da?“

Napolju je bio neki mladić sa dugom plavom kosom koja mu je visila niz lice i neka crnkinja koja se samo smejala, kao da je ćaknuta.

„Henk?“

„A. Ko vi dvojica.“

„Ovo je žena. Zar nas se ne sećaš? Sa žura? Doneli smo cvet.“

„Ooh, do kurca. Ajde uđite.“

Uneli su cvet, nešto crveno-narandžasto na zelenoj grančici. Ta stvar je imala mnogo više smisla nego većina drugih, jedino što je

bila umrtvljena. Našao sam neki ćup, u njega stavio cvet, doneo krčag vina i stavio ga na stočić.

„Nje se ne sećaš?”– upita klinja. „Rekao si da bi je potucao.” Nasmejala se.

„Jako lepo, ali ne sad.”

„Kinaski, kako ćeš da preživiš bez pošte?”

„Ne znam. Možda ću da te potucam. Ili da dam da ti mene potucaš. Do đavola, nemam pojma!”

„Možeš kad god hoćeš da spavaš kod nas na podu.”

„Je l' mogu da gledam kako se tucate?”

„Naravno.”

Pili smo. Bio sam zaboravio njihova imena. Pokazao sam im srce. Zamolio sam ih da odvratnu stvar ponesu sa sobom. Nisam smeo da ga bacim; može da zatreba studentu medicine za neki ispit ili da ga vrati na fakultet.

Onda smo izašli i gledali neki striptiz, pili, vrištali i smejali se. Ne znam ko je imao pare, ali mislim da je većina bila njegova, što je, za promenu, bilo lepo, a ja sam se samo smejao i vatao onu ribu za dupe i butine, i ljubio je, i nikoga nije bilo briga. Dok traje novac, traješ i ti.

Dovezli su me natrag a onda je on otišao s njom. Došao sam do vrata, pozdravio se, uključio radio, našao pola litre viskija, ispio ga, smejao se, bio dobro raspoložen, napokon opušten, ispekao prste pikavcima, dovukao se do kreveta, stao do ivice, sapleo se, pao, pao preko dušeka, spavao, spavao, spavao...

Ujutro je bilo jutro i još sam bio živ.

Možda napišem roman, pomislio sam.

A onda sam to i uradio.

Beleška o piscu

Čarls Bukovski (1921-1996), danas poznat i priznat pisac u celom svetu, proživeo je težak život, a pre smrti stekao manje književne slave nego što je ima danas. Rodio se u Andernahu, u Nemačkoj, a do Amerike je stigao kao dvogodišnjak u prtljagu svojih roditelja! Kao usamljeni maloletnik, unakažen bubuljicama i aknama, Bukovski se rano okreće čitanju i pisanju, ali i piću. U 35. godini jedan prijatelj lekar će ga "otrezniti" savetom da prestane da pije. Bukovski se tada zapošljava u jednoj pošti u Los Anđelesu, nastavljajući da tavori, ali se pomamno baca na pisanje. Svoje radove, međutim, objavljuje samo u andergraund štampi i kod marginalnih izdavača. Prva zbirka pesama *Cveće, pesnica i zavijanje zveri* izašla mu je 1959. a posle nje još nekoliko (*Pesme i crteži, Uhvati mi srce rukama, Pesme napisane pre skoka sa osmog sprata...*).

Godine 1969, pošto je krvavo zaradio nešto književnog uspeha, doneo je tešku odluku – napustiće službu i pokušaće da preživi kao pisac. Tada mu je bilo 49 i bio je na rubu emocionalnog sloma – plaćao je izdržavanje za dete, živeo kao podstanar i – pijančio. U jednom pismu kaže: "Imam dva izbora – da ostanem u pošti i poludim, ili da izigravam pisca i umrem od gladi. Odlučio sam da gladujem." Sutradan pošto je napustio poštu, počeo je svoj prvi roman *Post Office*. Knjiga je završena za devetnaest dana i ubrzo je postala bestseler. Honorar je bio bedan, ali Bukovski je ipak ostao pisac.

Danas su veoma popularni i njegovi romani: *Holivud, Bludni sin, Žene, Zabeleške starog pokvarenjaka, Šund, Palp, Šekspir ovo nikad nije radio i drugi, kao i zbirke kratke proze Đavo je bio vruć, Priče o običnom ludilu, FotoGrafije iz pakla, Ljubav i ludilo u LA...*

Sken i obrada : Dorothy555
MOBI, EPUB: ikamisc

[1] Stone (engl.) - kamen, kameni (Prim. prev.)

Sadržaj

I	
<u>1</u>	
<u>2</u>	
<u>3</u>	
<u>4</u>	
<u>5</u>	
<u>6</u>	
<u>7</u>	
<u>8</u>	
<u>9</u>	
<u>10</u>	
<u>11</u>	
<u>12</u>	
<u>13</u>	
<u>14</u>	
<u>15</u>	
<u>16</u>	
<u>17</u>	
II	
<u>1</u>	
<u>2</u>	
<u>3</u>	
<u>4</u>	
<u>5</u>	
<u>6</u>	
<u>7</u>	
<u>8</u>	
<u>9</u>	
<u>10</u>	
<u>11</u>	
<u>12</u>	
<u>13</u>	
<u>14</u>	
<u>15</u>	
<u>16</u>	

17
18
19
20
21
22
23
24

III

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

IV

1
2
3
4
5
6
7

8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

V
1
2
3
4

VI
1
2
3
4
5
7
8
9

Beleška o piscu